

รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากผ้ายกดอก เพื่อการอนุรักษ์และส่งเสริมอาชีพของชุมชน
กลุ่มแม่บ้าน ตำบลเวียงยอง จังหวัดลำพูน

A Product Development of Brocade Weaving for Conserving and Promotion
Professions in the Local Community, Tambol Vieng yong Lamphun Province

นางสาวสุธาสิทธิ์ บุรีคำพันธ์

RCH

ร784ก

2556

สาขา.....
เลขทะเบียน 138249
วันเดือนปี - 5 ต.ค. 2558

b. 1271043X
i.

ได้รับทุนสนับสนุนงานวิจัยจากเงินรายได้ ประจำปีงบประมาณ 2556

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	VI
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	VIII
กิตติกรรมประกาศ.....	X
สารบัญ.....	I
สารบัญตาราง.....	III
สารบัญภาพ.....	IV
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
1.3 ขอบเขตการวิจัย.....	2
1.4 วิธีดำเนินการวิจัย.....	3
1.5 สมมุติฐานการวิจัย.....	3
1.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	3
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
1.8 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
2.1 ลักษณะทางกายภาพของเมืองลำพูน.....	6
2.2 แผนพัฒนาเศรษฐกิจจังหวัดลำพูน.....	15
2.3 วิสัยทัศน์จังหวัดลำพูน.....	17
2.4 ฝ้ายคดอกจังหวัดลำพูน.....	24
2.5 กลุ่มแม่บ้านตำบลเวียงยอง จังหวัดลำพูน.....	26
2.6 การศึกษาผลิตภัณฑ์ใกล้เคียง.....	30
2.7 แนวคิดในการออกแบบและปัญหาการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมที่มีผลต่องานพื้นบ้าน.....	32
2.8 การลงพื้นที่เพื่อศึกษาปัญหาและสภาพที่เกี่ยวข้อง.....	36
2.9 หลักการออกแบบ.....	39
2.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	54

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	58
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	58
3.2 การวางแผนการวิจัย.....	60
3.3 กำหนดเครื่องมือในการวิจัย.....	60
3.4 การสร้างเครื่องมือในการวิจัย.....	61
3.5 การออกแบบผลิตภัณฑ์.....	62
3.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	63
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ได้จากการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิต.....	65
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	70
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	70
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	71
5.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	72
บรรณานุกรม.....	72
ภาคผนวก.....	74
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	76
ภาคผนวก ข ภาพการลงพื้นที่สำรวจเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล.....	89
ภาคผนวก ค ภาพผลงานที่ได้ทำการออกแบบ.....	93
ประวัตินักวิจัย.....	99

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 แสดงที่ตั้งและขนาดพื้นที่ของจังหวัดลำพูน จำแนกเป็นรายอำเภอ/กิ่งอำเภอ.....	9
2.2 แสดงการแบ่งเขตการปกครองจังหวัดลำพูน.....	12
3.1 แสดงแผนดำเนินการวิจัย.....	60
4.1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ได้จากการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิต รูปแบบที่ 1.....	65
4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ได้จากการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิต รูปแบบที่ 2.....	66
4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ได้จากการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิต รูปแบบที่ 3.....	67
4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ได้จากการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิต รูปแบบที่ 4.....	68
4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ได้จากการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิต รูปแบบที่ 5.....	69

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 ตราประจำจังหวัดลำพูน.....	6
2.2 แสดงแผนที่จังหวัดลำพูน.....	7
2.3 วัดพระธาตุหริภุญชัย วัดคูบ้านคูเมืองลำพูน.....	8
2.4 แสดงกรอบแนวคิดในการพัฒนาเมืองลำพูน.....	14
2.5 ตัวอย่างผ้าลายดอกพิกุล.....	24
2.6 พิพิธภัณฑวัตถุวัดต้นแก้ว ต.เวียง จ.ลำพูน.....	28
2.7 บริเวณใต้ถุนพิพิธภัณฑวัตถุวัดต้นแก้ว ต.เวียงของ จ.ลำพูน.....	29
2.8 กลุ่มแม่บ้านผ้าทอยกดอกภายในบริเวณวัดต้นแก้ว ต.เวียงของ จ.ลำพูน.....	29
2.9 ตัวอย่างผลิตภัณฑ์ผ้าแต่ละประเภทต่างๆ.....	30
2.10 ตัวอย่างผลิตภัณฑ์หัตถกรรมประเภทต่างๆ.....	31
2.11 ตัวอย่างผลิตภัณฑ์หัตถกรรมประเภทกระเป๋า.....	31
2.12 ตัวอย่างชุดไทยจากผ้าทอยกดอก.....	32
2.13 การลงพื้นที่สำรวจปัญหาและศึกษาข้อมูลเบื้องต้น.....	36
2.14 อาจารย์ถนัด สิทธิชัย ปราชญ์ชาวบ้าน หัวหน้ากลุ่มผ้าทอยกดอก.....	37
2.15 การลงพื้นที่สัมภาษณ์ผู้จำหน่ายสินค้าพื้นเมือง.....	37
2.16 การลงพื้นที่จำหน่ายสินค้าพื้นเมือง.....	38
2.17 การสอบถามนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์พื้นเมืองของจังหวัดลำพูน.....	38
2.18 แสดงองค์ประกอบของการออกแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรม.....	41
3.1 แสดงขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง.....	59
3.2 แสดงขั้นตอนการออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้ายกดอก.....	61
ข. 1 แสดงการลงพื้นที่สำรวจเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล.....	90
ข. 2 แสดงการลงพื้นที่สำรวจเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล.....	90
ข. 3 แสดงการลงพื้นที่สำรวจเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล.....	91
ข. 4 แสดงการลงพื้นที่สำรวจเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล.....	91
ข. 5 แสดงการลงพื้นที่สำรวจเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล.....	92
ข. 6 แสดงการลงพื้นที่สำรวจเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล.....	92

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
ค. 1 แสดงภาพผลงานที่ได้ทำการออกแบบ.....	97
ค. 2 แสดงภาพการรับมอบผลงานจากกลุ่มผู้ผลิต.....	97
ค. 3 แสดงภาพผลงานที่ได้ทำการออกแบบ.....	98
ค. 4 แสดงภาพผลงานที่ได้ทำการออกแบบ.....	98

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ชื่อโครงการ (ภาษาไทย) การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากฝ้ายกดอก เพื่อการอนุรักษ์และส่งเสริมอาชีพของชุมชน
กลุ่มแม่บ้าน ตำบลเวียงยอง จังหวัดลำพูน
แหล่งเงิน เงินรายได้
ประจำปีงบประมาณ 2556 จำนวนเงินที่ได้รับการสนับสนุน 100,000 บาท
ระยะเวลาทำการวิจัย 1 ปี ตั้งแต่ ตุลาคม ถึง กันยายน
หัวหน้าโครงการ นางสาวสุชาลินี นุรีคำพันธ์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้คือการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากฝ้ายกดอก เพื่อการอนุรักษ์และส่งเสริมอาชีพของชุมชน
กลุ่มแม่บ้าน ตำบลเวียงยอง จังหวัดลำพูน โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ 1) ศึกษาผลิตภัณฑ์จากฝ้ายก
ดอกของกลุ่มแม่บ้าน ตำบลเวียงยอง จังหวัดลำพูน 2) เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์จากฝ้ายกดอกของกลุ่มแม่บ้าน
ตำบลเวียงยอง จังหวัดลำพูน 3) เพื่อประเมินความพึงพอใจในการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากฝ้ายกดอกของกลุ่มแม่บ้าน
ตำบลเวียงยอง จังหวัดลำพูน ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ 1 มี
ความเหมาะสมมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.38 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ความ
เป็นเอกลักษณ์สื่อถึงชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=5$) รองลงมาได้แก่วัสดุท้องถิ่นที่ใช้มีความเหมาะสม
และสามารถประยุกต์เข้ากับยุคปัจจุบันอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.66$) ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการ
ผลิตที่มีต่อรูปแบบที่ 2 มีความเหมาะสมมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่าข้อที่มี
ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ วัสดุท้องถิ่นที่ใช้มีความเหมาะสม ความเป็นเอกลักษณ์สื่อถึงชุมชน ง่ายต่อการผลิตเชิง
พาณิชย์ และ ความง่ายในการขนส่ง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4$) รองลงมา ได้แก่ โครงสร้างมีความเหมาะสม
ความสวยงามและน่าสนใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.66$) ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตที่มีต่อ
รูปแบบที่ 3 มีความเหมาะสมมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.66 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ย
สูงสุด ได้แก่ โครงสร้างมีความเหมาะสม ความสวยงามและน่าสนใจ และ ง่ายต่อการผลิตเชิงพาณิชย์ อยู่ใน
ระดับมากที่สุด ($\bar{x}=5$) รองลงมา ได้แก่ ความเป็นเอกลักษณ์สื่อถึงชุมชนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.66$)
ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตที่มีต่อรูปแบบที่ 4 มีความเหมาะสมมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.66
เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ วัสดุท้องถิ่นที่ใช้มีความเหมาะสม ความ
สวยงามและน่าสนใจ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=5$) รองลงมา ได้แก่ โครงสร้างมีความเหมาะสม ความเป็น
เอกลักษณ์สื่อถึงชุมชน และ ง่ายต่อการผลิตเชิงพาณิชย์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.66$) ความคิดเห็นของ
ผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตที่มีต่อรูปแบบที่ 5 มีความเหมาะสมมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 เมื่อพิจารณาเป็นราย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อ ปราบกว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สามารถประยุกต์เข้ากับยุคปัจจุบัน และ ง่ายต่อการผลิตเชิงพาณิชย์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4$) รองลงมา ได้แก่ ความสวยงามและน่าสนใจ และ ความง่ายในการขนส่ง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.00$)

เมื่อพิจารณาจากรูปแบบที่ผู้เชี่ยวชาญประเมิน ปราบกว่ารูปแบบที่ 1-5 สามารถนำไปผลิตได้จริง แต่หากวัดจากค่าเฉลี่ยของแต่ละรูปแบบ จะสังเกตว่ารูปแบบที่ 3 และ 4 ผู้เชี่ยวชาญให้ความสนใจและประเมินรูปแบบในค่าเฉลี่ยที่สูง ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือก รูปแบบที่ 3 และ 4 นำมาทำเป็นผลิตภัณฑ์ต้นแบบ

และผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของกลุ่มแม่บ้านผู้ผลิตผ้าทอยกดอกที่มีต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ สามารถสรุปได้ดังนี้ ผลความพึงพอใจโดยภาพรวมของผลิตภัณฑ์อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.96$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อปราบกว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ วัสดุที่ใช้มีความเหมาะสม สะดวกสบายในการใช้งาน และสามารถเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ได้เป็นอย่างดี แต่มีข้อเสนอแนะว่าหากใช้วัสดุผสมที่หลากหลายจะทำให้สามารถเพิ่มความน่าสนใจให้กับผลิตภัณฑ์ ในการผลิตผลิตภัณฑ์จากผ้าทอยกดอก ปัญหาที่เกิดขึ้นคือ ระยะเวลาในการผลิตผ้าทอ จะต้องใช้เวลาและความสามารถมากในการผลิต อาจเกิดปัญหาในอนาคตหากผลิตภัณฑ์เป็นที่ยอมรับและมีความต้องการมากขึ้น

คำสำคัญ : การพัฒนาผลิตภัณฑ์, ผ้ายกดอก, การอนุรักษ์, การส่งเสริมอาชีพ, วิจัยของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Research Title: A Product Development of Brocade Weaving for Conserving and Promotion Professions in the Local Community, Tambol Vieng yong Lamphun Province

Researcher: Miss Suthasini Bureekhampun

Faculty: Industrial Education Department : Industrial Education of architecture and design.

ABSTRACT

This research Presents a product development of brocade weaving for conserving and promotion professions in the local community, Tambol Vieng yong Lamphun Province. The research objectives are

- 1) study a product of Brocade Weaving in the Local Community, Tambol Vieng yong Lamphun Province
- 2) Develop a Product of Brocade Weaving Professions in the Local Community, Tambol Vieng yong Lamphun Province
- 3) Estimate satisfaction of a Product Development of Brocade Weaving Professions in the Local Community, Tambol Vieng yong Lamphun Province.

From the results, specialists have opinion on product design that the suitability of level products No.1, 2 and 5 are very suitable with $\bar{x}=4.38$, $\bar{x}=3.80$ and $\bar{x}= 3.61$ respectively. For products No.3 and 4, the suitability levels are both most suitable with $\bar{x}=4.66$. In conclusion, all products designs can be practically developed. However, products No.3 and 4 are relected as prototypes because of their evaluation results.

For satisfaction evaluation, by local community it is in a good level with $\bar{x}=3.96$. The suggest that variety of material may make the products more attractive. It may be problems if the demand of there products are increased in the near future.

Keywords : Products Development; Brocade Weaving; Conserving; Promotion Professions; Vieng yong

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยในครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ด้วยการได้รับความอนุเคราะห์ท่านเจ้าอาวาสวัดต้นแก้ว อาจารย์ถนัด สิทธิชัย ปราชญ์ชาวบ้าน และกลุ่มแม่บ้านผู้ผลิตฝ้ายกดอก ต.เวียงยอง จ.ลำพูน ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแบบผลิตภัณฑ์ ถูกศิษย์หลักสูตรครุศาสตร์การออกแบบที่ได้ให้ความร่วมมือในการลงพื้นที่เพื่อทำการศึกษาข้อมูลภาคสนาม คณาจารย์หลักสูตรครุศาสตร์การออกแบบ ผู้บริหารคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ที่ได้ให้คำแนะนำและข้อคิดในการออกแบบ และข้อคิดในการทำวิจัย เพื่อให้งานวิจัยและงานออกแบบสำเร็จและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณทุกท่านที่เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จขึ้นมา การวิจัยครั้งนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ด้วยเงินรายได้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทางสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่ได้ให้โอกาสผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าและสามารถนำงานวิจัยชิ้นนี้ให้เกิดประโยชน์สำหรับชุมชน

นางสาวสุธาสินี บุรีคำพันธ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภูมิปัญญาไทย หมายถึง องค์ความรู้ ความสามารถและทักษะของคนไทยอันเกิดจากการสั่งสมประสบการณ์ที่ผ่านมาจากกระบวนการเรียนรู้ เลือกรสรร ปรุงแต่ง พัฒนาและถ่ายทอดสืบกันมา เพื่อใช้แก้ปัญหาและพัฒนาวิถีชีวิตของคนไทยให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและเหมาะสมกับยุคสมัย ภูมิปัญญาไทย มีลักษณะเป็นองค์รวมและมีคุณค่าทางวัฒนธรรม เกิดขึ้นในวิถีชีวิตไทย ซึ่งภูมิปัญญาท้องถิ่นอาจเป็นที่มาขององค์ความรู้ที่งอกงามขึ้นใหม่ที่จะช่วยในการเรียนรู้ การแก้ปัญหา การจัดการและการปรับตัวในการดำเนินวิถีชีวิตของคนไทย ลักษณะองค์รวมของภูมิปัญญามีความเด่นชัดในหลายด้าน (<http://www.banbanradio.com/paper/920>. ออนไลน์ . สืบค้น 20 เมษายน 2555)

ผ้าไทยเป็นภูมิปัญญาที่ถ่ายทอดเป็นมรดกทางวัฒนธรรมการทอผ้าของไทยมีมาแต่โบราณ จากอดีตถึงปัจจุบันมนุษย์ได้พัฒนาการทอผ้าทั้งรูปแบบ เทคนิคการย้อมสี และการออกแบบลวดลาย ผ้าทอในประเทศไทยแสดงถึง ศิลปะภูมิปัญญาของชุมชน ซึ่งแบ่งประเภทของผ้าทอได้เป็นสองประเภท ตามวัตถุประสงค์ในการทอ และกรรมวิธีในการทอ

การทอผ้ายกดอกของจังหวัดลำพูน ถือเป็นการทอผ้ายกดอกที่ไม่เหมือนกันกับที่อื่น ซึ่งเป็นวิธีการทอที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของจังหวัดลำพูน โดยเรียกว่าเป็นลวดลายโบราณ และผลิตภัณฑ์ผ้ายกดอกที่ออกมานั้นก็จะมี ความสวยงามที่แตกต่างกับผ้ายกดอกของจังหวัดอื่นๆ ผ้ายกดอกในจังหวัดลำพูน จะมีลวดลายของผ้ายกดอกที่ไม่เหมือนกันของในแต่ละตำบล ซึ่งผ้ายกดอกของลำพูน จะทอด้วยมือ ด้วยเนื้อไหมเล็กละเอียดถึง 100% โดยทอยกดอกด้วย ลวดลายที่มีความซับซ้อนงดงาม ประณีต สำหรับการทอผ้ายกดอกนี้ ใช้เทคนิคในการทำลวดลายในการทอ โดยการยกเส้นไหมขึ้นสลับ ขึ้นลงแล้วใช้ไหมเส้นพุ่งสอดเข้าไปหรือจะใช้ด้นเงิน ด้นทองพุ่งเพิ่มเข้าไปในการทอ ก่อให้เกิดลวดลาย นูนเด่น สีสังคางตามที่ถูกกำหนด ในลายยกดอกจะมีแซมด้นเล็กน้อยหรือสอดด้นทั่วดอก เพื่อที่จะสามารถเพิ่มความเป็นประกาย งดงาม ให้แก่ผ้ายกดอก ทำให้ผ้าดูหรูหราและสวยงามมากยิ่งขึ้น และเนื่องจากว่า ผ้ายกดอกถือเป็นผ้าที่มีความละเอียด ต่อเนื่องของลวดลายเป็นอย่างมาก ดังนั้น การหาผู้ทอผ้ายกดอกนั้น จึงจำเป็นจะต้องใช้ผู้ทอที่มีความชำนาญ มีฝีมือดีและใช้เวลาในการทอนานกว่าผ้าชนิดอื่นได้ มีลวดลายที่วิจิตร สวยงาม มีทั้งลายโบราณที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น และลายที่ครุผ้าไหมหรือผู้ที่มีความชำนาญเป็นอย่างมากคิดค้นขึ้นมาใหม่ โดยด้านการประดิษฐ์ลวดลายนั้น ผ้ากลำพูนนับว่าเป็นศิลปะการทอผ้าที่มีลวดลายงดงามมี

เอกลักษณ์เป็นของตนเอง มีรูปแบบลวดลายที่อ่อนช้อย เป็นเรื่องราวของดอกไม้ ใบไม้ เช่น ลายไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ดอกพิกุล ลายกลีบสำควน ลายใบเทศ ลายเม็ดมะยม และลายพุ่มข้าวบิณฑ์ เป็นต้น (<http://www.tkc.go.th/wiki/show>. ออนไลน์ . สืบค้น 20 เมษายน 2555)

การอนุรักษ์และส่งเสริมอาชีพในชุมชนเป็นสิ่งสำคัญเพราะการอนุรักษ์ภูมิปัญญานั้นเป็นการปลูกจิตสำนึกให้คนในท้องถิ่นตระหนักถึงคุณค่าแก่นสาระและความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นการฟื้นฟู โดยการเลือกสรรภูมิปัญญาที่กำลังสูญหาย หรือที่สูญหายไปแล้วมาทำให้มีคุณค่าและมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตในท้องถิ่น โดยเฉพาะพื้นฐานทางจริยธรรม คุณธรรม และค่านิยม เป็นการพัฒนา ควริเริ่มสร้างสรรค์และปรับปรุงภูมิปัญญาให้เหมาะสมกับยุคสมัยและเกิดประโยชน์ในการดำเนินชีวิตประจำวัน เป็นการถ่ายทอด โดยการนำภูมิปัญญาที่ผ่านมามีเลือกสรร กลับกรองด้วยเหตุและผลอย่างรอบคอบและรอบด้าน แล้วไปถ่ายทอดให้คนในสังคมได้รับรู้ เกิดความเข้าใจ ตระหนักในคุณค่า คุณประโยชน์ เป็นการส่งเสริมกิจกรรม โดยการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดเครือข่ายการสืบสานและพัฒนาภูมิปัญญาของชุมชนต่างๆ เป็นการเผยแพร่ แลกเปลี่ยน โดยการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนภูมิปัญญาและวัฒนธรรมอย่างกว้างขวางเป็นการเสริมสร้างปราชญ์ท้องถิ่น โดยการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของชาวบ้าน ผลิตภัณฑ์ฝ้ายดอกของกลุ่มแม่บ้านผู้ผลิตและจำหน่ายฝ้ายดอก ตำบลเวียงยอง จังหวัดลำพูน นั้นปัจจุบันได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก แต่รูปแบบของผลิตภัณฑ์ที่จัดจำหน่ายนั้นจะอยู่ในวงไม่กว้างนัก มักจะใช้ในเรื่องของเครื่องแต่งกายของสตรีเท่านั้น อันที่จริงแล้วผลิตภัณฑ์ฝ้ายดอกจังหวัดลำพูนนั้น น่าจะได้รับการพัฒนาให้สามารถมีรูปแบบที่หลากหลายในการพัฒนารูปแบบให้มากยิ่งขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากฝ้ายดอก จังหวัดลำพูน ให้สามารถพัฒนารูปแบบให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้นและที่สำคัญคือเป็นการอนุรักษ์อาชีพที่สำคัญในชุมชนและส่งเสริมอาชีพในชุมชนให้เข้มแข็งและยั่งยืนสืบไป

1.2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.2.1 ศึกษาผลิตภัณฑ์จากฝ้ายดอกของกลุ่มแม่บ้าน ตำบลเวียงยอง จังหวัดลำพูน
- 1.2.2 เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์จากฝ้ายดอกของกลุ่มแม่บ้าน ตำบลเวียงยอง จังหวัดลำพูน
- 1.2.3 เพื่อประเมินความพึงพอใจในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ฝ้ายดอกของกลุ่มแม่บ้าน ตำบลเวียงยอง จังหวัดลำพูน

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

1.3.1 ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ กลุ่มแม่บ้านผู้ผลิตและจำหน่ายฝ้ายดอก ตำบลเวียงยอง จังหวัดลำพูน เอกสารนี้จำนวน 30 ชิ้นสงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มแม่บ้านผู้ผลิตและจำหน่ายฝ้ายกดอก ตำบลเวียงยอง จังหวัดลำพูน จำนวน 20 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง

1.3.2 ตัวแปรที่จะศึกษา

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) คือ ผลិតภัณฑ์ฝ้ายกดอก

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือรูปแบบผลิตภัณฑ์ฝ้ายกดอกที่ได้รับการพัฒนาแล้วสามารถเพิ่มมูลค่าและเพิ่มทางเลือกในการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์

1.4 วิธีดำเนินการวิจัย

1.4.1 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบบต่างๆ

1.4.2 พัฒนาผลิตภัณฑ์จากฝ้ายทอยกดอกของกลุ่มแม่บ้าน ตำบลเวียงยอง จังหวัดลำพูน

1.4.3 นำผลิตภัณฑ์ที่ได้พัฒนาแล้ว ให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินรูปแบบ

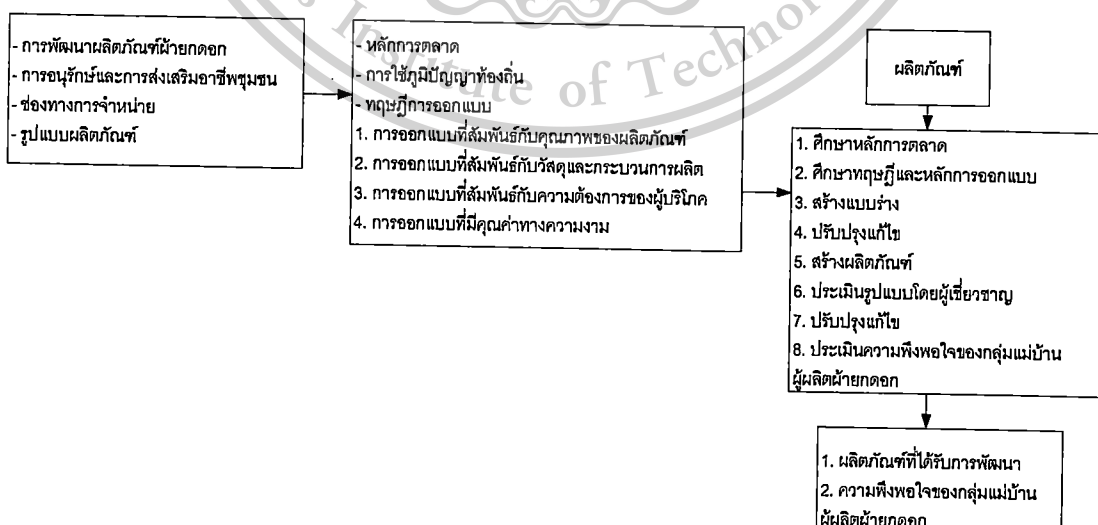
1.4.4 ปรับปรุงแก้ไขผลิตภัณฑ์ให้สมบูรณ์

1.4.5 ประเมินความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์

1.5 สมมติฐานการวิจัย

ผลิตภัณฑ์จากฝ้ายทอยกดอกของกลุ่มแม่บ้านผู้ผลิตและจำหน่ายฝ้ายกดอก ตำบลเวียงยอง จังหวัดลำพูน ที่ได้รับการพัฒนาและต่อยอดแล้ว สามารถเป็นผลิตภัณฑ์ที่สร้างรายได้และเป็นสินค้าสร้างชื่อเสียงให้แก่ชุมชน ทำให้เกิดการอนุรักษ์การทอฝ้ายกดอกให้สืบเนื่องต่อไป

1.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.7.1 ได้ผลิตภัณฑ์จากฝ้ายกดอกที่พัฒนาแล้ว สามารถเพิ่มมูลค่าและเพิ่มทางเลือกในการจัดจำหน่ายให้กับผลิตภัณฑ์

1.7.2 ได้อนุรักษ์ภูมิปัญญาชาวบ้านในการทอฝ้ายกดอกให้อยู่คู่กับชุมชน

1.7.3 ได้ส่งเสริมอาชีพในชุมชนให้เข้มแข็งและยั่งยืน

1.8 นิยามศัพท์เฉพาะ

ฝ้ายกดอก หมายถึง ลวดลายที่ใช้ในการทอฝ้ายกล่าวส่วนมากเป็นการทอลวดลายดอกไม้ ซึ่งถือว่าเป็นเอกลักษณ์ของฝ้ายกล่าว เช่น ลายดอกพิกุล

ประชากร หมายถึง กลุ่มแม่บ้าน ตำบลเวียงของ จังหวัดลำพูน

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ หมายถึง การพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพของสินค้าเพื่อสนองความต้องการของผู้ใช้งาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการทำวิจัยเรื่องการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากฝ้ายกดอก เพื่อการอนุรักษ์และส่งเสริมอาชีพของชุมชน กลุ่มแม่บ้าน ตำบลเวียงยอง จังหวัดลำพูน ผู้วิจัยได้แบ่งหัวข้อการศึกษาข้อมูลภาคเอกสารภาคสนามและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีหัวข้อหลักดังต่อไปนี้

- 2.1 ลักษณะทางกายภาพของเมืองลำพูน
- 2.2 แผนพัฒนาเศรษฐกิจจังหวัดลำพูน
- 2.3 วิสัยทัศน์จังหวัดลำพูน
- 2.4 ฝ้ายกดอกจังหวัดลำพูน
- 2.5 กลุ่มแม่บ้านตำบลเวียงยอง จังหวัดลำพูน
- 2.6 การศึกษาผลิตภัณฑ์ใกล้เคียง
- 2.7 แนวคิด ในการออกแบบและปัญหาการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมที่มีผลต่องาน
- 2.8 การลงพื้นที่เพื่อศึกษาปัญหาและสภาพที่เกี่ยวข้อง
- 2.9 หลักการออกแบบ
- 2.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พื้นบ้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

2.1 ลักษณะทางกายภาพของเมืองลำพูน

2.1.1 ตราประจำจังหวัด

ภาพที่ 2.1 ตราประจำจังหวัดลำพูน

ที่มา : สำนักงานจังหวัดลำพูน, พฤศจิกายน 2555

2.1.2 คำขวัญจังหวัดลำพูน

พระธาตุเด่น พระรอดขลัง
ลำไยดี กระเทียมดี
ประเพณีงาม จามเทวี ศรีหริภุญชัย

2.1.3 วิสัยทัศน์จังหวัดลำพูน

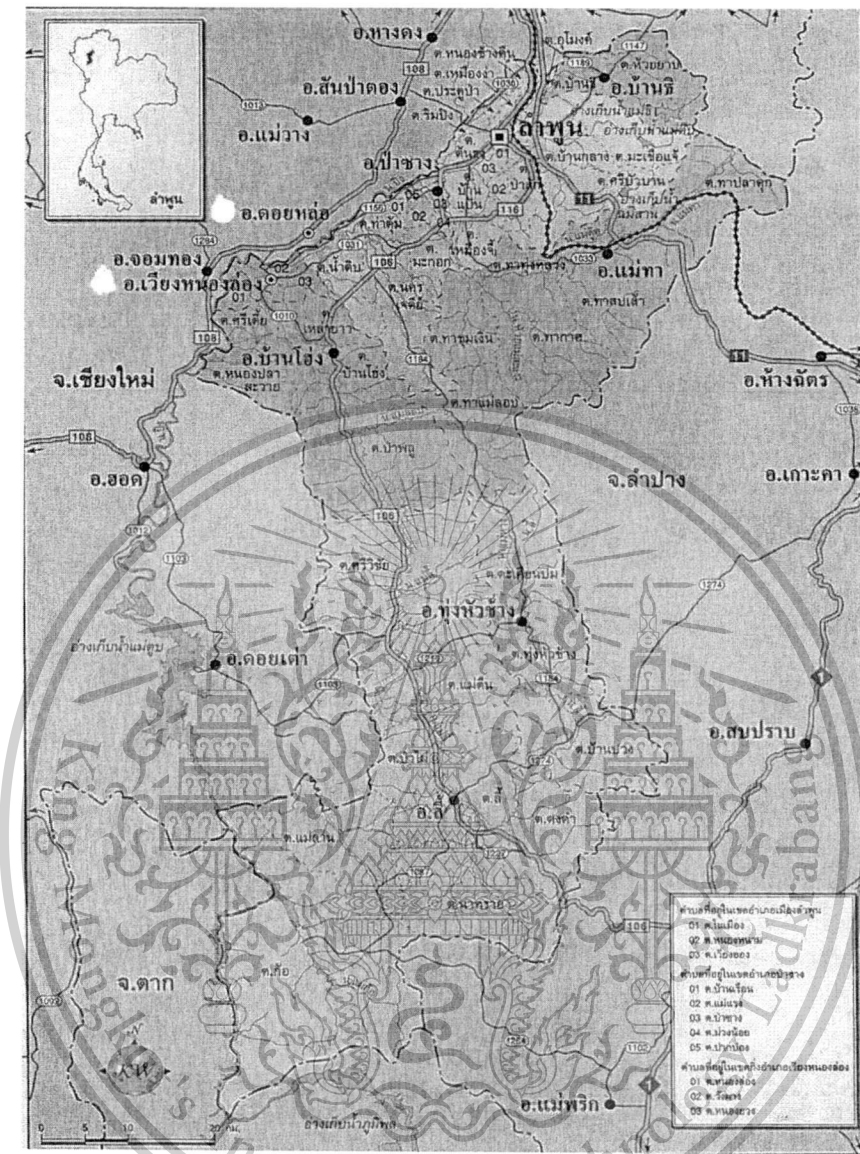
เมืองแห่งความสุข บนความพอเพียง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

2.1.4 แผนที่จังหวัดลำพูน

ภาพที่ 2.2 แสดงแผนที่จังหวัดลำพูน

ที่มา : สำนักงานจังหวัดลำพูน, พฤศจิกายน 2555

2.1.5 ข้อมูลทั่วไปจังหวัดลำพูน

จังหวัดลำพูน เดิมชื่อเมืองหริภุญชัย เป็นเมืองโบราณ มีอายุประมาณ 1,346 ปี ตามพงศาวดารโยนก เล่าสืบต่อกันถึงการสร้างเมืองหริภุญชัย โดยฤาษีवासเทพเป็นผู้เกณฑ์พวกเม็งคนบุตรหรือชนเชื้อชาติมอญมาสร้างเมืองนี้ขึ้น ในพื้นที่ระหว่างแม่น้ำสองสาย คือ แม่น้ำกวัง และแม่น้ำปิง เมื่อมาสร้างเสร็จได้ส่งทูตไปเชิญราชธิดากษัตริย์เมืองละโว้พระนาม “จามเทวี” มาเป็นเอกสารถีเป็นเอกสารถีสงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไมออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ปฐมกษัตริย์ปกครองเมืองหริภุญชัย สืบราชวงศ์กษัตริย์ต่อมาหลายพระองค์ จนกระทั่งถึงสมัยพระไม่ว่าภรณ์ไศยทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ยาขีบาจึงได้เสียการปกครองให้แก่พ่อขุนเม็งรายมหาราช ผู้รวบรวมแว่นแคว้นทางเหนือเข้าเป็นอาณาจักรล้านนา เมืองลำพูนถึงแม้ว่า จะตกอยู่ภายใต้การปกครองของอาณาจักรล้านนา แต่ก็ได้เป็นผู้ถ่ายทอดมรดกทางศิลปะและวัฒนธรรมให้แก่ผู้ที่เข้ามาปกครอง ดังปรากฏหลักฐานทั่วไปในเวียงกุมกาม เชียงใหม่และเชียงราย เมืองลำพูนจึงยังคงความสำคัญในทางศิลปะและวัฒนธรรมของอาณาจักรล้านนา จนกระทั่งสมัยสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช เมืองลำพูนจึงได้เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรไทย มีผู้ครองนครสืบต่อกันมาจนถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ต่อมาภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 เมื่อเจ้าผู้ครองนคร องค์สุดท้าย คือพลตรีเจ้าจักรคำ ขจรศักดิ์ ถึงแก่พิราลัย เมืองลำพูนจึงเปลี่ยนเป็นจังหวัด มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ปกครองสืบมาจนกระทั่งถึงปัจจุบัน

ภาพที่ 2.3 วัดพระธาตุดุริฎุญชัย วัดคู่บ้านคู่เมืองลำพูน

1. ลักษณะทั่วไปของจังหวัดลำพูน

1.1 ลักษณะทางภูมิศาสตร์

ที่ตั้ง

จังหวัดลำพูน ตั้งอยู่ทางภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 11 (สายเอเชีย) เป็นระยะทาง 689 กิโลเมตร ตามทางหลวงแผ่นดินสายพหลโยธิน เป็นระยะทาง 724 กิโลเมตร และตามทางรถไฟ 729 กิโลเมตร ตั้งอยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ 18 องศาเหนือ และเส้นแวงที่ 99 องศาตะวันออก อยู่ใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ของสถาบันเทคโนโลยีการเกษตรและอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี เป็นศูนย์กลางความรู้ของสถาบันฯ
 ภูมิภาคเหนือและอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงหรือพื้นที่ที่เสื่อมเศรษฐกิจ

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ขนาด

จังหวัดลำพูน เป็นจังหวัดที่มีขนาดเล็กที่สุดของภาคเหนือ มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 4,505.882 ตร.กม. หรือประมาณ 2,816,176.25 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 4.85 ของพื้นที่ภาคเหนือ ตอนบน บริเวณที่กว้างที่สุดประมาณ 43 กม. และยาวจากเหนือจดใต้ 136 กม.

ตารางที่ 2.1 แสดงที่ตั้งและขนาดพื้นที่ของจังหวัดลำพูน จำแนกเป็นรายอำเภอ/กิ่งอำเภอ

ส่วนราชการ	ขนาด ตร.กม.	ร้อยละ	ระยะทางห่างจากจังหวัด
จังหวัดลำพูน	4,505.882		
- อำเภอเมืองลำพูน	479.825	10.78	2
- อำเภอป่าซาง	299.950	6.52	11
- อำเภอบ้านโฮ้ง	596.901	13.31	36
- อำเภอแม่ทา	762.630	16.68	25
- อำเภอลี้	1,701.990	37.96	105
- อำเภอทุ่งหัวช้าง	486.129	10.79	105
- อำเภอบ้านธิ	129.024	2.72	26
- อำเภอเวียงหนองล่อง	49.433	1.24	45

(ที่มา: ที่ทำการปกครองจังหวัดลำพูน อ้างใน สำนักงานจังหวัดลำพูน, 2555)

อาณาเขต

- ทิศเหนือ ติดต่อกับ อ.สารภี อ.สันกำแพง จ.เชียงใหม่
- ทิศใต้ ติดต่อกับ อ.เถิน จ.ลำปาง และ อ.สามเงา จ.ตาก
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อ.ห้างฉัตร อ.สบปราบ อ.เสริมงาม จ.ลำปาง
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อ.ฮอด อ.จอมทอง อ.หางดง อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่

1.2 สภาพพื้นที่และลักษณะภูมิประเทศ

จังหวัดลำพูนมีลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นที่ราบหุบเขา และพื้นที่ภูเขา ที่ราบอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของจังหวัด ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของที่ราบเชียงใหม่-ลำพูน หรือที่ราบลุ่มแม่น้ำปิง กว้าง ลึก และแม่ทา เป็นที่ตั้งของอำเภอเมืองลำพูน อำเภอป่าซาง และตอนเหนือของอำเภอบ้านโฮ้ง มีความสูงเฉลี่ย 200-400 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง ตัวเมืองลำพูนมีระดับความสูง 290.29 ม. จากระดับน้ำทะเลปานกลาง พื้นที่ค่อยลาดสูงขึ้น

ในตอนกลางทางทิศตะวันออกเฉียงใต้และตะวันตกเฉียงใต้ ตั้งแต่อำเภอแม่ทาดอนใต้ของอำเภอบ้านโฮ้ง อำเภอทุ่งหัวช้างและอำเภอลี้ มีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบสูงและภูเขาสูง มี

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนลิขสิทธิ์สำหรับใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น มิใช่อนุญาตให้ผู้อื่นไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามเผยแพร่เปลี่ยนแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งหากนำไปใช้

ระดับความสูง ระหว่าง 400-800 เมตรขึ้นไป ระดับความสูงจะลดลงเมื่อเข้าเขตที่ราบในอำเภอที่ระดับความสูงประมาณ 400-800 เมตร แล้วค่อย ๆ ยกตัวสูงขึ้นมาทางทิศใต้ซึ่งเป็นเขตชายแดนติดต่อกับจังหวัดลำปางและจังหวัดตาก ที่ระดับความสูง 600-1,000 เมตร

กรมพัฒนาที่ดินได้แบ่งลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดลำพูนออกเป็น 3 ลักษณะคือ

1.) พื้นที่ราบเรียบและค่อนข้างราบเรียบ (FLAT TO NEARLY FLATLAND)

มีพื้นที่ประมาณร้อยละ 12 ของพื้นที่ทั้งหมด มีลักษณะพื้นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ มีความลาดเอียงส่วนใหญ่อยู่ระหว่างร้อยละ 0 - 2 เป็นบริเวณกว้างทางตอนเหนือของจังหวัดลำพูนทางฝั่งซ้ายของแม่น้ำปิงและบริเวณสองฟากฝั่งแม่น้ำกวัง ตั้งแต่ทางตอนใต้ของบ้านสบทา ตำบลปากบ่อง อำเภอป่าซาง บางแห่งพบที่ราบแคบ ๆ ระหว่างเขาซึ่งเกิดตามสองฟากของลำน้ำสายต่าง ๆ เช่น แม่น้ำลี้ และแม่น้ำแม่ทา เป็นต้น แต่มีพื้นที่ไม่มากนัก โดยปกติแล้วน้ำจากแม่น้ำไม่ค่อยท่วมถึง ส่วนบริเวณที่ราบเรียบเกิดอยู่ต่ำสุดใกล้กับลำน้ำในปัจจุบัน โดยเฉพาะพื้นที่บริเวณใกล้กับแม่น้ำปิง และช่วงระหว่างแม่น้ำปิงกับแม่น้ำกวัง ในฤดูน้ำหลากจะถูกน้ำท่วมเป็นประจำทุกปี ส่วนตามริมฝั่งแม่น้ำปิงนั้น ขณะที่น้ำท่วม ตะกอนขนาดใหญ่ก็จะตกจม อูริมฝั่งน้ำ ทำให้มีลักษณะเป็นคันดินธรรมชาติแคบ ๆ ขนานไปกับลำน้ำ มีพื้นที่สูงกว่าที่ราบต่ำห่างฝั่งออกไปเล็กน้อย ซึ่งใช้เป็นที่ตั้งบ้านเรือนของราษฎรที่อาศัยอยู่ตามริมฝั่งแม่น้ำปิง

2.) พื้นที่ลูกคลื่นลอนลาดและลูกคลื่นลอนชัน (UNDULATING AND ROLLING TERRACE)

มีพื้นที่ประมาณร้อยละ 24 ของพื้นที่ทั้งหมด มีความสูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 350-600 เมตร มีสภาพพื้นที่เป็นที่ลอนคลื่นสูงๆต่ำๆอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางธรณีหรือภูมิอากาศทำให้ทางน้ำไหลกัดเซาะลึกลงไปในแนวตั้งทั้งบริเวณที่เป็นดินตะกอนบริเวณเหล่านี้ในปัจจุบันจะมีลำห้วยและทางน้ำไหลผ่านกัดเซาะอยู่โดยทั่วไป

3.) บริเวณเนินเขาและภูเขาสูงสลับซับซ้อน (HILLS AND MOUNTAINS)

เป็นลักษณะภูมิประเทศ ซึ่งประกอบเป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดลำพูน มีพื้นที่ประมาณ ร้อยละ 64 ของพื้นที่ทั้งหมด สภาพพื้นที่โดยทั่วไปเป็นเนินเขาและภูเขาสูงสลับซับซ้อน ต่อเนื่องกันไป จากทิศตะวันออก ซึ่งติดต่อกับเขตจังหวัดลำปาง เป็นแนวลงมาจนถึงทางทิศใต้ของอำเภอที่ ติดต่อกับจังหวัดตากแล้ว เาะลำน้ำแม่ปิงขึ้นไป ทางทิศเหนือจรดเขตจังหวัดเชียงใหม่ ทางทิศตะวันตก ส่วนใหญ่ของพื้นที่ที่มีความลาดเอียงมากกว่าร้อยละ 16 ขึ้นไป มีความสูงจากระดับน้ำทะเล 600-1,000 เมตร บริเวณเนินเขาและภูเขาสูงสลับซับซ้อนของจังหวัดลำพูนนี้ มีลำห้วยและทางน้ำเล็ก ๆ อยู่มากมาย แต่ส่วนใหญ่มีน้ำไหลเฉพาะฤดูฝนเท่านั้น (ที่มา: สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดลำพูน ข้อมูล ณ เดือนพฤศจิกายน 2555 อ้างใน สำนักงานจังหวัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

1.3 ลักษณะภูมิอากาศ

จังหวัดลำพูนตั้งอยู่ในภาคเหนือ ซึ่งตามตำแหน่งที่ตั้งอยู่ในเขตร้อนที่ค่อนข้างหนาว แต่เนื่องจากอยู่ลึกเข้าไปในแผ่นดินห่างไกลจากทะเล จึงมีฤดูแล้งที่ยาวนานและอากาศจะร้อนถึงร้อนจัดในฤดูร้อน จังหวัดลำพูนมีสภาพภูมิอากาศแตกต่างกันอย่างเด่นชัด 3 ช่วงฤดู คือ

ฤดูหนาว ช่วงกลางเดือนตุลาคม - กลางเดือนกุมภาพันธ์

ฤดูร้อน ช่วงกลางเดือนกุมภาพันธ์ - กลางเดือนพฤษภาคม

ฤดูฝน ช่วงกลางเดือนพฤษภาคม - กลางเดือนตุลาคม

อุณหภูมิ

อุณหภูมิสูงสุด ในปี 2554 วันที่ 8 มีนาคม 2554 วัดได้ 38.8 องศาเซลเซียส

อุณหภูมิต่ำสุด ในปี 2554 วันที่ 21 ธันวาคม 2554 วัดได้ 12.0 องศาเซลเซียส

อุณหภูมิอากาศเฉลี่ยตลอดทั้งปี 2554 เท่ากับ 26.6 องศาเซลเซียส

ความชื้น

ความชื้นเฉลี่ยตลอดทั้งปี 74 %

ปริมาณฝน (ปี 2554)

1. ปริมาณน้ำฝนของจังหวัดลำพูนตลอดปี วัดได้ 1,706.7 มิลลิเมตร

2. จำนวนวันที่ฝนตกตลอดปี 129 วัน

3. ปริมาณฝนสูงสุด วัดได้ 81.4 มิลลิเมตร เมื่อเดือน 31 กรกฎาคม 2554

(ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาจังหวัดลำพูน ข้อมูล ณ เดือนพฤศจิกายน 2555 อ้างในสำนักงานจังหวัดลำพูน, 2555)

1.4 การแบ่งเขตการปกครอง

จังหวัดลำพูนแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 8 อำเภอ 51 ตำบล 575 หมู่บ้าน

1 องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 เทศบาลเมือง 36 เทศบาลตำบล 20 องค์การบริหารส่วนตำบล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ตารางที่ 2.2 แสดงการแบ่งเขตการปกครองจังหวัดลำพูน

อำเภอ	พื้นที่ ตร.กม.	ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาลเมือง/ ตำบล	อบต.	ชุมชน	ห่างจาก จังหวัด
เมืองลำพูน (รวมเทศบาลเมือง ลำพูน/เทศบาลตำบล)	479.825	15	159	13	3	17	2 กม.
ป่าซาง	299.950	9	89	4	4	-	11 กม.
บ้านโฮ่ง	596.901	5	62	2	4	-	36 กม.
แม่ทา	762.630	6	71	7	1	-	25 กม.
ลี้	1,701.990	8	99	6	4	-	105 กม.
ทุ่งหัวช้าง	486.129	3	35	1	3	-	105 กม.
บ้านธิ	129.024	2	36	1	1	-	26 กม.
เวียงหนองล่อง	49.433	3	24	3	-	-	45 กม.
รวม	4,505.882	51	575	37	20	17	-

(ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดลำพูน ข้อมูล ณ เดือนกันยายน 2555 อ้างใน สำนักงานจังหวัดลำพูน, 2555)

2.1.6 การสืบทอดทางวัฒนธรรม

ด้านการสืบทอดวัฒนธรรมจากบรรพชนจนถึงลูกหลานในปัจจุบัน ได้มีการจัดการเรียนการสอน ในสถานศึกษา ทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน ซึ่งได้มีการจัดการเรียนการสอนขึ้นในชุมชนของตนเอง เช่น หมู่บ้าน โรงเรียน โดยได้เชิญบุคลากรที่มีความรู้ด้านวัฒนธรรมและมีความชำนาญด้านภูมิปัญญาของท้องถิ่น มาเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ กิจกรรมที่ได้ดำเนินการดังนี้

การเรียนการสอนในวัด ได้แก่ การอ่านและการเขียนอักษรพื้นเมือง ศิลปะการตีกลอง หลวง การเรียนรู้ทางศิลปะการฟ้อนรำ เช่น ฟ้อนเล็บ ฟ้อนยอง ฟ้อนทริภูญไชย

การเรียนการสอนในหมู่บ้านและสถานศึกษา ได้แก่

- การฝึกสอนดนตรีพื้นเมือง เช่น สะล้อ ซอ ซึง จ้อย ค่าว ซอ
- การทอผ้าพื้นเมือง
- ช่างฝีมือ เช่น การแกะสลัก จักสาน
- งานปั้นหม้อน้ำดินเผา
- ผลิตภัณฑ์จากมะพร้าว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับครูผู้ทำงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

- มีดสามห่วง
- งานปูนปั้น
- สานสานแห่ย่ง
- ฝ้ายกดอก
- ปราสาทนก
- น้ำอู้ง
- ผ้าทอเกี๊ยะ

2.1.7 สินค้าที่สำคัญของจังหวัด

1) สินค้าเกษตร

ลำไย แหล่งผลิตที่สำคัญ ได้แก่ อำเภอเมือง ป่าซาง อำเภอเวียงหนองล่อง และบ้านโฮ้ง
 กระเทียม แหล่งผลิตสำคัญ ได้แก่ อำเภอบ้านโฮ้ง และอำเภอถ้ำ
 หอมแดง แหล่งผลิตสำคัญ ได้แก่ อำเภอบ้านโฮ้ง อำเภอป่าซาง และอำเภอถ้ำ
 พืชผัก แหล่งผลิตสำคัญ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอบ้านโฮ้ง และอำเภอป่าซาง
 โดยจังหวัดลำพูนนับเป็นแหล่งผลิตพืชผักที่สำคัญของภาคเหนือ ผลผลิตส่วนหนึ่งจะป้อนเป็น
 วัตถุดิบแก่โรงงานอุตสาหกรรมแปรรูป และ ส่วนหนึ่งจะถูกส่งไปจำหน่ายในจังหวัดตามภาคต่าง ๆ

2) สินค้าหัตถกรรม

ผ้าฝ้ายทอมือ นิยมทำกันทุกอำเภอเป็นอาชีพเสริมหลังจากเสร็จสิ้นงานเกษตรกรรม
 แต่ที่มีชื่อเสียงมากคือ อำเภอป่าซาง โดยเฉพาะที่บ้านหนองเงือก บ้านดอนหลวง ตำบลแม่แรง ผ้า
 ฝ้ายทอมือ ของจังหวัดลำพูนทำกันในหลายรูปลักษณะ ทั้งผ้าผืนสำหรับนำไปตัดเย็บผ้าชิ้น เสื้อผ้า
 สำเร็จรูป ตลอดจนอุปกรณ์ เครื่องใช้ภายในบ้าน เช่น ผ้าปูโต๊ะ ที่รองแก้ว-จาน ฯลฯ ในด้านการ
 จำหน่ายผ้าทอและผลิตภัณฑ์นั้น โดยทั่วไปอาศัยตลาดใหญ่เป็นหลักคือ กรุงเทพฯ และเชียงใหม่

ผ้าไหมยกดอก เป็นผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาของคนลำพูนที่ได้มีการปรับปรุงแบบลวดลาย
 สีเส้น โดยอาศัยลายผ้าในสมัยโบราณประยุกต์ปรับปรุงประกอบกับฝีมือที่ประณีต ทำให้ผ้าไหมยก
 ดอกของลำพูนมีเอกลักษณ์และมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักทั่วไป และ “ผ้าไหมยกดอกลำพูน” ได้รับขึ้น
 ทะเบียนเป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ GIs เมื่อวันที่ 24 ตุลาคม 2550

ไม้แกะสลัก แหล่งผลิตที่สำคัญอยู่ในเขตอำเภอแม่ทา มีการแกะสลักไม้จามจู้ เป็นรูป
 คน รูปสัตว์ เครื่องใช้ และเครื่องประดับภายในบ้าน เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาว
 ต่างประเทศ

เซรามิกส์ ถึงแม้ว่าจะมีโรงงานผลิตเพียงไม่กี่โรง แต่ก็สามารถสร้างมูลค่าในการจำหน่าย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้สำหรับใช้ในเชิงวิชาการเท่านั้น ไม่สามารถนำข้อมูลไปใช้
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

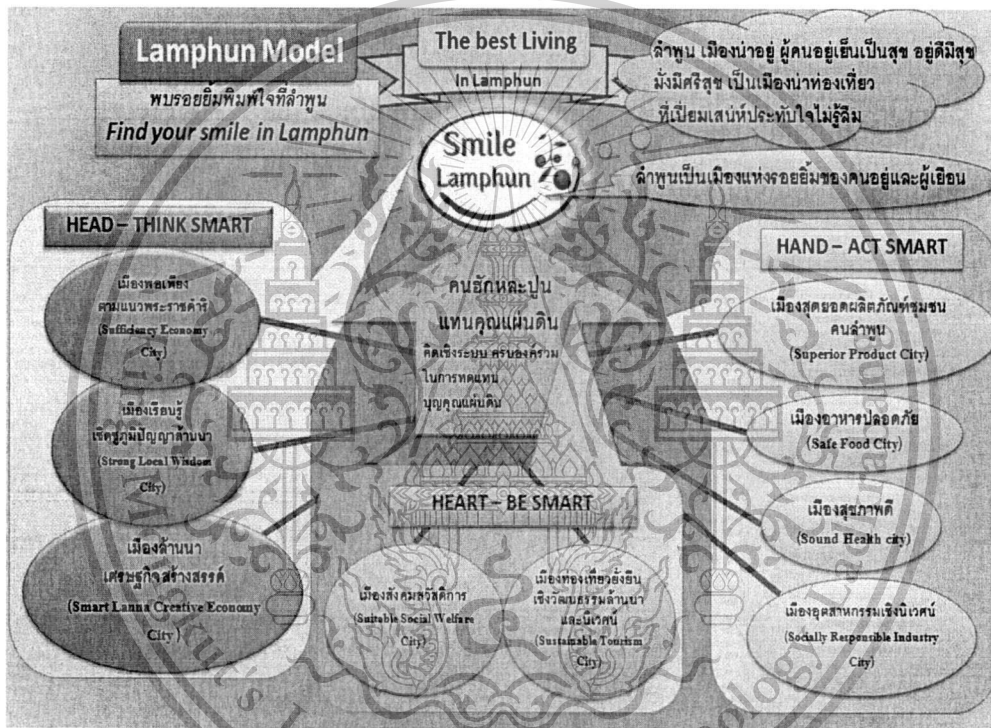
Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

บาท โดยผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่จะเป็นลักษณะของเครื่องใช้ และเครื่องตกแต่งบ้านในลักษณะการเลียนแบบของโบราณ ซึ่งเป็นที่นิยมของชาวต่างประเทศ

3) สินค้าอุตสาหกรรม ส่วนใหญ่ ได้แก่ สินค้าที่ผลิตจากโรงงานในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือและสวนอุตสาหกรรมบริษัทเครือสหพัฒน์ อินเทอร์เน็ต จ้ากิด (มหาชน) ได้แก่ ชิ้นส่วนและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ อาหารและเครื่องดื่ม การแปรรูปพืชผลทางการเกษตร อัญมณี และเครื่องประดับ เครื่องหนัง เสื้อผ้าสำเร็จรูป ฯลฯ

(ที่มา: สำนักงานพาณิชย์จังหวัดลำพูน ตุลาคม 2555 อ้างใน สำนักงานจังหวัดลำพูน, 2555)

2.1.8 กรอบแนวคิดในการพัฒนาเมืองลำพูน

ภาพที่ 2.4 แสดงกรอบแนวคิดในการพัฒนาเมืองลำพูน

ที่มา : สำนักงานจังหวัดลำพูน 2555

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

2.2 แผนพัฒนาเศรษฐกิจจังหวัดลำพูน

จากยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลเมืองลำพูนนำไปสู่การกำหนดแนวทางการพัฒนา
ดังนี้

2.2.1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านส่งเสริมคุณภาพการศึกษา ศิลปวัฒนธรรมและภูมิ ปัญญาท้องถิ่น มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

1. แผนงานสืบสาน วัฒนธรรม ประเพณี พิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านและเอกลักษณ์ของ
ท้องถิ่น รวมทั้งรื้อฟื้นบรรยากาศของเมืองโบราณ
2. แผนงานส่งเสริมศาสนา พัฒนา ปรับปรุงวัด และฟื้นฟูสถานที่สำคัญทาง
ประวัติศาสตร์ ในเขตเทศบาล
3. แผนงานส่งเสริมพัฒนา และยกระดับคุณภาพการศึกษาให้กับประชาชนทุกระดับ
4. แผนงานปลูกฝังความภาคภูมิใจในศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น สร้างเสริมวินัย
คุณธรรม และจริยธรรมอันดีงามให้เยาวชน
5. แผนงานส่งเสริมการศึกษาเผยแพร่ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแก่เยาวชนและ
ประชาชน

2.2.2 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อย่างยั่งยืน มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

1. แผนงานสร้างจิตสำนึก ความตระหนักและเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้คน
ในชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
2. แผนงานเฝ้าระวังและจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมี
ประสิทธิภาพแผนงานการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานและพลังงานทางเลือก

2.2.3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสาธารณสุข และคุณภาพชีวิต มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

1. แผนงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต สวัสดิการและนันทนาการแก่ประชาชน
รวมทั้งจัดตั้งกองทุนเลี้ยงชีพ ดูแลผู้พิการในชุมชน และผู้โอกาสในเทศบาลอย่างทั่วถึง
2. แผนงานส่งเสริมสุขภาพ ควบคุมป้องกันโรค ฟื้นฟูสมรรถภาพแก่ประชาชน และ
ส่งเสริมการรักษาพยาบาลที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานแก่ประชาชน
3. แผนงานพัฒนางานสุขภาพเฝ้าระวังและคุ้มครองผู้บริโภค
4. แผนงานส่งเสริมการแพทย์แผนไทยและสมุนไพร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

5. แผนงานกำกับ ดูแล และให้การบำบัดผู้ติดยาเสพติด พร้อมสร้างระบบป้องกันการติดยาเสพติดของเยาวชนและประชาชนโดยทั่วไป

2.2.4 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้วยระบบโครงสร้างพื้นฐาน มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

1. แผนงานดำเนินการก่อสร้างปรับปรุงและบำรุงรักษาระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการและพัฒนาระบบบริการประปาชุมชนให้ได้มาตรฐาน เพื่อสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว
2. แผนงานพัฒนาโครงข่ายเส้นทางจักรยานให้มีประสิทธิภาพ
3. แผนงานพัฒนาการใช้ประโยชน์ที่ดินและระบบการวางผังมือในเขตเทศบาล
4. แผนงานพัฒนาส่งเสริมอาชีพและการเพิ่มรายได้ให้กับประชาชนรวมทั้งส่งเสริมการท่องเที่ยวของเมืองลำพูนอย่างเป็นระบบและยั่งยืน
5. แผนงานสร้างเครือข่ายระบบการตลาด จัดตั้งศูนย์กลางตลาดค้า จัดตั้งศูนย์แลกเปลี่ยนภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งจัดตั้งกองทุนเพื่อส่งเสริมและพัฒนาสินค้าของชุมชนเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐาน

2.2.5 ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน การมีส่วนร่วมของประชาชน มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

1. แผนงานส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ และสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน
2. แผนงานส่งเสริมพัฒนาบุคลากรและสร้างเครือข่าย อสม. เครือข่ายแกนนำในแต่ละชุมชนให้เข้มแข็ง
3. แผนงานสร้างรับรู้ และมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการจัดการบริการสาธารณะของเทศบาล

2.2.6 ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาด้านสังคม การเมือง และบริหารราชการท้องถิ่นให้เป็นไปตามหลักการบริหารจัดการที่ดี มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

1. แผนงานส่งเสริมและพัฒนาประชาธิปไตยกับการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่น
2. แผนงานจัดระบบรับแจ้งเหตุ ดูแลความปลอดภัยในชีวิต ทรัพย์สิน การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยรวมทั้งพัฒนาระบบการจราจร และจัดระเบียบพื้นที่ หาบแร่ แผงลอยในเขตเทศบาล
3. แผนงานพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพของบุคลากร สร้างเสริมคุณธรรมและ

เอกสารนี้ใช้ฟรีอย่างถาวรและเป็นระบบการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

4. แผนงานปรับปรุง พัฒนาเครื่องมือ เครื่องใช้สถานที่ในการปฏิบัติงาน เพิ่มประสิทธิภาพขององค์กร และนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการปฏิบัติงาน

5. แผนงานปรับปรุงพัฒนารายได้ของเทศบาล และบริหารราชการอย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใส

(<http://www.nmt.or.th/lamphun/mueanglamphun/Lists/List62/AllItems.aspx> : แผนพัฒนายุทธศาสตร์ เทศบาลเมืองลำพูน. ออนไลน์. 2 สิงหาคม 2555)

2.3 วิสัยทัศน์จังหวัดลำพูน

“เมืองแห่งความสุข บนความพอเพียง”

พันธกิจ

ด้านสังคมและความมั่นคง : พัฒนาจังหวัดลำพูนให้เป็นสังคมแห่งคุณภาพ สุข สงบ เข้มแข็ง เชื่อมโยงฐานความรู้ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการพัฒนาในทุกมิติของสังคม

ด้านเศรษฐกิจ : ส่งเสริมพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัด ส่งเสริมธุรกิจสีเขียว และเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ทั้งในภาคเกษตร อุตสาหกรรม ท่องเที่ยว หัตถอุตสาหกรรม โดยใช้วัฒนธรรมเป็นฐานในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า และบริการที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดและเน้นฐานการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมไม่ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิต และความหลากหลายทางชีวภาพของชุมชน

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม : อนุรักษ์ ปันฟู และสร้างความมั่นคง สมดุลของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัดด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม โดยใช้ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และแนวทางการจัดการแบบชุมชนเป็นฐาน เป็นเครื่องมือในการพัฒนาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ โปร่งใส และเป็นธรรม

ด้านบริหารจัดการ : พัฒนาระบบบริหารจัดการ สมรรถนะบุคลากรของจังหวัดให้มีคุณภาพมีประสิทธิภาพ เน้นการบริหารงานแบบบูรณาการ ให้ความสำคัญกับกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างแท้จริง เพื่อเกิดความเชื่อมั่นศรัทธาจากประชาชน รวมทั้งเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขัน ภายใต้บริบทของการเปลี่ยนแปลง

เป้าประสงค์

พัฒนาสังคม เศรษฐกิจ และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยใช้วัฒนธรรมเป็นฐานในการพัฒนา เชื่อมโยงในทุกมิติ เพื่อนำไปสู่เมืองแห่งวัฒนธรรมและความสุข

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite 138249 when use.

ยุทธศาสตร์ จังหวัดลำพูน

ประเด็นยุทธศาสตร์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 : ยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคม คุณภาพชีวิต และความมั่นคง

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

เป้าประสงค์ที่ 1 : พัฒนาคุณภาพชีวิต (Quality of life) ที่ดีของประชาชน ทุกกลุ่มเป้าหมาย - ตัวชี้วัด

1. ร้อยละความพึงพอใจต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน 4 ด้าน

กลยุทธ์การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์

กลยุทธ์ที่ 1 : พัฒนาคุณภาพชีวิต และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับสังคม

กลยุทธ์ที่ 2 : การพัฒนาระบบบริหารจัดการชุมชน ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกลยุทธ์ที่

กลยุทธ์ที่ 3 : เสริมสร้างความมั่นคง ปลอดภัย เพื่อให้เกิดสังคมคุณภาพ

แผนงาน/โครงการ

กลยุทธ์ที่ 1 : พัฒนาคุณภาพชีวิต และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับสังคม

โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และบริการสาธารณะแก่ชุมชน

โครงการสร้างเสริมสุขภาพ และสภาวะที่ดีของประชาชนอย่างเป็นองค์รวม

โครงการส่งเสริมการศึกษา การเรียนรู้ตลอดชีวิต และการเตรียมความพร้อมผู้ประกอบการ

อาเซียน

โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของเด็ก เยาวชน และกำลังแรงงาน

โครงการส่งเสริมการมีงานทำ และพัฒนาอาชีพในชุมชน

โครงการชุมชนต้นแบบดูแลผู้สูงอายุ และผู้ด้อยโอกาส

กลยุทธ์ที่ 2 : การพัฒนาระบบบริหารจัดการชุมชน ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

โครงการชุมชนต้นแบบ ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

โครงการพัฒนาเครือข่ายแห่งการเรียนรู้ เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง

กลยุทธ์ที่ 3 : เสริมสร้างความมั่นคง ปลอดภัย เพื่อให้เกิดสังคมคุณภาพ

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการแก้ไข และป้องกันปัญหาอาชญาภัยผิดกฎหมายในชุมชน

โครงการสร้างเครือข่ายองค์ความรู้ในด้านความมั่นคงระดับพื้นที่

โครงการส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกกระดับ

โครงการส่งเสริมให้ประชาชนมีโอกาสได้รับรู้ข่าวสารได้อย่างกว้างขวาง รวดเร็ว

ถูกต้อง เป็นธรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารโครงการเสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินแก่ประชาชนในสังคม ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น โครงการ ส่งเสริมกระบวนการสร้างความเป็นพลเมืองที่ดีในระบอบประชาธิปไตย การนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

**ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 : ยุทธศาสตร์การพัฒนาเมืองสู่เมืองแห่งวัฒนธรรม และการท่องเที่ยวแบบ
สมดุลและยั่งยืน**

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

เป้าประสงค์ที่ 1 : แหล่งมรดกทางวัฒนธรรมได้รับการฟื้นฟูอย่างเป็นระบบ

เป้าประสงค์ที่ 2 : แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดได้รับการยอมรับในระดับชาติ และ
นักท่องเที่ยวได้รับความพึงพอใจ - ตัวชี้วัด

จำนวนแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมที่รับการฟื้นฟู

จำนวนแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับการพัฒนา

ร้อยละเพิ่มขึ้นของรายได้จากการท่องเที่ยว

ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยว

กลยุทธ์การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์

กลยุทธ์ที่ 1 : ส่งเสริมกระบวนการทำนุบำรุง และการธำรงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ของ มรดกทาง
วัฒนธรรม ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม

กลยุทธ์ที่ 2 : อนุรักษ์ ฟื้นฟู และการจัดการความรู้แหล่งมรดกวัฒนธรรมอย่างเป็นระบบ
เพื่อเตรียมความพร้อมในการ ผลักดันมรดกทางวัฒนธรรมสู่ระดับโลก

กลยุทธ์ที่ 3 : พัฒนาและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ และเกิดความยั่งยืน

กลยุทธ์ที่ 4 : การสร้างความเชื่อมั่น และพัฒนาการท่องเที่ยวแบบสร้างสรรค์ บนฐาน
สังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่น

แผนงาน/โครงการ

กลยุทธ์ที่ 1 : ส่งเสริมกระบวนการทำนุบำรุง และการธำรงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ของมรดกทาง
วัฒนธรรม ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม

โครงการจัดการความรู้ภูมิวัฒนธรรมท้องถิ่น

โครงการอนุรักษ์ สืบสานวัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่น

โครงการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ทาง วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

กลยุทธ์ที่ 2 : อนุรักษ์ ฟื้นฟู และการจัดการความรู้แหล่งมรดกวัฒนธรรมอย่างเป็นระบบ เพื่อ
เตรียมความพร้อมในการ ผลักดันมรดกทางวัฒนธรรมสู่ระดับโลก

โครงการพัฒนาฟื้นฟู แหล่งโบราณสถาน สถาปัตยกรรม และแหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรม
แบบมีส่วนร่วม

เอกสารนี้เป็นเอกสารโครงการจัดการความรู้แหล่งมรดกทางวัฒนธรรมเพื่อเตรียมความพร้อมในการ ผลักดันด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใด ๆ ก็ตาม หากมีข้อสงสัย กรุณาติดต่อฝ่ายประชาสัมพันธ์ โทร. 02-110-7800 หรือ e-mail: praha@kmutt.ac.th ลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

กลยุทธ์ที่ 3 : พัฒนาและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ และเกิดความยั่งยืน

โครงการพัฒนา และฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่และความต้องการของตลาด

โครงการพัฒนาระบบมาตรฐานการบริการ และความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว

กลยุทธ์ที่ 4 : การสร้างความเชื่อมั่น และพัฒนาการท่องเที่ยวแบบสร้างสรรค์บนฐานสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่น

โครงการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรทางการท่องเที่ยว และศักยภาพของธุรกิจท่องเที่ยวและบริการ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และเตรียมความพร้อมรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

โครงการพัฒนากิจกรรม และรูปแบบการท่องเที่ยวของจังหวัดเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางการท่องเที่ยว

โครงการส่งเสริมความเข้มแข็ง และสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวในทุกระดับ

โครงการการประชาสัมพันธ์ และส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวของจังหวัด

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่

3:ยุทธศาสตร์การส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมสู่เมืองเกษตร

ปลอดภัย

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

เป้าประสงค์ที่ 1 : เพิ่มศักยภาพ และมูลค่าผลิตของสินค้าเกษตรปลอดภัย

- ตัวชี้วัด

1. จำนวนช่องทางการตลาดที่เพิ่มของผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากการทำการเกษตรปลอดภัย

- กลยุทธ์การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์

กลยุทธ์ที่ 1 : พัฒนาศักยภาพ และเพิ่มขีดความสามารถในการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย

กลยุทธ์ที่ 2 : พัฒนาประสิทธิภาพ และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตผลของสินค้าเกษตรปลอดภัย เพื่อรองรับความต้องการของตลาดในทุกระดับ

- แผนงาน/โครงการ

กลยุทธ์ที่ 1 : พัฒนาศักยภาพ และเพิ่มขีดความสามารถในการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย

โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการผลิตเกษตรปลอดภัย

โครงการพัฒนาระบบ และเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพสินค้าเกษตรปลอดภัย

โครงการจัดตั้งศูนย์บริหารจัดการสินค้าเกษตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารโครงการจัดตั้งศูนย์บริหารจัดการสินค้าเกษตรเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น โครงการจัดการความรู้การผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

กลยุทธ์ที่ 2 : พัฒนาประสิทธิภาพ และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิตของสินค้าเกษตรปลอดภัย เพื่อรองรับความต้องการของตลาดในทุกกระดับ

โครงการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และฐานข้อมูลด้านเกษตรปลอดภัย

โครงการประชาสัมพันธ์ รมรงค์ส่งเสริมการผลิต และบริโภคสินค้าเกษตรปลอดภัย

โครงการส่งเสริมการตลาดและเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าเกษตรปลอดภัย

ผลิตภัณฑ์แปรรูปและของดีเมืองลำพูน

โครงการมหรกรรมลำไยสินค้าเกษตร

โครงการติดตามประเมินผลการเพิ่มศักยภาพการผลิตและการตลาดสินค้าปลอดภัย

โครงการส่งเสริมความเข้มแข็งของกลุ่ม และเครือข่ายการเรียนรู้การเกษตรปลอดภัย

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 : ยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรม และเศรษฐกิจชุมชน

สู่เมืองเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

- เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

เป้าประสงค์ที่ 1 : เพิ่มศักยภาพ และมูลค่าการผลิตภาคอุตสาหกรรมหัตถอุตสาหกรรม และผลิตภัณฑ์เศรษฐกิจชุมชน

- ตัวชี้วัด

1.ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าการผลิตภาคอุตสาหกรรมหัตถอุตสาหกรรม และผลิตภัณฑ์เศรษฐกิจชุมชน

กลยุทธ์การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์

กลยุทธ์ที่ 1 : เพิ่มประสิทธิภาพ และส่งเสริมพัฒนาอุตสาหกรรมสู่ฐานการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์ที่ 2 : พัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันด้านอุตสาหกรรมเกษตร แปรรูปบนพื้นฐานความรู้ ความคิดสร้างสรรค์และภูมิปัญญาท้องถิ่น

กลยุทธ์ที่ 3 : เสริมสร้างความเข้มแข็ง และขีดความสามารถของเศรษฐกิจชุมชน

กลยุทธ์ที่ 4 : สร้างความพร้อมภาคเศรษฐกิจในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

แผนงาน/โครงการ

กลยุทธ์ที่ 1 : เพิ่มประสิทธิภาพ และส่งเสริมพัฒนาอุตสาหกรรมสู่ฐานการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

เอกสารนี้เป็นเอกสารโครงการดูแลรักษาคุณภาพและสร้างจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม สู่เมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศน์ เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

โครงการพัฒนาระบบผังเมือง ออกแบบและปรับปรุง โครงสร้างพื้นฐานที่เอื้อต่อการพัฒนาเป็นอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์ที่ 2 : พัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันด้านอุตสาหกรรมเกษตร แปรรูปบนพื้นฐานความรู้ ความคิดสร้างสรรค์และภูมิปัญญาท้องถิ่น

โครงการส่งเสริมอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปบนพื้นฐานความรู้ ความคิดสร้างสรรค์และภูมิปัญญาท้องถิ่น

โครงการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ และเชื่อมโยงการผลิตภาคเกษตร กับวิสาหกิจหรือธุรกิจอื่นๆ

โครงการวิจัย และพัฒนาด้านการผลิตและแปรรูปสินค้า

กลยุทธ์ที่ 3 : เสริมสร้างความเข้มแข็ง และขีดความสามารถของเศรษฐกิจชุมชน

โครงการสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม และวิสาหกิจชุมชน

โครงการส่งเสริม และพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายของชุมชน

โครงการพัฒนาสมรรถนะด้านการผลิต และการบริหารจัดการแก่ชุมชน

โครงการจัดตั้งตลาดสินค้าชุมชน

กลยุทธ์ที่ 4 : สร้างความพร้อมภาคเศรษฐกิจในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

โครงการเตรียมความพร้อมภาคเศรษฐกิจในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 : อนุรักษ์ พื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมและการบริหารจัดการน้ำแบบบูรณาการ

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

เป้าประสงค์ที่ 1 : อนุรักษ์ พื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แบบมีส่วนร่วม เพื่อการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

เป้าประสงค์ที่ 2 : การบริหารจัดการน้ำแบบบูรณาการ เพื่อสนับสนุนการเกษตร อุตสาหกรรม และลดปัญหาภัยธรรมชาติอย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัด

จำนวนเครือข่ายอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เพิ่มขึ้น

ระดับความสำเร็จของการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

จำนวนแหล่งน้ำเพื่อชุมชนที่เพิ่มขึ้น

จำนวนเครือข่ายในการเตือนภัยน้ำท่วมและดินถล่ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

กลยุทธ์การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์

กลยุทธ์ที่ 1 : กลยุทธ์อนุรักษ์ พื้นฟู และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ
สิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์ที่ 2 : เพิ่มขีดความสามารถ และศักยภาพชุมชนให้เข้มแข็ง ในการดูแลรักษา
คุณภาพสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์ที่ 3 : ส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำแบบบูรณาการเพื่อสนับสนุนการเกษตร ลด
ปัญหาน้ำท่วม และภัยแล้ง

แผนงาน/โครงการ

กลยุทธ์ที่ 1 : กลยุทธ์อนุรักษ์ พื้นฟู และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ
สิ่งแวดล้อม

โครงการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลสารสนเทศด้านการบริหารทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติตามแนวพระราชดำริ

โครงการอนุรักษ์และพัฒนาสภาพแวดล้อมแม่น้ำคูคลองจังหวัดลำพูน

โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งเครือข่ายอนุรักษ์ฟื้นฟู ดิน น้ำ ป่า จังหวัดลำพูน

โครงการบริหารจัดการมลพิษ ขยะ และสภาพแวดล้อมของเมืองแบบบูรณาการ

กลยุทธ์ที่ 2 : เพิ่มขีดความสามารถ และศักยภาพชุมชนให้เข้มแข็ง ในการดูแลรักษา
คุณภาพสิ่งแวดล้อม

โครงการสร้างเครือข่ายองค์กรอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในทุกระดับ

โครงการเพิ่มศักยภาพชุมชนในการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน

โครงการเมืองสีเขียว

โครงการป้องกันและบรรเทาภัยจากน้ำ

กลยุทธ์ที่ 3 : ส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำแบบบูรณาการเพื่อสนับสนุนการเกษตร ลด
ปัญหาน้ำท่วม และภัยแล้ง

โครงการเครือข่ายเฝ้าระวังน้ำท่วม ดินถล่ม จังหวัดลำพูน

โครงการเพิ่มปริมาณน้ำในแหล่งน้ำที่มีศักยภาพในการกักเก็บน้ำ

โครงการส่งเสริม และเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้น้ำ

โครงการจัดทำแผนแม่บทโครงสร้างพื้นฐานด้านทรัพยากรน้ำเพื่ออุปโภค บริโภค อย่าง
เป็นระบบ

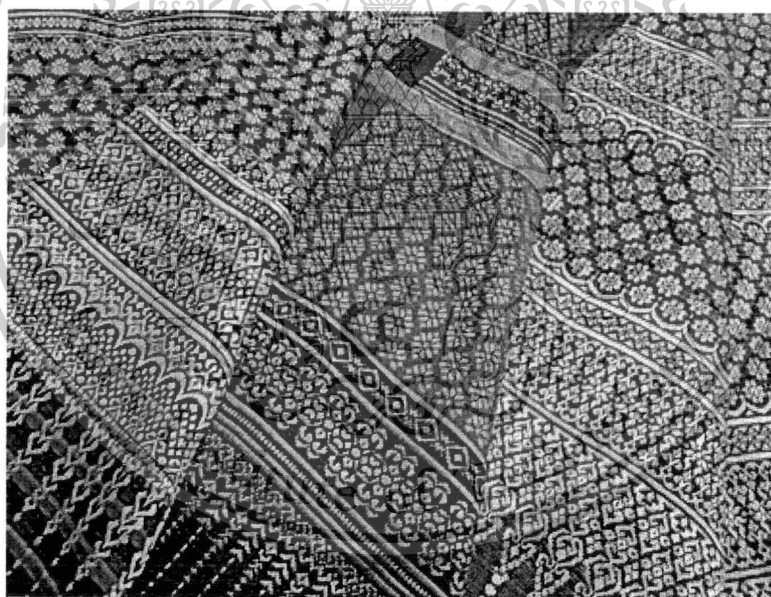
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

2.4 ผ้ายกดอกจังหวัดลำพูน

ผ้ายกลำพูนมีชื่อเรียกที่แตกต่างกันออกไปเช่น ผ้ายก ผ้ายกลำพูน ผ้ายกดอก ผ้าไหมยกดอก และผ้าไหมยกดอกลำพูน ทั้งนี้ปริชาเกียรติ บุญเกียรติ (การสื่อสารส่วนบุคคล, 6 มกราคม 2553) อธิบายว่า ผ้าทอในประเทศไทยนั้นมีชื่อเรียกแตกต่างกันออกไปแต่ละท้องถิ่น เช่น ภาคอีสานเรียกผ้าที่ทอด้วยเทคนิคการ “ยกดอก” ว่า การ “จิด” นอกจากนี้ยังมีการเรียกผ้ายกตามชื่อท้องถิ่นที่ทอผ้า เช่น ผ้ายกลำพูน ผ้ายกพุมเรียง ผ้ายกเมืองนคร ซึ่งทั้งหมดก็คือผ้ายกทั้งสิ้น ส่วนจังหวัดลำพูนในปัจจุบันการทอผ้ายกมีทั้งผ้าฝ้ายและผ้าไหม แต่ผ้ายกที่มีชื่อเสียงของลำพูนคือผ้ายกที่ใช้เส้นไหม จนได้รับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indicator-GI) ดังนั้นการเรียกชื่อ “ผ้าไหมยกดอก” นั้นเพราะทอจากเส้นไหม เช่นเดียวกับคำว่า “ผ้าไหมยกดอกลำพูน” เพื่อบ่งบอกถึงจังหวัดที่ผลิต ส่วนคำว่า “ผ้ายกดอก” มาจากการใช้เทคนิคการทอที่เรียกว่า “การยกดอก” เพื่อให้เกิดลวดลายในการทอซึ่งใช้ได้ทั้งการทอ ยกดอกในฝ้ายและการทอยกดอกในไหม นอกจากนี้การเรียก “ผ้ายกดอก” นั้นสืบเนื่องจากลวดลายที่ใช้ในการทอผ้ายกลำพูนส่วนมากเป็นการทอลวดลายดอกไม้ ซึ่งถือว่าเป็นเอกลักษณ์ของผ้ายกลำพูน เช่น ลายดอกพิกุล เป็นต้น

ภาพที่ 2.5 ตัวอย่างผ้าลายดอกพิกุล

คนลำพูนรู้จักการทอผ้าโดยใช้เทคนิคการยกดอกมาแต่ในอดีต แต่เป็นการทอยกดอกแบบง่ายๆ ในผ้าฝ้าย และนิยมนำเทคนิคการทอยกดอกมาใช้ทอผ้าไหม เพราะจะทำให้ผ้าห่มหนาขึ้น ซึ่งคนลำพูนนั้นมีพื้นฐานทักษะการทอผ้าที่ประณีต โดยเฉพาะคนลำพูนเชื้อสายไทลื้อ เมืองของไทลื้อ เอกสารนี้เพื่อเผยแพร่จากประเทศพม่ารับในสมัยที่พระเจ้ากาวิละมีนโยบายกวาดต้อนผู้คนในเขตทางตอนบนตั้งไม่ว่ากรณีใดๆ คำกล่าวของ สตรี สวัสดิ์ อ่อง สักกุล (2542) ว่า “ลักษณะเด่นของถิ่นไทลื้อเมืองยอง คือ การทอผ้า ซึ่งมีผ้าไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ทอทั้งผ้าขาวและดินซึ้น โดยที่ได้ถุ่นบ้านในยามค่ำคืนจะพบผู้หญิงไทลื้อนั่งปั่นด้าย” หลังจากที่ชาวของส่วนหนึ่งอพยพมาที่ลำพูน จึงตั้งถิ่นฐานกระจายอยู่ตามพื้นที่สำคัญต่างๆ ในจังหวัดลำพูนเช่น หมู่บ้านเวียงยอง ที่ตั้งอยู่ตรงข้ามวัดพระธาตุนครหรือวัดพระธาตุนคร สำหรับเทคนิคการทอผ้าของชาวไทลื้อนั้น บ้างเรียกชื่อต่างจากส่วนกลาง เช่น เทคนิค“มุก”ชาวไทลื้อเรียกว่า “เก็บมุก”หรือ“เก็บดอก”ซึ่งตรงกับเทคนิคการทอ “จิด”และ “จก”ของท้องถิ่นอื่น (ทรงศักดิ์ ปรางค์วัฒนากุล, 2551) ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการใช้คำเรียกวธีการทอผ้าแต่ละท้องถิ่นอาจแตกต่างกันออกไป จึงทำให้มีการใช้คำเรียกที่หลากหลายแม้ว่าจะเป็นการทอผ้าแบบเดียวกันก็ตาม

ด้านการประดิษฐ์ลวดลายนั้น ผ้ายกลำพูนนับว่าเป็นศิลปะการทอผ้าที่มีลวดลายงดงามมีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง มีรูปแบบลวดลายที่อ่อนช้อย เป็นเรื่องราวของดอกไม้ ใบไม้ เช่น ลายดอกพิกุล ลายกลีบลำดวน ลายใบเทศ ลายเม็ดมะยม และลายพุ่มข้าวบิณฑ์ เป็นต้น สำหรับลวดลายที่เป็นลายโบราณดั้งเดิมและยังได้รับความนิยมในปัจจุบันคือ ลายดอกพิกุลหรือดอกแก้ว ซึ่งเริ่มแรกในสมัยโบราณไม่มีการบันทึกลวดลายเป็นลายลักษณ์อักษร ต้องจดจำลวดลายไว้ในหัวสมอง ถ้าความจำลบลืมหรือเสียชีวิตไป ลวดลายที่จดจำไว้นั้นก็สูญหายไปด้วย ทำให้ลายผ้าโบราณหายไปมากเพราะไม่ได้ลวดลายไว้ ต่อมา เจ้าพงศ์แก้ว ณ ลำพูน (สมรสกับโอรสเจ้าผู้ครองนครลำพูน) ได้รับการถ่ายทอดวิชาทอผ้าด้วยกี่พื้นบ้าน และมีความสามารถในการเรียนรู้ลวดลายผ้ายกโบราณที่สวยงามของคุ้มลำพูน จึงได้เริ่มเก็บลวดลายไว้โดยบันทึกไว้ในกระดาษกราฟ เพื่อเป็นต้นแบบและป้องกันการสูญหาย นอกจากความโดดเด่นด้านลวดลายแล้ว ผ้ายกลำพูนยังได้รับความนิยมอันมากจากมาตรฐานการคัดเลือกไหมในการทอผ้ายก ซึ่งลักษณะของเส้นไหมมีความสวยงามแวววาวเหนียว คงทน จึงต้านแรงดึงดูได้สูง เนื้อผ้ามีความหนาแน่น ไม่นำความร้อน จึงทำให้ผู้สวมใส่รู้สึกสบาย และทุกขั้นตอนของการทอนั้นมีความพิถีพิถันสูง โดยการทอผ้ายกลำพูนนั้นจะใช้ที่พื้นบ้าน (กี่กระทบ) ทอเท่านั้น เพราะจะทำให้เนื้อผ้าแน่นสม่ำเสมอ และผู้ทอต้องมีเทคนิคเฉพาะในการกระแทกฟืมจึงจะได้ผ้ายกทั้งดงาม (ผ้าทอลายวิจิตรบรรจงของเจ้าพงศ์แก้ว ณ ลำพูน, 2535)

รูปแบบการทอผ้ายกลำพูนนั้นมีรูปแบบการทอโดยใช้ที่พื้นเมือง (กี่กระทบหรือที่มือ) ซึ่งมีทั้งที่พื้นเมือง โบราณและที่พื้นเมืองประยุกต์ ดังนี้

1. การทอผ้าด้วยที่พื้นเมืองโบราณ การทอผ้ายกลำพูนด้วยที่ทอผ้าพื้นเมืองโบราณนั้น เรียกอีกว่าการทอผ้าโดยการเกล้าจุก คือ การทอผ้าโดยไม่มีหัวม้วนเข้ามาช่วยในการดึงเส้นไหมยืน ผู้ที่ใช้ที่ทอชนิดนี้ส่วนมากเป็นผู้สูงอายุที่ทอผ้ามาแต่โบราณ ซึ่งจะมีความชำนาญในการทอและการแก้ปัญหาการพันกันของเส้นไหมหรือแม้แต่การต่อเส้นไหมที่ขาด ตลอดจนการร้อยไหมให้ถูกตะกอก(เขา) การทอผ้ายกด้วยที่พื้นเมืองโบราณนั้นมีข้อจำกัดคือ หากผู้ทอไม่มีความชำนาญจะทำให้เนื้อผ้าหลวม ไม่เรียบเนียน และได้ลวดลายไม่สวยเนื่องจากเส้นไหมหย่อน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์หรือการสงวนลิขสิทธิ์อื่นใด ผู้จัดทำให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

2. การทอผ้าด้วยกี่พื้นเมืองประยุกต์ การทอผ้ายกลำพูนในปัจจุบันนิยมใช้กี่ทอที่ประยุกต์ จากกี่พื้นเมืองโบราณ โดยการเพิ่มอุปกรณ์อื่นๆ เข้ามาประกอบในตัวกี่ เพื่อเพิ่มความสะดวก และ แก้ปัญหาการหย่อนของเส้นไหมยืน รวมถึงป้องกันการพันกันของเส้นไหม อุปกรณ์ที่ประกอบเพิ่ม ได้แก่ หัวม้วนไหมเส้นยืน ไม้ค้ำคั่นหัวม้วน ฟืม(พื้นหวี) กานรับตะกอดอก ไม้ม้วนผ้าทอ ดังนั้นเมื่อ ประกอบอุปกรณ์เหล่านี้เข้าไปจึงทำให้ผู้ทอสะดวกมากขึ้น และทำให้เกิดการผลิตลาดน้อยลง ในการต่อเส้นไหมที่ขาด เนื่องจากเห็นเส้นไหมเรียงเส้นชัดเจนขึ้น อีกทั้งยังได้ผ้าทอที่เรียบแน่นเมื่อลง แรงกระทบด้วยจังหวะที่พอดี จึงทำให้การทอผ้ามีมาตรฐานมากขึ้น (<http://www.phayok-lamphun.org/history.php>. ออนไลน์ . สืบค้น 2 ตุลาคม 2555)

การผลิตอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องแต่งกายของจังหวัดลำพูน มีการขยายตัวอย่าง ต่อเนื่อง ในส่วนผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าสำเร็จรูปตามปริมาณความต้องการของตลาดทั้งในและ ต่างประเทศ จากคุณภาพผลิตภัณฑ์ได้มาตรฐานรวมทั้งฝีมือการตัดเย็บที่ประณีต สวยงาม นอกจากนั้นยังมีผลิตภัณฑ์ผ้าไหมและผ้าฝ้ายทอมือ ที่เป็นผลิตภัณฑ์ที่ผลิตจากวัตถุดิบจาก ธรรมชาติ สีเส้นสวยงาม มีความแวววาวของเส้นไหมที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน และใช้ภูมิปัญญา ท้องถิ่นในการผลิต รวมทั้งมีการพัฒนาทักษะด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่า จังหวัด ลำพูนเป็นแหล่งผลิตภัณฑ์ผ้ายกดอก ส่งจำหน่ายในจังหวัดท่องเที่ยวที่สำคัญ และเป็นที่ต้องการของ นักท่องเที่ยวที่นิยมสวมใส่ผ้าทอ โดยผ้าไหมยกดอกลำพูนได้รับการรับรองเป็นสิ่งบ่งชี้ทาง ภูมิศาสตร์ (GI : Geographical Indication) (www.industry.go.th : รายงานวิเคราะห์สภาวะเศรษฐกิจ อุตสาหกรรมจังหวัดลำพูน กรกฎาคม – ธันวาคม 2554. ออนไลน์. สืบค้น 2 ตุลาคม 2555)

2.5 กลุ่มแม่บ้านตำบลเวียงยอง จังหวัดลำพูน

ตำบลเวียงยอง เป็นตำบลในเขตการปกครองของอำเภอเมือง ซึ่งประกอบด้วย 7 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านพระยืน, หมู่ที่ 2 บ้านแม่สารป่าแดด, หมู่ที่ 3 บ้านเวียงยอง, หมู่ที่ 4 บ้าน แม่สารบ้านดอง, หมู่ที่ 5 บ้านแม่สารป่าขาม, หมู่ที่ 6 บ้านศรีบุญชู, หมู่ที่ 7 บ้านวังไฮ

อาณาเขตตำบล :

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ต.เหมืองง่า, ต.บ้านกลาง อ.เมือง จ.ลำพูน

ทิศใต้ ติดต่อกับ ต.ป่าสัก อ.เมือง จ.ลำพูน

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ต.บ้านกลาง อ.เมือง จ.ลำพูน

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ต.ในเมือง, ต.ต้นธง อ.เมือง จ.ลำพูน

จำนวนประชากรของตำบล :

จำนวนประชากรในเขต อบต. 7,808 คน และจำนวนหลังคาเรือน 1,413 หลังคาเรือน

เอกสารนี้เป็นเอกสารข้อมูลสถานที่สำคัญของตำบล เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อ.วิรัตน์แก้ว หัดดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

2. วัดบ้านตอง
3. วัดป่าขาม
4. วัดป่าแดด
5. วัดพระยืน
6. วัดศรีบุญชู
7. วัดศรีเมืองยู่
8. วัดหัวขัว

ไต้ลื้อจากเมืองของ สิบสองปันนา ประมาณนับหมื่นคน ที่มาอยู่เมืองลำพูนในอดีต ของ เป็นชาติพันธุ์เดียวกับชาวไต้ลื้อ ไต้เจิน เพียงแต่อพยพมาจากคนละเมือง ไต้ยงมาจากเมืองของ ไต้เจินมาจากเชียงตุง ปัจจุบันอยู่ในประเทศพม่า และไต้ลื้อมาจากเชียงรุ่ง ในสิบสองปันนา ปัจจุบันอยู่ในประเทศจีน พอมายู่เมืองไทยจึงเรียกตนเองว่า "ไต้ยง"

ชาวไต้ยง จะเป็นช่างแกะสลักไม้ และทอผ้า ในขณะที่ชาวไต้ลื้อจะอยู่ ทำไร่ ทำนา ชาวของเมืองลำพูน ถูกนับเป็นส่วนหนึ่งของพลเมืองชาวสยาม การปรับตัวของชาวยงในแผ่นดินสยาม ในด้านสังคมและวัฒนธรรม กลุ่มชาวยงยังคงรักษาเอกลักษณ์ของตนเองไว้อย่างยาวนาน อาทิ บ้านเรือน ที่อยู่อาศัย ภาษาพูด "ภาษายง" ซึ่งเป็นภาษาพูดที่สามารถสื่อสารกันอย่างเข้าใจระหว่างชาวยง สิบสองปันนา กับชาวของลำพูน มีหลักแหล่งถิ่นฐานเดิมที่สำคัญ บ้านเวียงของทิศตะวันออกของเมืองลำพูน อันเป็นที่ตั้งของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม พื้นบ้านอันเป็นเสมือนพิพิธภัณฑ์ของชาวของลำพูน

"ปัจจุบันนี้ ชาวยงนับว่าเป็นกลุ่มชาติพันธุ์กลุ่มใหญ่ของเมืองลำพูน เกือบ 70 เปอร์เซ็นต์ พลเมืองลำพูน ทั้ง 7 อำเภอ 1 กิ่ง เป็นคนยงที่อาศัยราบลุ่มน้ำทา น้ำลี น้ำกวางทั้งสิ้น เป็นระยะเวลากว่า 200 ปี ที่คนยงได้ย้ายแผ่นดิน จากสิบสองปันนา มาอยู่สยามประเทศ ถึงแม้ว่าระยะทางจะห่างไกลกันก็ตาม แต่คนยงทั้งสองประเทศ ยังไปมาหาสู่กันอยู่ ร่วมกันคิด สืบสาน วัฒนธรรมรากเหง้าของบรรพบุรุษ ให้ลูกหลานได้สืบทอดต่อไป"

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ภาพที่ 2.6 พิพิธภัณฑวัดต้นแก้ว ต.เวียง จ.ลำพูน

บริเวณวัดต้นแก้วในบ้านเมืองของ มีการจัดตั้งเป็นพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านชาวยอง ก่อตั้งโดย พระครูไพศาลธีรคุณ เจ้าอาวาสวัดต้นแก้วเมื่อปี พ.ศ.2530 พระครูไพศาลธีรคุณ เริ่มค้นเก็บสะสมของโบราณมาเมื่อราว 20 กว่าปีที่แล้ว โดยได้รับแรงบันดาลใจมาจากการได้เห็นวิถีชีวิตของชาวยองในอดีตในการทำไร่ ทำนา จึงได้เก็บรวบรวมข้าวของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน ได้แก่ คุติข้าว ล้อเกวียน เมื่อมีสิ่งของมากขึ้นก็จัดแสดงเป็นพิพิธภัณฑ์ เล็ก ๆ ภายในวัด พอญาติโยมเดินทางมาทำบุญที่วัดเห็นเข้าบางคนก็นำสิ่งของเก่า ๆ มาบริจาคมากขึ้นเรื่อย ๆ พอมีของมากขึ้นก็ได้จัดทำเป็นพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดต้นแก้วขึ้น โดยเอาอาคารกุฎีเก่าทำเป็นพิพิธภัณฑ์รวบรวมของเก่าโบราณหายาก ทั้งภาพโบราณเมืองลำพูน เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน พระเครื่อง พัดยศ รวมไปถึงผ้าทอโบราณ ปี พ.ศ.2545 ทางองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูนได้ก่อสร้างอาคารพิพิธภัณฑ์ พื้นบ้านชาวยองขึ้นในบริเวณวัดต้นแก้ว เป็นอาคารพิพิธภัณฑ์ที่สมบูรณ์แบบ จึงได้ย้ายข้าวของเครื่องใช้มาไว้ในตัวอาคารพิพิธภัณฑ์ปัจจุบันพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านชาวยอง วัดต้นแก้ว จึงถือเป็นพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านของชุมชนชาวไตลื้อที่อพยพมาจากเมืองยองไว้อย่างครบถ้วน ซึ่งหากเทียบเคียงก็คงคล้ายๆ กับพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านชุมชนวัดเกต จ.เชียงใหม่ ที่คนรุ่นหลังจะได้ใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ศึกษาค้นคว้าความเป็นมาของอดีตกาลแห่งชาติพันธุ์ไตลื้อที่นับว่ามีคุณค่าที่สุด

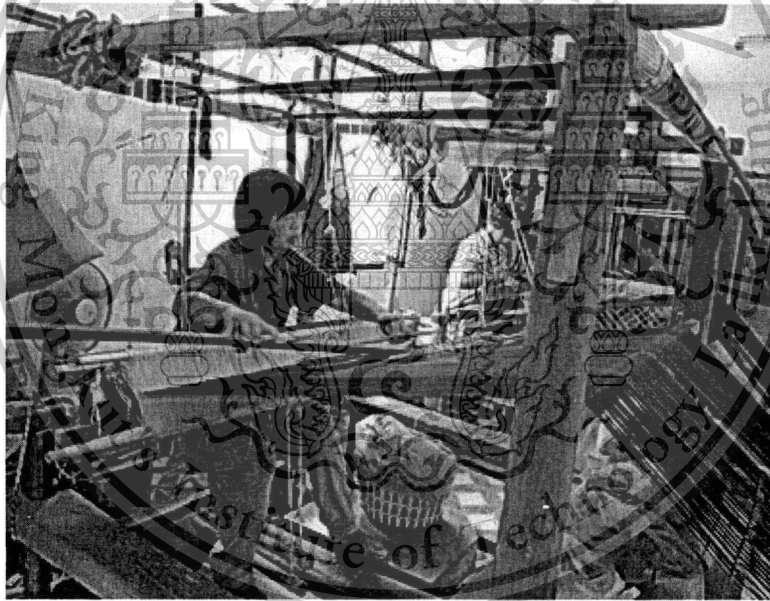
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ภาพที่ 2.7 บริเวณใต้ถุนพิพิธภัณฑน์วัดต้นแก้ว ต.เวียงยอง จ.ลำพูน

ภาพที่ 2.8 กลุ่มแม่บ้านผ้าทอยกดอกภายในบริเวณวัดต้นแก้ว ต.เวียงยอง จ.ลำพูน

ในวัดต้นแก้ว จะมีกลุ่มทอผ้าพื้นเมืองของผู้สูงอายุ ซึ่งได้ก่อตั้งมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2540 โดยคนทอผ้าเป็นช่างทออยู่เคยทอผ้าอยู่คุ้มเจ้าหลวงลำพูน นอกจากนั้นผู้สูงอายุบางคนยังเคยทำงานอยู่ในโรงทอผ้าของแม่คำแวน ซึ่งเป็นโรงทอผ้าเก่าแก่ที่สุดของเมืองลำพูน ทำงานทอผ้ากันอยู่ในปัจจุบัน ปัจจุบันทางกลุ่มทอผ้าผู้สูงอายุวัดต้นแก้วได้มีการทอผ้ายกเชิง ผ้าไหมแกมฝ้ายลายดอก เอกสารนี้เพื่อปกเกล้าหรือดอกไม้อันเป็นบทกวีมาของชื่อวัดคือ "วัดต้นแก้ว" ไม่ซึ่งถือเป็นลายผ้าเก่าแก่และเป็นด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

เอกลักษณ์ของเมืองลำพูน (<http://www.oknation.net/blog/print.php?id=783649> : ออนไลน์. สืบค้น. 25 กุมภาพันธ์ 2556)

2.6 การศึกษาผลิตภัณฑ์ใกล้เคียง

ภาพที่ 2.9 ตัวอย่างผลิตภัณฑ์ผ้าระเภทต่างๆ

<http://silkcongress19th.doae.go.th/silksellTH.htm>. ออนไลน์. สืบค้น 14 มกราคม 2556

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

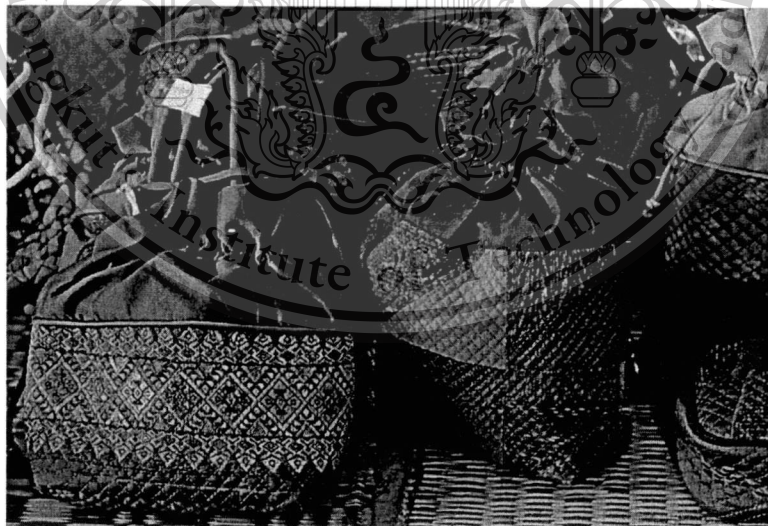
Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ภาพที่ 2.10 ตัวอย่างผลิตภัณฑ์หัตถกรรมประเภทต่างๆ

<http://www.cmvmedia.com/news/viewcomment.php?tid=2537&cat=5>ออนไลน์. สืบค้น 14

มกราคม 2556

ภาพที่ 2.11 ตัวอย่างผลิตภัณฑ์หัตถกรรมประเภทกระเป๋า

<http://www.buriramtime.com/17797>. ออนไลน์. สืบค้น 14 มกราคม 2556

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ภาพที่ 2.12 ตัวอย่างชุดไทยจากผ้าทอยกดอก

<http://www.newthaisilk.com/YokDok.html>. ออนไลน์. สืบค้น 14 มกราคม 2556

2.7 แนวคิดในการออกแบบและปัญหาการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมที่มีผลต่องาน พื้นบ้าน

ปัญหาการเปลี่ยนแปลงของศิลปะพื้นบ้าน

1. การเปลี่ยนแปลงทางด้านวัฒนธรรมของไทย

นับตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นต้นมา ประเทศไทยได้รับเอาวัฒนธรรมภายนอกซึ่งเป็นวัฒนธรรมแบบตะวันตก คือ เน้นการประกอบอาชีพแบบอุตสาหกรรม ให้ความสำคัญต่อวิทยาการและความเจริญทางด้านวัตถุสูง ขนบธรรมเนียมประเพณีแบบสังคมเกษตรกรรมได้รับความสนใจน้อยลง ชาวบ้านเน้นความต้องการทางด้านวัตถุ ทำอย่างไรจะได้สิ่งของเครื่องใช้ที่ทันสมัย ไม่ต้องมานั่งทำเอง

2. การทอดทิ้งวัฒนธรรมดั้งเดิมของคนไทย

เนื่องจากอิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตกทำให้คนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทละทิ้งวัฒนธรรมดั้งเดิมของหมู่บ้านตนเอง เห็นว่าสิ่งที่บรรพบุรุษได้สร้างสมและทำมานั้น เป็นสิ่งที่เสียเวลา สู้อะไรของจากตลาดไม่ได้ ควรเอาเวลาและแรงงานไปประกอบอาชีพที่สามารถทำรายได้ที่

เอกสารนี้เป็นได้มากกว่าที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

3. ความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีและการศึกษา ทำให้คนนึกถึงความก้าวหน้าของบุตรหลาน ไม่อยากให้บุตรหลานต้องมานั่งทำงานหลังขดหลังแข็งอย่างตนเอง เพราะงานศิลปะที่บ้านต้องอาศัยเวลา ความชำนาญ ความอดทนอย่างมาก กว่าจะได้งานมาสักชิ้นหนึ่ง ซึ่งคิดกับงานที่ผลิตออกมาจากโรงงานอุตสาหกรรมที่สามารถผลิตออกมาได้ทีละมากๆ และขายได้ราคา ถึงแม้ว่าในบางครั้งงานที่ผลิตโดยฝีมืออาจจะได้ราคาที่ดีกว่าก็ตาม แต่เมื่อนำมาเปรียบเทียบกันแล้วก็ยังไม่คุ้มค่า(วัฒนะ จุฑะวิภาต. 2552)

สังคมและวัฒนธรรมย่อมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เพราะความต้องการของมนุษย์ไม่มีที่สิ้นสุด แต่การเปลี่ยนแปลงจะเร็วหรือช้าขึ้นอยู่กับปัจจัยที่มาเกี่ยวข้อง เช่น ระดับการศึกษาของคนในสังคม การสื่อสารคมนาคม ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การนำมาเปลี่ยนแปลง

วัฒนธรรมกับสังคมเป็นของคู่กัน ต้องไปด้วยกันเสมอ ถ้าสังคมเปลี่ยนวัฒนธรรมก็เปลี่ยน สังคมก็เปลี่ยน มีผลเกี่ยวเนื่องกัน ปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เช่น การค้นพบ การประดิษฐ์ การขัดแย้ง การแข่งขัน การเปลี่ยนแปลงทางสังคม และวัฒนธรรมมีผลทำให้ระบบ รูปแบบทางสังคมและวิถีชีวิตของมนุษย์ทั้งที่เป็นวัตถุและไม่ใช่วัตถุเปลี่ยนแปลง ผลกระทบต่อการดำเนินชีวิต วัฒนธรรมย่อมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอไม่ว่าจะเป็นชนชาติใด เนื่องจากปัญหาที่มนุษย์ประสบอยู่ในสังคมเป็นประจำ ประกอบกับมีความต้องการจะปรับปรุงวิถีชีวิตของตนเองและครอบครัวใหม่ สภาพดีขึ้นกว่าเดิม จะเห็นว่าวัฒนธรรมกับสังคมต้องไปด้วยกันเสมอ มีผลเกี่ยวเนื่องกัน

โดยเฉพาะในระบบความสัมพันธ์ของมนุษย์ที่อยู่ร่วมกันในสังคม ซึ่งสิ่งเหล่านี้ก็มีความสัมพันธ์กับโครงสร้างของสังคมด้วย เช่น การรับเอาแบบอย่างความเป็นอยู่ในเรื่องอาหารการกิน การแต่งกาย การพักผ่อนหย่อนใจ ฯลฯ โดยสิ่งเหล่านี้ไม่ถือเป็นการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เว้นเสียแต่การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม มีผลสะท้อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระบบความสัมพันธ์ของบุคคลแตกต่างไปจากที่เคยเป็นอยู่มาแต่เดิม เช่น

1. แต่เดิมความสัมพันธ์เป็นแบบใกล้ชิด เช่น การลงแขกทางการเกษตรแต่เมื่อมีเทคโนโลยีเข้ามาความสัมพันธ์ของคนในสังคมก็น้อยลง

2. ในอดีตสร้างบ้านเหมาะกับธรรมชาติต่อมาเลียนแบบตะวันตกเมื่ออากาศร้อนก็ต้องพึ่งแอร์คอนดิชัน สิ่งแวดล้อมก็เปลี่ยนไป

3. การละเล่นในอดีต เช่น รำวง คนมีความสัมพันธ์กันซึ่งแตกต่างจากการดูคอนเสิร์ตในปัจจุบันที่มีส่วนร่วมแต่ขาดความสัมพันธ์

วิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากการตอบสนองความต้องการของมนุษย์เพื่อให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น แต่ผลที่ตามมาจะทำให้สังคมเปลี่ยนแปลงไป พอสรุปได้

นี่เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น มิใช่เพื่อใช้ในการค้า ไม่ว่ากรณีใด ๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สาเหตุการเปลี่ยนแปลง

1. ความต้องการปรุงแต่งวัฒนธรรม สังคมของคนให้เจริญงอกงามขึ้น มีการคิดค้น วัฒนธรรมใหม่ ดัดแปลงให้เหมาะสมกับสังคมปัจจุบัน จึงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม เช่น การแต่งกาย การแต่งการยุคสมัยเก่า การกายยุคสมัยใหม่

2. การเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติ เช่น สภาพดินฟ้าอากาศ ความแห้งแล้ง น้ำท่วม อากาศ ร้อนจัด หนาวจัด การเสื่อมสภาพของดิน การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำให้มนุษย์คิดค้นสิ่งประดิษฐ์ ใหม่ ๆ เพื่อควบคุมการเปลี่ยนแปลงไป เช่น การสร้างเขื่อนเพื่อป้องกันน้ำท่วมแต่เป็นการทำลายป่า ไม้และสัตว์ป่า การเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติ การดัดแปลงธรรมชาติ เช่น ตู้เย็น แอร์คอนดิชัน ปล่อยสาร CFC ทำให้โลกร้อนเกิดภาวะเรือนกระจก ทำให้โลกเปลี่ยนแปลงไป สภาพสังคม วัฒนธรรมก็เปลี่ยนแปลงไป

3. การเปลี่ยนแปลงตามความต้องการของมนุษย์ โดยมนุษย์มีหัวใจปัญญาสูง ทำให้เกิดการนึกคิดนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง มนุษย์จำเป็นต้องแสวงหาสิ่งตอบสนองความต้องการของ งานที่เพิ่มขึ้น การคิดค้นสิ่งใหม่ ๆ และวิธีการใหม่ ๆ เป็นผลทำให้วัฒนธรรมเปลี่ยนแปลงไป การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีสื่อสาร ทำให้เด็กไทยปัจจุบันเขียนหนังสือไม่ถูก ลายมือไม่สวย เพราะ ได้รับอิทธิพลมาจากหนังสือการ์ตูน ตัวอักษรไทยผิดเพี้ยนไป รักความสบายมากขึ้น เด็กปัจจุบันใช้ โทรศัพท์ นานมมาก มีปัญหาต่อการได้ยิน มีปัญหาต่อทางสมอง

4. การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมทางสังคม เช่น ประชากรมีจำนวนมากขึ้น ทำให้มีการ แข่งขันกันสูง เกิดความขัดแย้ง (Class Conflict) เพิ่มมากขึ้น อันเป็นปัญหาที่มนุษย์ต้องหาวิธีการ สร้างระเบียบ เพื่อแก้ไขความยุ่งยากดังกล่าว ดังนั้น วัฒนธรรมของมนุษย์ย่อมเปลี่ยนแปลงไปด้วย

เมื่อเกิดความขัดแย้งทางความคิด ตามหลักประชาธิปไตยคนในสังคมมีสิทธิชุมนุม แต่ ต้องโดยสงบ แต่ถ้าเกิดความวุ่นวายก็ต้องออกกฎหมายเพื่อควบคุมให้เกิดความสงบซึ่งสังคมในอดีตมักใช้สันติวิธีการประนีประนอม แตกต่างจากปัจจุบัน

5. การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมจากสังคมอื่น ซึ่งเกิดจากความเจริญในด้านการสื่อสารการคมนาคมติดต่อ ถึงกันเป็นอย่างดีสะดวกรวดเร็วการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมจากสังคมอื่นจึงเป็นไปได้ อย่างกว้างขวาง จะเห็นได้ว่าปัจจุบัน แฟชั่น การแต่งกาย เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็วมาก เพราะความ เจริญก้าวหน้า ของการสื่อสารนั่นเอง

6. การพัฒนาความรู้และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางทัศนคติ ความเชื่อแบบเดิมหันไปนิยมแบบใหม่ เพื่อต้องการให้เป็นผู้ที่เรียกว่า ทันสมัยไม่ล้าหลัง มีการ ปรับปรุงแนวคิดใหม่ ๆ อยู่เสมอ

7. วัฒนธรรมอาจเปลี่ยนแปลงได้เนื่องจากความประสงค์ของผู้มีอำนาจ เช่น คำพูดที่ว่า

"เชื้อผู้นำ" ในสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม อดีตนายกรัฐมนตรีของไทย ปี พ.ศ. 2481 - 2487 วัฒนธรรมสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม มีอำนาจในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 จอมพล ป. พิบูล

สงคราม มีอำนาจในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 จอมพล ป. พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรีสมัยนั้น ห้ามคนไทยกินหมาก ห้ามหญิงนุ่งโจงกระเบน และชายหญิงออกจากบ้านต้องสวมหมวกจึงมีเพลงเชยชวนเกิดขึ้น โดยกรมโฆษณาการ(กรมประชาสัมพันธ์) เพื่อให้ทัดเทียมชาติตะวันตก

8. การมองเห็นประโยชน์และความจำเป็นของสิ่งนั้น ๆ ทำให้รับเอาวัฒนธรรมนั้น ๆ มาใช้ในการดำเนินชีวิต เมื่อประชาชนมากขึ้น มีความจำเป็นต้องอาศัยการผลิตแบบอุตสาหกรรม การใช้เครื่องจักรช่วยในการผลิตตามระบบโรงงาน(Factory System)

จากสาเหตุดังกล่าวทั้ง 8 ข้อ จะเห็นว่าวัฒนธรรมจะมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา สภาพสังคม เศรษฐกิจการเมือง การศึกษา เทคโนโลยีใหม่ ๆ การเพิ่มของประชากร ฯลฯ มีส่วนทำให้สภาพแวดล้อม สภาพจิตใจ ความเชื่อ ทักษะคติเปลี่ยนแปลงไป วัฒนธรรมจึงต้องเปลี่ยนแปลงปรับปรุงเพื่อสอดคล้องตามไปด้วย ในการวิเคราะห์ถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง แบ่งออกได้เป็น 2 ปัจจัย คือ

1. ปัจจัยภายนอก

1.1 การหลั่งไหลเข้ามาของวัฒนธรรมตะวันตก หรือวัฒนธรรมสมัยใหม่ ซึ่งเป็นวัฒนธรรมที่เรียบง่าย ไม่สลับซับซ้อน ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้และรับวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามา

1.2 การเปรียบเทียบวัฒนธรรมตะวันตกที่ไม่ซับซ้อน กับวัฒนธรรมดั้งเดิมของท้องถิ่น ซึ่งสลับซับซ้อน ลึกซึ้ง เข้าใจได้ยาก ส่งผลให้ละเลยและหลงลืมวัฒนธรรมดั้งเดิม เด็กยุคใหม่หลงลืมวัฒนธรรมมารยาทไทย ซึ่งเป็นสิ่งดีงามไป แต่กลับไปเลียนแบบวัฒนธรรมตะวันตก

1.3 ความเจริญทางเทคโนโลยีที่เข้ามา เช่น การพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ นับเป็นสื่ออันสำคัญที่ทำให้ชุมชนได้รับข่าวสารเรื่องราวต่าง ๆ เกิดการเรียนรู้ ยอมรับและปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยมุ่งความทันสมัย ไม่คำนึงถึงรากฐานวัฒนธรรมและประเพณีดั้งเดิม

2. ปัจจัยภายใน

2.1 ความเจริญทางด้านสังคมและชุมชน จังหวัดได้มีการวางแผนโครงการด้านต่าง ๆ ทำให้ท้องถิ่นเกิดความเจริญ มีความสะดวกสบายในด้านต่าง ๆ

2.2 เมื่อสังคมและชุมชนมีการขยายตัวอย่างกว้างขวางผู้คนหันไปสนใจเศรษฐกิจมากขึ้น เกิดการแข่งขัน ทำให้เกิดการหลงลืมกิจกรรมด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น

2.3 ความไม่เข้าใจในวัฒนธรรมท้องถิ่นดั้งเดิม ไม่ได้ศึกษา ทำให้ยากต่อการปฏิบัติ และขาดความกล้าในการปฏิบัติตามวัฒนธรรม รวมถึงการแต่งกาย ภาษาพูด ขนบธรรมเนียม ประเพณี (จันทิรา ธนสงวนพงศ์. <http://e-learning.e-tech.ac.th/learninghtml/s1301/unit010.html>. ออนไลน์. สืบค้น 10 มกราคม 2556)

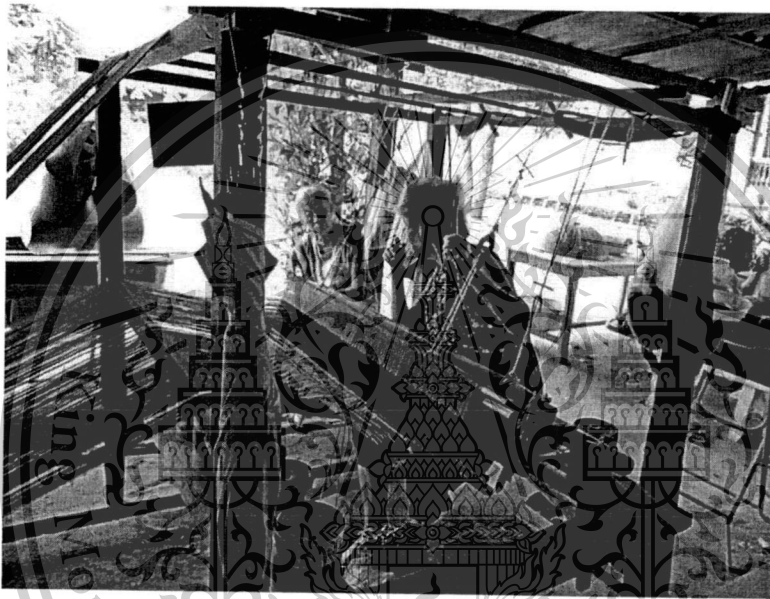
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

2.8 การลงพื้นที่เพื่อศึกษาปัญหาและสภาพที่เกี่ยวข้อง

ในการลงพื้นที่ภาคสนาม เพื่อศึกษาหาข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มแม่บ้านผ้าทอยกดอก ต.เวียงของ จ.ลำพูน ปัญหาคือ การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม เยาวชนรุ่นหลังไม่ให้ความสนใจเกี่ยวกับการทอผ้า วิทยากรงานจะเข้าสู่ตลาดนิคมอุตสาหกรรมเป็นส่วนใหญ่ ทำให้ขาดผู้สืบทอดในวิชาชีพ จึงทำให้กลุ่มผู้ทอผ้ายกดอกอันเป็นมรดกของเมืองลำพูนมีแต่กลุ่มผู้สูงอายุ ซึ่งนับวันจะเหลือน้อยมา และการขาดการสนับสนุนจากทางภาครัฐซึ่งเป็นกลไกสำคัญในกานสนับสนุนให้อาชีพนี้อยู่สืบไปจนถึงรุ่นหลัง

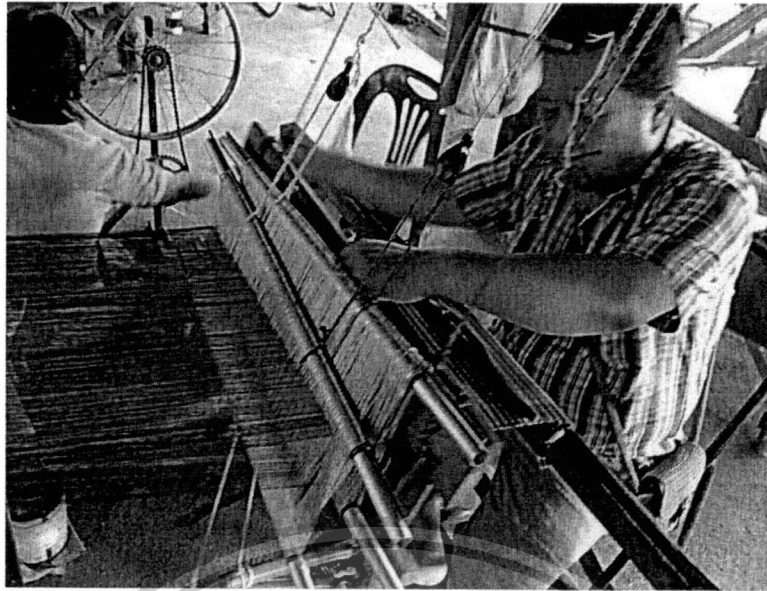
ภาพที่ 2.13 การลงพื้นที่สำรวจปัญหาและศึกษาข้อมูลเบื้องต้น

จากการสอบถามอาจารย์ถนัด ลิทธิชัย ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้เชี่ยวชาญและเป็นหัวหน้ากลุ่มผ้าทอยกดอก ได้ให้ข้อมูลว่า การทอผ้ายกดอกต้องใช้เวลาในการทอ ส่วนมากมักจะใช้เวลาว่างหลังจากการประกอบอาชีพประจำ เครื่องมืออุปกรณ์ในการทอก็เป็นการสร้างขึ้นเอง ไม่ได้ใช้เครื่องมือในระบบอุตสาหกรรมเหมือนผ้าทอกลุ่มอื่น ทำให้ปริมาณของการผลิตและการจัดจำหน่ายจึงมีน้อย ประกอบกับผู้ที่ใช้ประโยชน์จากผ้าทอกดอกจะเป็นการใช้เพื่อการแต่งกายเท่านั้น ยังขาดการนำผ้ายกดอกไปใช้ประโยชน์ในผลิตภัณฑ์อื่น หากได้รับการประสานงานและความช่วยเหลือจากทางภาครัฐและสถาบันการศึกษา เชื่อว่าผลิตภัณฑ์ผ้าทอกดอกจะสามารถเพิ่มมูลค่าการผลิตให้สามารถผลิตได้หลากหลายแนวทาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ภาพที่ 2.14 อาจารย์ถนัด สิริรัชชย์ ประชาชนชาวบ้าน หัวหน้ากลุ่มผ้าทอยกดอก

ภาพที่ 2.15 การลงพื้นที่สัมภาษณ์ผู้จำหน่ายสินค้าพื้นเมือง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ภาพที่ 2.16 การลงพื้นที่จำหน่ายสินค้าพื้นเมือง

ภาพที่ 2.17 การสอบถามนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์พื้นเมืองของจังหวัดลำพูน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

2.9 หลักการออกแบบ

การออกแบบใดๆ นั้นสิ่งที่จำเป็นสำหรับนักออกแบบคือ การสนองความต้องการ ผู้ใช้งานให้เกิดประโยชน์และความพอใจสูงสุด จากข้อมูลของ (สารานุกรม, 2535 61-62 อ้างใน นิธิ์รช สุตสังข์, 2548. หน้า 9-12) ได้กล่าวถึงการออกแบบที่สัมพันธ์ในด้านต่างๆ คือ

การออกแบบที่สัมพันธ์กับคุณภาพของผลิตภัณฑ์ ควรจะต้องพิจารณาถึงคุณภาพของ ผลิตภัณฑ์เป็นประการแรก เพื่อจะได้ออกแบบให้ได้ความคงทนถาวรมากขึ้น หรือการออกแบบ ให้เหมาะสมกับการใช้งานเพียงชั่วคราวของผลิตภัณฑ์นั้น เพราะการออกแบบจะต้องคำนึงถึงวัสดุ และเวลาการผลิตไปพร้อมกัน ถ้าออกแบบโดยไม่ได้อาศัยถึงคุณภาพตามเป้าหมายของการผลิต แล้ว ก็ไม่สามารถออกแบบที่เหมาะสมได้

การออกแบบที่สัมพันธ์กับวัสดุและกระบวนการผลิต เครื่องมือที่ใช้ในการผลิต เช่น เครื่องจักรกล หรือเครื่องทุ่นแรงอื่นๆ ย่อมเหมาะสมกับวัสดุอย่างหนึ่ง ทำให้การออกแบบ ผลิตภัณฑ์ต้องพิจารณาถึงวัสดุและกระบวนการผลิต ไปพร้อมกัน

การออกแบบที่สัมพันธ์กับหน้าที่ใช้สอย หน้าที่ใช้สอยเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้ออกแบบจะต้อง พิจารณา แม้การออกแบบผลิตภัณฑ์ที่มีเครื่องจักรกลซับซ้อน ผู้ออกแบบจะไม่มีรู้ระบบการทำงาน ผลิตภัณฑ์นั้นทั้งหมด ก็ควรจะต้องรู้การทำงานของผลิตภัณฑ์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ

การออกแบบที่สัมพันธ์กับความต้องการของผู้บริโภค อาจพิจารณาได้สองแง่ คือ ความ ต้องการที่สอดคล้องกับชีวิตความเป็นอยู่และความต้องการที่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจความ เป็น ความต้องการที่เหมาะสมกับวัฒนธรรม รสนิยมและการใช้ผลิตภัณฑ์นั้นๆ

การออกแบบที่มีคุณค่าทางความงาม เรื่องคุณค่าทางความงามกับการออกแบบ เพื่อให้ การออกแบบตระหนักถึงความงามเด่นชัดร่วมสมัย และมีความคิดสร้างสรรค์แฝงอยู่ในการออกแบบ แต่ละชิ้น นอกจากนั้นแล้วความประณีตบรรจงในการออกแบบหรือผลิตภัณฑ์ยังเป็นคุณค่าส่วน หนึ่งของความงามอีกด้วย

นิธิ์รช สุตสังข์ (2549. หน้า 29) ได้กล่าวถึง กระบวนการออกแบบผลิตภัณฑ์ โดยภาพรวม แล้วกระบวนการออกแบบสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ประกอบด้วย 8 ขั้นตอน คือ

1. **ขั้นตอนการพัฒนาแนวคิดผลิตภัณฑ์ใหม่ (Product Concept)** ซึ่งได้รับอิทธิพลจาก แหล่งข้อมูลต่างๆ เช่น การค้นคว้าวิจัย แนวคิดจากสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ พัฒนาจากผลิตภัณฑ์อื่นๆ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของลูกค้า ข้อเสนอหรือข้อวิจารณ์จากบุคคลหลายระดับในโรงงาน และความคิดเห็นจากร้านค้าต่างๆ ไป

2. **ขั้นตอนการศึกษาความเป็นไปได้ (Feasibility Study)** ซึ่งกระบวนการออกแบบในขั้น นี้เป็นการกลั่นกรองข้อมูลต่างๆ ก่อนที่จะนำมาใช้ในการตัดสินใจในการออกแบบต่อไป และสิ่ง เหล่านี้สามารถทำได้แก่ ศักยภาพของตลาดและความสามารถในการผลิต การประเมินต้นทุนประมาณ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ซึ่งถูกสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่สามารถนำออกจำหน่ายในเชิงพาณิชย์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

จุดมุ่งหมายและนโยบายของบริษัทถ้าข้อมูลต่างๆ เหล่านี้มีคำตอบอย่างชัดเจนและอย่างพอใจแล้ว นักออกแบบก็สามารถดำเนินการต่อไปได้

3. **ขั้นตอนการออกแบบเบื้องต้น (Preliminary Design)** ซึ่งนักออกแบบพยายามสร้างรูปแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ให้ดีที่สุด และสอดคล้องกับความต้องการมากที่สุด กระบวนการออกแบบในขั้นนี้อาจต้องเกี่ยวข้องกับคนอื่นๆ ในบริษัทด้วย อันนำไปสู่การเกิดปัญหาต่อไป ดังนั้นการทำงานเป็นคณะและการประสานงาน ตลอดจนการสื่อสารเป็นสิ่งสำคัญ

4. **ขั้นตอนการสร้างแบบ (Prototype Build)** ซึ่งขั้นตอนนี้ต้องคำนึงถึงธรรมชาติของผลิตภัณฑ์ ถ้าผลิตภัณฑ์นั้นสามารถจับต้องได้หรือมีโครงร่าง เราก็สามารถสร้างรูปจำลองเพื่อเหตุผลทางการตลาดและการปฏิบัติการผลิต ตัวอย่างเช่น การสร้างแบบใช้สำหรับการสร้างอาคาร เป็นต้น ดังนั้นในการสร้างต้นแบบจะต้องพิจารณาถึงรายละเอียดของรูปแบบรายการ เช่น วัสดุ ขนาด รูปร่าง สัดส่วน เป็นต้น

5. **ขั้นตอนการทดสอบและทดลอง (Test and Trials)** ซึ่งเป็นขั้นตอนเพื่อนำผลข้อมูลที่ได้มา ใช้ในการวิเคราะห์ ก่อนที่จะตัดสินใจครั้งสุดท้าย ดังนั้นการทดสอบและการทดลองจะคำนึงถึงสิ่งเหล่านี้ คือ

5.1 **การตลาด** เพื่อตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นว่า ตลาดมีความต้องการในแง่ของขนาด รูปร่าง ชนิด หรือใคร ที่ไหน เมื่อไหร่ บริษัทต่างๆ พยายามสร้างต้นแบบผลิตจำนวนมาก ก็เพื่อทดสอบความต้องการทางด้านตลาดด้วย

5.2 **ด้านเทคนิค** ต้นแบบต้องมีการทดสอบเพื่อประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ ในสภาพปัจจุบันมีสิทธิ์เลือกซื้อและใช้ผลิตภัณฑ์ ถ้าผลิตภัณฑ์นั้นมีข้อบกพร่องถูกค้ำย้อมมีอำนาจในการต่อรอง หรือปฏิเสธการซื้อต่อไปด้วย

6. **ขั้นตอนของการวิเคราะห์และศึกษาความเป็นไปได้ครั้งสุดท้าย (Analysis and Final Feasibility Study)** ผลและข้อมูลต่างๆ ในขั้นตอนนี้ นำมาวิเคราะห์และประเมินผลสรุปข้อมูลทางด้านตลาดจะเป็นตัวบ่งชี้คุณค่าของสินค้าหรือผลิตภัณฑ์หรือไม่ ในแง่ของการจำหน่าย และอาจมีการแก้ไขผลิตภัณฑ์ในแง่ของลักษณะรูปร่างหรือออกแบบใหม่ การประเมินทางด้านเทคนิคอาจมีผลในการยกเลิกโครงการ หรือในการเปลี่ยนแปลง แต่ถ้ามีความจำเป็นอีกครั้งหนึ่งเพื่อให้มั่นใจว่า มีการปรับปรุงแก้ไขแบบตามที่ตลาดต้องการและมีความสมบูรณ์ตามหลักวิชาการด้วย

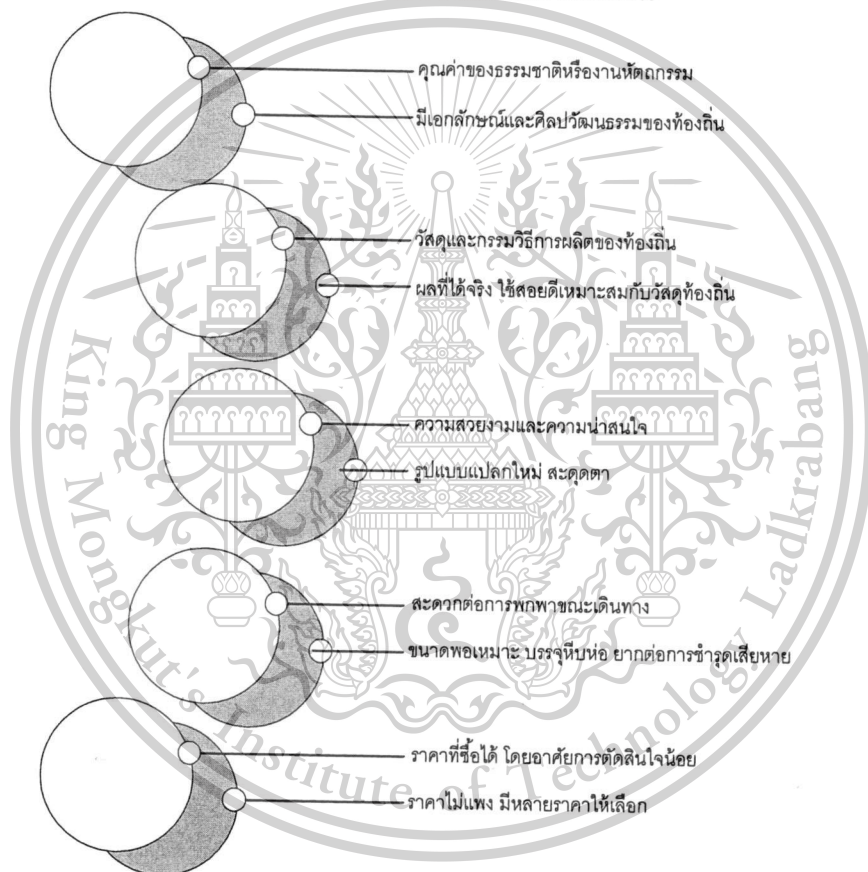
7. **ขั้นตอนของการออกแบบครั้งสุดท้าย (Final Product Design)** กิจกรรมของการออกแบบครั้งสุดท้าย จะเกี่ยวข้องกับการระบุคุณสมบัติในรายละเอียดของผลิตภัณฑ์ จะผลิตออกมาได้อย่างไร หรือสิ่งที่ต้องใช้มีอะไรบ้าง เราอาจคิดว่ากระบวนการออกแบบสิ้นสุดลงแค่นี้ แต่การ

เอกสารนี้เป็นผลิตภัณฑ์ที่เป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของกระบวนการด้วย การถึงแม้ว่าการวางแผนและการเตรียมได้ดำเนินการแล้วก็ตาม การดำเนินการก็ไม่อาจทำได้ถ้าอย่างรีบร้อนแล้วก็ตามลงนี้แต่ยังมีปัญหาแฝงอยู่ในขั้นตอนของการออกแบบครั้งสุดท้ายไปใช้

ดังนั้นการออกแบบควรเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับคนหลายฝ่ายเข้าร่วมกัน และการออกแบบจึงควรเป็นส่วนหนึ่งของการผลิตด้วย

8. **ขั้นตอนการผลิตและจำหน่าย (Product and Supply)** เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการทำงานร่วมกัน ทั้งในด้านการออกแบบและการผลิต เพื่อคุณภาพของผลิตภัณฑ์ใหม่ที่จะออกมา ซึ่งเราอาจกล่าวได้ว่า กระบวนการออกแบบทั้ง 8 ขั้นตอนนี้จะใช้กับผลิตภัณฑ์ใหม่ บางครั้งผลิตภัณฑ์ใหม่นั้นเกิดการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์เดิมก็ได้ในลักษณะนี้

แนวคิดในการออกแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมของ (วัชรินทร์ จรุงจิตสุนทร. 2549. หน้า 17) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการออกแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมมีดังนี้

ภาพที่ 2.18 แสดงองค์ประกอบของการออกแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

คุณสมบัติของผลิตภัณฑ์ที่ดี มีหลักดังนี้ (วัชรินทร์ จรุงจิตสุนทร. 2549. หน้า 21-22)

ความแปลกใหม่ (Innovation) เป็นผลิตภัณฑ์ที่ไม่ซ้ำซาก มีการนำเสนอความแปลกใหม่ในด้านต่างๆ เช่นประโยชน์ใช้สอยที่ต่างจากเดิม รูปแบบใหม่ วัสดุใหม่ หรืออื่นๆ ที่เหมาะสมกับสภาพความต้องการของผู้บริโภค

มีที่มา (Story) เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีประวัติ มีที่มาหรือเล่าเรื่องได้ไม่ว่าจะเป็นต้นกำเนิดความคิดรวบยอดของการออกแบบให้ผู้บริโภคทราบถึงเรื่องราวเหล่านั้นได้

ระยะเวลาเหมาะสม (Timing) การนำผลิตภัณฑ์ออกสู่ตลาดนั้นเหมาะสมตามฤดูกาลหรือตามความจำเป็น หรือเหมาะสมกับความต้องการของผู้บริโภคในเวลานั้นๆ

ราคามพอสมควร (Price) เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีราคาขายเหมาะสมกับกำลังซื้อของผู้บริโภคในตลาดนั้น โดยอาศัยการศึกษาวิจัยกลุ่มผู้บริโภคให้ได้ข้อมูลก่อนทำการออกแบบและผลิต

มีข้อมูลข่าวสาร (Information) ข้อมูลข่าวสารของตัวผลิตภัณฑ์ควรจะต้องให้ผู้บริโภคทราบและเข้าใจอย่างถูกต้องในด้านประโยชน์และวิธีการใช้งาน เป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีแก่องค์กรและผลิตภัณฑ์

เป็นที่ยอมรับ (Regional Acceptance) ผลิตภัณฑ์นั้นจะต้องเป็นที่ยอมรับของสังคมหรือกลุ่มสังคมเป้าหมาย ไม่เป็นสิ่งที่ทำให้เสื่อมเสียหรือขัดต่อขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมหรือศาสนา

มีอายุการใช้งาน (Life Cycle) ผลิตภัณฑ์นั้นจะต้องมีความแข็งแรง คงทนต่อสภาพของการใช้งาน หรือมีอายุการใช้งานที่เหมาะสมกับลักษณะของผลิตภัณฑ์และราคาที่จำหน่าย

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดองค์ประกอบของงานออกแบบผลิตภัณฑ์ (วัชรินทร์ จรุงจิตสุนทร. 2549. หน้า 25-34)

การออกแบบผลิตภัณฑ์ที่มีปัจจัย (Design factors) มากมายที่นักออกแบบที่ต้องคำนึงถึง แต่ในที่นี้จะขอกกล่าวเพียงปัจจัยพื้นฐาน 10 ประการ ที่นิยมใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาสร้างสรรค์ผลงานเชิงอุตสาหกรรม ซึ่งปัจจัยดังกล่าวเป็นปัจจัยที่สามารถควบคุมได้ และเป็นตัวกำหนดองค์ประกอบของงานออกแบบผลิตภัณฑ์ที่สำคัญ ได้แก่

1. หน้าที่ใช้สอย (Function)

ผลิตภัณฑ์ทุกชนิดจะต้องมีหน้าที่ใช้สอยถูกต้องตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ คือสามารถตอบสนองประโยชน์ใช้สอยตามที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในหนึ่งผลิตภัณฑ์นั้นอาจมีหน้าที่ใช้สอยอย่างเดียวหรือหลายหน้าที่ก็ได้ แต่หน้าที่ใช้สอยจะดีหรือไม่นั้น ต้องใช้งานไประยะหนึ่งถึงจะทราบข้อบกพร่อง ตัวอย่างเช่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

การออกแบบโต๊ะอาหารกับโต๊ะทำงาน โต๊ะทำงานมีหน้าที่ใช้สอยยุ่งยากกว่า มีลิ้นชักสำหรับเก็บเอกสาร เครื่องเขียน ส่วนโต๊ะอาหารไม่จำเป็นต้องมีลิ้นชักเก็บของ ระยะเวลาของการใช้งานสั้นกว่า แต่ต้องสะดวกในการทำความสะอาด

การออกแบบเก้าอี้ หน้าที่ใช้สอยเบื้องต้นของเก้าอี้คือใช้นั่ง ด้วยกิจกรรมต่างกัน เช่น เก้าอี้รับประทานอาหารลักษณะและขนาดต้องเหมาะสมกับโต๊ะอาหาร เก้าอี้เขียนแบบลักษณะและขนาดต้องเหมาะสมกับโต๊ะเขียนแบบ ถ้าจะเอาเก้าอี้รับแขกมาใช้นั่งเขียนก็อาจจะเกิดการเมื่อยล้าปวดหลัง ปวดคอ และนั่งทำงานได้ไม่นาน

การออกแบบมิดที่ในครัวนั้นมีอยู่มากมายหลายชนิดตามการใช้งานเฉพาะเช่น มิดปอกผลไม้ มิดแล่นเนื้อสัตว์ มิดสับกระดุก มิดหั่นผัก เป็นต้น ถ้าหากมีการใช้มิดอยู่ชนิดเดียวตั้งแต่แล่นเนื้อ สับกระดุก หั่นผัก ก็อาจจะใช้ได้แต่จะไม่ได้รับความสะดวกเท่าที่ควร หรืออาจจะได้รับอุบัติเหตุขณะใช้ได้ เพราะไม่ได้รับการออกแบบมาให้ใช้งานเป็นการเฉพาะอย่าง

2. ความสวยงามน่าใช้ (Aesthetics or sales appeal)

ผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบมานั้นจะต้องมีรูปร่าง ขนาด สี สีสันสวยงาม น่าใช้ ตรงตามรสนิยมของกลุ่มผู้บริโภคเป้าหมาย เป็นวิธีการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ที่ได้รับความนิยมและได้ผลดี เพราะความสวยงามเป็นความพึงพอใจแรกที่คนเราสัมผัสได้ก่อนมักเกิดมาจากรูปร่างและสีเป็นหลัก การกำหนดรูปร่างและสีในงานออกแบบผลิตภัณฑ์นั้น ไม่เหมือนกับการกำหนดรูปร่างและสีในงานจิตรกรรม ซึ่งสามารถที่จะแสดงหรือกำหนดรูปร่างและสีได้ตามความนึกคิดของจิตรกร แต่ในงานออกแบบผลิตภัณฑ์นั้น จำเป็นต้องยึดข้อมูลและกฎเกณฑ์ผสมผสานของรูปร่างและสี สัน ระหว่างทฤษฎีทางศิลปะและความพึงพอใจของผู้บริโภคเข้าด้วยกัน ถึงแม้ว่ามนุษย์แต่ละคนมีการรับรู้และพึงพอใจในเรื่องของความงามได้ไม่เท่ากัน และไม่มียกเกณฑ์การตัดสินใจใดๆ ที่เป็นตัวชี้ขาดความถูกความผิด แต่คนเราส่วนใหญ่ก็มีแนวโน้มที่จะมองเห็นความงามไปในทิศทางเดียวกันตามธรรมชาติ ตัวอย่างเช่น ผลิตภัณฑ์เครื่องประดับ ของที่ระลึก และของตกแต่งบ้านต่างๆ ความสวยงามก็คือหน้าที่ใช้สอยนั่นเอง และความสวยงามจะสร้างความประทับใจแก่ผู้บริโภคให้เกิดการตัดสินใจซื้อได้

3. ความสะดวกสบายในการใช้ (Ergonomics)

การออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ดีนั้นต้องเข้าใจกายวิภาคเชิงกลเกี่ยวกับขนาด สัดส่วน ความสามารถและขีดจำกัดที่เหมาะสมสำหรับอวัยวะต่างๆ ของผู้ใช้ การเกิดความรู้สึกที่ดีและสะดวกสบายในการใช้ผลิตภัณฑ์ ทั้งทางด้านจิตวิทยา(Psychology)และสรีระวิทยา(Physiology) ซึ่งแตกต่างกันไปตามลักษณะเพศ เผ่าพันธุ์ ภูมิถำเนา และสังคมแวดล้อมที่ใช้ผลิตภัณฑ์นั้นเป็นข้อบังคับในการออกแบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่รวัดคุณภาพทางด้าน กายวิภาคเชิงกล(ergonomics) พิจารณาได้จากการใช้งานได้อย่างไม่ว่าการณ์ใด ๆ

แล้วสบาย โดยอิงกับมาตรฐานผู้ใช้ของชาวตะวันตกมาออกแบบเก้าอี้สำหรับชาวเอเชีย เพราะอาจเกิดความไม่พอดีหรือไม่สะดวกในการใช้งาน ออกแบบปุ่มบังคับ ค้ำจับของเครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ผู้ใช้ต้องใช้ร่างกายไปสัมผัสเป็นเวลานาน จะต้องกำหนดขนาด (dimensions) ส่วนโค้ง ส่วนเว้า ส่วนตรง ส่วนแคบของผลิตภัณฑ์ต่างๆ ได้อย่างพอดีกับร่างกายหรืออวัยวะของผู้ใช้ผลิตภัณฑ์นั้นๆ เพื่อทำให้เกิดความถนัดและความสะดวกสบายในการใช้ รวมทั้งลดอาการเมื่อยล้าเมื่อใช้ไป นานๆ

4. ความปลอดภัย (Safety)

ผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกในการดำรงชีพของมนุษย์ มีทั้งประโยชน์และโทษในตัว การออกแบบจึงต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สินของผู้บริโภคเป็นสิ่งสำคัญ ไม่เลือกใช้วัสดุ สี กรรมวิธีการผลิต ฯลฯ ที่เป็นอันตรายต่อผู้ใช้หรือทำลายสิ่งแวดล้อม ถ้าหลีกเลี่ยงไม่ได้ต้องแสดงเครื่องหมายเตือนไว้ให้ชัดเจนและมีคำอธิบายการใช้แนบมากับผลิตภัณฑ์ด้วย ตัวอย่างเช่น การออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้า ควรมีส่วนป้องกันอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นได้จากความเมื่อยล้าหรือพลังเฉื่อย เช่น จากการสัมผัสกับส่วนกลไกทำงาน จากความร้อน จากไฟฟ้าดูด ฯลฯ จากการสัมผัสกับส่วนกลไกทำงาน จากความร้อน จากไฟฟ้าดูด ฯลฯ หลีกเลี่ยงการใช้วัสดุที่ง่ายต่อการเกิดอัคคีภัยหรือเป็นอันตรายต่อสุขภาพ และควรมีสัญลักษณ์หรือคำอธิบายเตือนบนผลิตภัณฑ์ไว้ การออกแบบผลิตภัณฑ์สำหรับเด็ก ต้องเลือกวัสดุที่ไม่มีสารพิษเจือปนเพื่อป้องกันเวลาเด็กเอาเข้าปากกัดหรืออม ชิ้นส่วนต้องไม่มีส่วนแหลมคมให้เกิดการบาดเจ็บ มีข้อความหรือสัญลักษณ์บอกเตือน เป็นต้น

5. ความแข็งแรง (Construction)

ผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบมานั้นจะต้องมีความแข็งแรงในตัว ทนทานต่อการใช้งานตามหน้าที่และวัตถุประสงค์ที่กำหนด โครงสร้างมีความเหมาะสมตามคุณสมบัติของวัสดุ ขนาด แรงกระทำในรูปแบบต่างๆ จากการใช้งาน ตัวอย่างเช่น การออกแบบเฟอร์นิเจอร์ที่ดีต้องมีความมั่นคงแข็งแรง ต้องเข้าใจหลักโครงสร้างและการรับน้ำหนัก ต้องสามารถควบคุมพฤติกรรมการใช้งานให้กับผู้ใช้ด้วย เช่น การจัดท่าทางในการใช้งานให้กับผู้ใช้ด้วย เช่น การจัดท่าทางในการใช้งานให้เหมาะสม สะดวกสบาย ถูกสุขลักษณะ และต้องรู้จักผสมความงามเข้ากับชิ้นงานได้อย่างกลมกลืน เพราะโครงสร้างบางรูปแบบมีความแข็งแรงดีมากแต่ขาดความสวยงาม จึงเป็นหน้าที่ของนักออกแบบที่จะต้องเป็นผู้ประสานสองสิ่งเข้ามาอยู่ในความพอดีให้ได้ นอกจากการเลือกใช้ประเภทของวัสดุ โครงสร้างที่เหมาะสมแล้ว ยังต้องคำนึงถึงความประหยัดควบคู่กันไปด้วย

6. ราคา (Cost)

ก่อนการออกแบบผลิตภัณฑ์ควรมีการกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่จะใช้ว่าเป็นกลุ่มใด อาชีพ

เอกสารนี้เป็นลิขสิทธิ์ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง การนำเอกสารนี้ไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตถือว่าผิดกฎหมาย การนำเอกสารนี้ไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตถือว่าผิดกฎหมาย

นั้น ส่วนหนึ่งอยู่ที่การเลือกใช้ชนิด หรือเกรดของวัสดุ และวิธีการผลิตที่เหมาะสม ผลิตได้ง่าย และรวดเร็ว แต่ในกรณีที่ประมาณราคาจากแบบสูงกว่าที่กำหนดก็อาจต้องมีการเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาองค์ประกอบด้านต่างๆ กันใหม่เพื่อลดต้นทุน แต่ทั้งนี้ต้องคงไว้ซึ่งคุณค่าของผลิตภัณฑ์นั้น

7. วัสดุ (Materials)

การออกแบบควรเลือกวัสดุที่มีคุณสมบัติด้านต่างๆ ได้แก่ ความใส ผิวมันวาว ทนความร้อน ทนกรดด่างไม่สิ้น ฯลฯ ให้เหมาะสมกับหน้าที่ใช้สอยของผลิตภัณฑ์นั้นๆ นอกจากนั้นยังต้องพิจารณาถึงความง่ายในการดูแลรักษา ความสะดวกรวดเร็วในการผลิต สั่งซื้อและคงคลัง รวมถึงจิตสำนึกในการรณรงค์ช่วยกันพิทักษ์สิ่งแวดล้อมด้วยการเลือกใช้วัสดุที่หมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ได้ (Recycle) ก็เป็นสิ่งที่น่าสนใจออกแบบต้องตระหนักถึงในการออกแบบร่วมด้วย เพื่อช่วยลดกันลดปริมาณขยะของโลก

8. กรรมวิธีการผลิต (Production)

ผลิตภัณฑ์ทุกชนิดควรออกแบบให้สามารถผลิตได้ง่าย รวดเร็ว ประหยัดวัสดุ ค่าแรงและค่าใช้จ่ายอื่นๆ แต่ในบางกรณีอาจต้องออกแบบให้สอดคล้องกับกรรมวิธีของเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่มีอยู่เดิม และควรตระหนักอยู่เสมอว่าไม่มีอะไรที่จะลดต้นทุนได้รวดเร็วอย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าการประหยัดเพราะการผลิตทีละมากๆ

9. การบำรุงรักษาและซ่อมแซม (Maintenance)

ผลิตภัณฑ์ทุกชนิดควรออกแบบให้สามารถบำรุงรักษา และแก้ไขซ่อมแซมได้ง่าย ไม่ยุ่งยาก เมื่อมีการชำรุดเสียหายเกิดขึ้น ง่ายและสะดวกต่อการทำความสะอาดเพื่อช่วยยืดอายุการใช้งานของผลิตภัณฑ์ รวมทั้งควรมีค่าบำรุงรักษาและการสึกหรอต่ำ ตัวอย่างเช่น ผลิตภัณฑ์ประเภทเครื่องมือ เครื่องจักรกล เครื่องยนต์ และเครื่องใช้ไฟฟ้าต่างๆ ที่มีกลไกภายในซับซ้อน อะไหล่บางชิ้นย่อมมีการเสื่อมสภาพไปตามอายุการใช้งานหรือจากการใช้งานที่ผิดวิธี การออกแบบที่ดีนั้นจะต้องศึกษาถึงตำแหน่งในการจัดวางกลไกแต่ละชิ้น เพื่อที่จะได้ออกแบบส่วนของฝากรอบบริเวณต่างๆ ให้สะดวกในการถอดซ่อมแซมหรือเปลี่ยนอะไหล่ได้โดยง่าย นอกจากนั้นการออกแบบยังต้องคำนึงถึงองค์ประกอบอื่นๆ ร่วมด้วย เช่น การใช้ชิ้นส่วนร่วมกันให้มากที่สุด โดยเฉพาะอุปกรณ์ยึดต่อการเลือกใช้ชิ้นส่วนขนาดมาตรฐานที่หาได้ง่าย การถอดเปลี่ยนได้เป็นชุดๆ การออกแบบให้บางส่วนสามารถใช้เก็บอะไหล่ หรือใช้เป็นอุปกรณ์สำหรับการซ่อมบำรุงรักษาได้ในตัว เป็นต้น

10. การขนส่ง (Transportation)

ผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบควรคำนึงถึงการประหยัดค่าขนส่ง ความสะดวกในการขนส่ง ระยะทาง เส้นทางการขนส่ง (ทางบก ทางน้ำหรือทางอากาศ) การกินเนื้อที่ในการขนส่ง (มิติความจุ กว้าง ' ยาว ' สูง ของรถยนต์ส่วนบุคคล รถบรรทุกทั่วไป ตู้บรรทุกสินค้า ฯลฯ) ส่วนการบรรจุ

เอกสารนี้เป็น หีบห่อต้องสามารถป้องกันไม่ให้เกิดการชำรุดเสียหายของผลิตภัณฑ์ได้ง่าย ในกรณีที่ผลิตภัณฑ์ที่ทำ การค้า ไม่ว่าจะกรณีใด การออกแบบนั้นมีขนาดใหญ่ อาจต้องออกแบบให้ชิ้นส่วนสามารถถอดประกอบได้ง่าย เพื่อให้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

หีบห่อมีขนาดเล็กลง ตัวอย่างเช่น การออกแบบเครื่องเรือนชนิดถอดประกอบได้ ต้องสามารถบรรจุผลิตภัณฑ์ลงในตู้สินค้าที่เป็นขนาดมาตรฐานเพื่อประหยัดค่าขนส่งรวมทั้งผู้ซื้อสามารถทำการขนส่งและประกอบชิ้นส่วนให้เข้ารูปเป็นผลิตภัณฑ์ได้โดยสะดวกด้วยตัวเอง

งานออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ดีจะต้องผสมผสานปัจจัยต่างๆ ทั้งรูปแบบ(form) ประโยชน์ใช้สอย(function) ภายวิภาคเชิงกล(ergonomics)และอื่นๆ ให้เข้ากับวิถีการดำเนินชีวิต แฟชั่น หรือแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นกับผู้บริโภคเป้าหมายได้อย่างกลมกลืนลงตัวมีความสวยงามโดดเด่น มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ตั้งอยู่บนพื้นฐานทางการตลาด และความเป็นไปได้ในการผลิตจำนวนมาก ส่วนการให้ลำดับความสำคัญของปัจจัยต่างๆ ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์และความซับซ้อนของผลิตภัณฑ์นั้นๆ เช่น การออกแบบเสื้อผ้า กระเป๋า รองเท้าตามแฟชั่น อาจพิจารณาที่ประโยชน์ใช้สอย ความสะดวกสบายในการใช้ และความสวยงาม เป็นหลัก แต่สำหรับการออกแบบยานพาหนะ เช่น จักรยาน รถยนต์ หรือเครื่องบิน อาจต้องคำนึงถึงปัจจัยดังกล่าวครบทุกข้อหรือมากกว่านั้น

รูปทรงที่มีอิทธิพลต่อรูปลักษณ์งานออกแบบผลิตภัณฑ์

การออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ปรากฏอยู่ทั่วไป เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์ทั้งสิ้น มีทั้งที่ออกแบบสร้างขึ้นมาใหม่ แตกต่างจากของเดิม หรือปรับปรุงตกแต่งของเดิม โดยมนุษย์ได้รับอิทธิพลจากรูปทรง 2 แหล่ง คือ

1. รูปทรงจากธรรมชาติ (Natural Form)

เนื่องจากธรรมชาติมีความสำคัญและอยู่รายล้อมมนุษย์ ทั้งรูปทรงที่เป็นสิ่งมีชีวิต เช่น พืช สัตว์ต่างๆ และรูปทรงที่ไม่มีชีวิต เช่น กรวด หิน ดิน ทราย หรือปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ เช่น คลื่น ลม แสงแดด ฝนตก ฟ้าร้อง ฯลฯ โดยมนุษย์ได้รับแรงบันดาลใจจากสิ่งเหล่านี้ในแง่มุมที่แตกต่างกัน เช่น ความเป็นระเบียบและความสวยงาม (Beauty) ของดอกไม้ป่า ความลงตัวอย่างมีแบบแผน (Order) ในรูปหกเหลี่ยมของรังผึ้ง ความสุนทรีย์ของลวดลาย (Pattern) ในดอกทานตะวัน เป็นต้น แล้วถ่ายทอดความคิดออกมาในรูปของผลิตภัณฑ์ ที่สามารถตอบสนองคุณประโยชน์ทางการใช้สอยแก่มนุษย์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ

2. รูปทรงที่มนุษย์สร้างขึ้น (Manmade Form)

รูปทรงที่มนุษย์สร้างขึ้น มีอิทธิพลต่องานออกแบบผลิตภัณฑ์ ในอันที่จะก่อให้เกิดความแตกต่างกันของแต่ละกลุ่มชน เช่น อาคารบ้านเรือน สิ่งของเครื่องใช้ ฯลฯ มักเป็นรูปทรงเรขาคณิต ส่วนใหญ่จะมีลักษณะเป็นสากลและเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป รูปทรงดังกล่าวแบ่งตามวิธีการผลิตได้ 2 ประเภท คือ ประเภทที่สร้างขึ้นด้วยมือหรือเครื่องมือพื้นฐาน (Hand Tools) มีลักษณะการใช้งานเฉพาะตามจุดประสงค์ของผู้ออกแบบ ผลิตได้จำนวนน้อย รูปทรงมีลักษณะเฉพาะตัวไม่ซ้ำกัน มี

เอกสารนี้เป็นการตกแต่งประดับประดาที่แสดงให้เห็นถึงความชำนาญทางทักษะของช่างฝีมือกับประเภทที่สร้างขึ้นด้วยเครื่องจักร (Machine tools) มีรูปทรงที่เหมือนกัน โดยผลิตออกมาเป็นจำนวนมากจาก

แม่พิมพ์เดียวกัน ใช้วัสดุอย่างเดียวกัน มีทั้งที่เป็นผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปสามารถใช้ประโยชน์โดยตรง และเป็นชิ้นส่วน

รูปแบบการออกแบบผลิตภัณฑ์

รูปแบบการออกแบบผลิตภัณฑ์ (Style) มีอยู่มากมาย มีการเกิดขึ้นและพัฒนาต่อเนื่อง สม่่าเสมอ บ้างก็อยู่ในกระแสนิยม บ้างก็คลายความนิยม บ้างก็หววนคืนสู่ความนิยมซ้ำตามความสนใจของสังคมในเวลานั้น บนความหลากหลายในวิถีทางการออกแบบทำให้ผลงานที่เกิดจากแนวทางปฏิบัติที่แตกต่างกันนั้นถูกสร้างสรรค์และคลี่คลายสืบทอดต่อๆ กันมาตามลำดับ แต่ไม่ว่าจะเลือกใช้รูปแบบใดก็ล้วนแต่สร้างเงื่อนไขในการผลิตงานออกแบบที่น่าสนใจได้ทั้งสิ้น ตัวอย่างเช่น

1. รูปแบบมาก่อนประโยชน์ใช้สอย (Function follows form)

เป็นวิถีทางการออกแบบที่นิยมความงามของรูปทรงเป็นหลัก โดยยึดแนวคิดที่ว่าความงามต้องมาก่อนประโยชน์ใช้สอยเสมอ และมักถูกนำมาใช้อธิบายขั้นตอนในการปฏิบัติการเพื่อการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่เน้นความงามเป็นหลัก จุดประสงค์ที่สำคัญก็เพื่อยกระดับคุณค่าผลิตภัณฑ์ให้สูงขึ้น เพื่อนำไปสู่การเพิ่มราคาสินค้า

ดังนั้น การจะเป็นนักออกแบบผลิตภัณฑ์ให้ได้ดีตามแนวคิดนี้ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการซึมซับความงามจากผลงานศิลปะแขนงต่างๆ ที่มีคุณภาพไว้มากๆ จะเป็นทางออกหนึ่งที่จะช่วยให้เราสามารถวิเคราะห์ความงามที่แฝงอยู่ในผลิตภัณฑ์ได้ดีขึ้น แต่ทั้งนี้ก็ไม่จำเป็นต้องยึดติดกับกฎเกณฑ์ใดๆ ขอให้ยึดหยุ่นตามความรู้สึกลับ

2. ประโยชน์ใช้สอยมาก่อนรูปแบบ (Form follows function)

เป็นวิถีทางการออกแบบของหลุยส์ สุลลิแวน (Louis Sullivan) ที่นิยมประโยชน์ใช้สอยเป็นหลัก (Functionalism) ภายใต้อปรัชญาที่ว่าประโยชน์ใช้สอยต้องมาก่อนความงามเสมอ และถูกนำมาใช้อธิบายขั้นตอนในการปฏิบัติการเพื่อการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการผลิตจำนวนมาก โดยให้ความสำคัญกับการออกแบบที่สอดคล้องกับการทำงานของเครื่องจักร การประหยัดวัสดุ ความสะดวกในการใช้งาน การคงคลัง และการขนส่ง เป็นต้น แนวคิดดังกล่าวตรงกันข้ามกับปรัชญาที่มองความงามของรูปทรงมาก่อนสิ่งใด

แนวทางการออกแบบของสถาบันเบาเฮาส์ (Bauhaus) ประเทศเยอรมนี มีลักษณะสอดคล้องกับแนวคิดดังกล่าว คือให้ความสำคัญด้านประโยชน์ใช้สอย วัสดุกรรมวิธีการผลิตโดยเครื่องจักรทางอุตสาหกรรม และการใช้รูปทรงเรขาคณิตอันเรียบง่าย ปราศจากการตกแต่งประดับประดาเกินความจำเป็น ยังคงเป็นแบบอย่างของการออกแบบผลิตภัณฑ์เชิงอุตสาหกรรมสมัยใหม่ที่นำเสนอ แนวทางการออกแบบดังกล่าวประกอบด้วยลักษณะสำคัญ คือ รูปทรง ลีเส้น และ

ประโยชน์ใช้สอยเหมาะสมกับสภาพความเป็นไปของสังคมนั้น ไม่เหมาะสมกับกำลังซื้อของ
 ไม่ว่าจะกรณีใดก็ตาม ผู้ซื้อหรือผู้ใช้ผลิตภัณฑ์นั้นๆ ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความคิดของเราได้ จนส่งผลถึงการตัดสินใจ การเลือก และการกระทำในที่สุด งานออกแบบที่ดีในปัจจุบันจึงต้องเป็นทั้งสิ่งที่น่าปรารถนา และก่อให้เกิดความสบายใจ ความรู้สึกในเชิงบวกนั้น จะทำให้เราสามารถที่จะอดทนอดกลั้นต่อความลำบาก หรืออุปสรรคเล็กๆ น้อยๆ ของการใช้สอยไปได้ เพราะเมื่อคนเราเกิดความพอใจและมีความสบายใจต่อวัตถุหนึ่ง คนเราก็จะสามารถจินตนาการแก้ไขหาทางออกของการใช้สอยที่ลำบากนั้นได้อย่างยืดหยุ่น ผ่อนคลาย เต็มใจ และเต็มเปี่ยมไปด้วยความคิดสร้างสรรค์ จนเป็นที่มาของประโยคที่ว่า "สิ่งของที่มีหน้าตาที่น่าพึงพอใจ มักสามารถใช้สอยไปเพียงเพื่อให้ได้มาซึ่งเปลือกนอกที่สวยงาม เพราะความงามที่สมบูรณ์ของสิ่งใดสิ่งหนึ่งยังคงต้องเติมเต็มในส่วนของความมีประโยชน์ ความสามารถในการใช้งาน และความสามารถในการสื่อสารให้คนเราเข้าใจได้ดีด้วย"

ผลิตภัณฑ์ที่มีอารมณ์และความรู้สึกแฝงเร้นอยู่ในตัว (Emotional Product) สามารถดึงดูดจิตใจของผู้สัมผัสงาน และก่อให้เกิดเป็นแรงกระตุ้นให้เกิดความคิดต่อเรื่องที่หลากหลายได้ ลักษณะสำคัญของ การออกแบบที่เน้นอารมณ์ความรู้สึก จะคำนึงถึงองค์ประกอบ 3 ประการ ได้แก่

การออกแบบที่คำนึงถึงรูปลักษณะที่สวยงาม (Visceral design) ก่อให้เกิดความถูกตาถูกใจ เมื่อผู้บริโภคได้พบเห็นเป็นครั้งแรก รูปลักษณะก่อให้เกิดปฏิกิริยาตอบสนองแบบฉับพลัน ที่ส่งผ่านการรับรู้ด้วยตาไปยังสมองส่วนที่เกิดความรู้สึกตัดสินว่าดีหรือเลว ปลอดภัยหรืออันตราย สวยหรือน่าเกลียด ชอบหรือไม่ชอบ นับเป็นจุดเริ่มต้นของการเกิดความรู้สึกและอารมณ์ต่างๆ โดยในบางครั้งการใช้สอยอาจไม่สะดวกนัก แต่คนบางกลุ่มก็พร้อมที่จะประนีประนอมเพื่อที่จะอยู่ร่วมหรือใช้สอยสิ่งของเหล่านั้นได้อย่างพึงพอใจ

การออกแบบที่คำนึงถึงพฤติกรรมการใช้สอย (Behavioral design) การมีประโยชน์ใช้สอยได้จริง และก่อให้เกิดความพึงพอใจเมื่อได้ใช้ผลิตภัณฑ์นั้นผ่านประสาทสัมผัสทั้งการมองเห็น และการสัมผัส ซึ่งพฤติกรรมการใช้สอยนั้นเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นภายหลังการใช้สอย การคิดวิเคราะห์แบบสมเหตุสมผลจะเข้ามามีอิทธิพลต่อความรู้สึกมากขึ้นนอกเหนือไปจากการรับรู้รูปลักษณะเมื่อแรกเห็น โดยความรู้สึกที่ดีนั้นสามารถเกิดได้จากความรู้สึกว่าสามารถควบคุมได้ เข้าใจได้ ใช้งานง่าย สะดวก และเหมาะสม เพราะการใช้งานที่เหมาะสมจะนำไปสู่ความถนัดและความชำนาญได้เร็ว ทำให้ผู้ใช้รู้สึกผ่อนคลายและพึงพอใจในการใช้สอยผลิตภัณฑ์นั้นๆ ดังนั้นความรู้สึกที่เกิดขึ้นภายหลังการใช้สอยจึงเป็นตัวส่งเสริมหรือยับยั้งความรู้สึกประทับใจที่เกิดขึ้นเมื่อแรกเห็นได้

การออกแบบที่คำนึงถึงปฏิกิริยาตอบสนองจากผู้ใช้งาน (Reflection design) คือเมื่อผู้ใช้ได้ใช้ผลิตภัณฑ์นั้นแล้วจะเกิดปฏิกิริยาตอบสนอง เกิดความรู้สึกผูกพันหรือพึงพอใจในประสบการณ์ หรือภาพลักษณ์จากผลิตภัณฑ์นั้น และยังสามารถสื่อให้ผู้ใช้ทราบได้ถึงเอกลักษณ์หรือรสนิยมของผู้เป็นเจ้าของ ซึ่งภาพลักษณ์นั้นเป็นความรู้สึกที่ไม่ได้เกิดจากการมองเห็นหรือใช้สอยสิ่งของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์หรือการคุ้มครองทางกฎหมายในบางประเทศ และผู้จัดทำขอสงวนสิทธิ์ในการค้าไม่ว่าการณีใด ๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกสิ่งนี้ไป และต้องยกย่องถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

โดยตรง แต่เกิดจากความคิดย้อนกลับว่าสิ่งของที่เลือกใช้สอยเหล่านั้น ส่งภาพสะท้อนหรือแสดงภาพลักษณ์ของผู้ที่ใช้ต่อคนภายนอกอย่างไร ความสำคัญของภาพลักษณ์นี้ไม่ได้มีผลเพียงข้าวของที่มีไว้เพื่อใช้หรือใส่แสดงให้คนภายนอกเห็นเท่านั้น ยังรวมไปถึงข้าวของบางอย่างที่ใช้แล้วคนอื่นอาจมองไม่เห็น แต่กลับสร้างความมั่นใจและเติมอารมณ์ความรู้สึกที่ขาดหายไปของผู้ใช้ให้เต็มได้ และเปล่งประกายออกมาสู่สายตาคนภายนอกในที่สุด

5. รูปแบบนิยมความน้อย (Minimal style)

เป็นการออกแบบที่ได้รับอิทธิพลจากแนวคิดมินิมอลลิสม์ (Minimalist) คือยิ่งเรียบง่ายก็ยิ่งดูดี แต่ให้ความสะดวกสบาย เพราะทุกวันนี้มนุษย์ทำงานหนักมากขึ้น จึงต้องการผ่อนคลายมากขึ้นเช่นกัน ยิ่งสิ่งรอบตัวมีความซับซ้อนมากขึ้น มนุษย์ก็ยิ่งแสวงหาความเรียบง่ายมากขึ้น เพื่อสุขภาพจิตที่ดี สร้างความสดชื่น และความสนุกสนาน ความสุขอย่างเรียบง่ายจึงเป็นสิ่งที่ผู้บริโภคยุคใหม่ใฝ่หา

งานออกแบบในแนวทางนี้สืบเนื่องมาจากความพยายามในการสานต่อแนวทางการออกแบบของสถาปนิกกลุ่มโมเดิร์น คือ มีส์ วาน เดอ โรห์ (Mies van der Rohe) เจ้าของคำพูด"มีน้อยแต่มีมาก" (Less is more) หรือที่นิยมเรียกกันว่า มินิมอล สไตล์ (Minimal style) เป็นงานที่มีความโดดเด่น เรียบง่ายแต่ชัดเจน ประกอบด้วยมาตราส่วนที่ถูกต้อง เห็นแล้วทำให้รู้สึกถึงการทดลองใช้วัสดุต่างๆ กับการผสมผสานกันระหว่างรูปทรงและพื้นที่ว่าง นับเป็นวัฒนธรรมของคนรุ่นใหม่ที่เหมาะสมสอดคล้องกับวัฒนธรรมใหม่กับเก่าเข้าด้วยกัน ไม่ใช่ลักษณะที่รับมาตรง ๆ ลักษณะสำคัญของรูปแบบ มินิมอล สไตล์ ได้แก่

ลักษณะรูปทรงเด่นชัด เรียบง่ายตามมาตราส่วน

มีลักษณะของความง่ายเป็นระบบ

ไม่มีลักษณะของสัญลักษณ์ปรากฏ มีแต่ลักษณะของเทคนิคใหม่ๆ ที่เกิดจากการทดลองทางศิลปะ

6. รูปแบบอนาคตกาล (Futuristic Style)

เป็นการออกแบบที่ไม่เพียงแต่การสร้างสรรค์ผลงานที่มีรูปแบบเรียบเก๋สวยงามอย่างเดียวเท่านั้น แต่จะต้องเพิ่มความสำคัญทางด้านรูปแบบการทำงานร่วมกับเทคโนโลยี เพื่อแสดงให้เห็นถึงศักยภาพของการออกแบบและเทคโนโลยีต่างๆ ที่ใช้ในการผลิตผลงานนั้นๆ เพื่อสนองความต้องการทางใจและปัญญาของมนุษย์ที่ไม่มีวันสิ้นสุด เป็นการออกแบบเพื่ออนาคตข้างหน้า โดยพิจารณาวิเคราะห์ข้อมูลที่น่าจะเป็นไปได้สำหรับอนาคตความแตกต่างระหว่างสไตล์กับแฟชั่น

บ่อยครั้งที่มิใช่ผู้เข้าใจว่าสไตล์และแฟชั่นเป็นสิ่งที่คล้ายคลึงกัน และใช้แทนที่กันได้ แต่ที่จริงแล้วสไตล์และแฟชั่นแตกต่างกัน สไตล์ (Style) เป็นชนิดหรือแบบที่มีลักษณะเฉพาะพิเศษ ของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่สามารถนำเอกสารนี้ไปเผยแพร่หรือใช้เพื่อการค้าโดยไม่ได้รับอนุญาต
 เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่สามารถนำเอกสารนี้ไปเผยแพร่หรือใช้เพื่อการค้าโดยไม่ได้รับอนุญาต
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

การร้องเพลงที่เป็นแบบฉบับเฉพาะพิเศษของเขา หรือรถยนต์ย้อมมีหลายแบบหลายสไตล์ เช่น แบบซีดานส์ แบบสเตชั่นวากอน เป็นต้น

แฟชั่น (Fashion) คือแบบหรือสไตล์ใด ๆ ซึ่งเป็นที่ยอมรับและเป็นที่ยอมรับนิยมชอบ แต่สไตล์ทุกสไตล์ไม่จำเป็นจะต้องกลายเป็นแฟชั่นเสมอไป สิ่งใดที่กลายเป็นแฟชั่นที่ได้รับความนิยมหรือ แฟชั่นเป็นสิ่งที่มีการฐานอยู่ในองค์ประกอบของสังคมวิทยาและจิตวิทยา โดยกฎพื้นฐานแล้วมนุษย์ย่อมจะลอกเลียนแบบ(Conformists) หรือมีแนวโน้มที่จะกระทำตามกัน แต่ขณะเดียวกันก็ชอบทำแตกต่างจากผู้อื่นบ้างเล็กน้อย ซึ่งมีโชตด้านหรือขัดขวาง เพียงแต่อยากมีลักษณะเป็นตัวของตัวเอง ในขณะเดียวกันก็ยังนิยมแฟชั่นนั้นอยู่ เพื่อมิให้ถูกกล่าวหาว่าไร้รสนิยม ดังนั้นแฟชั่นจึงให้โอกาสกับบุคคลในการพิจารณาพิเคราะห์หรือไตร่ตรองในการแสดงออกถึงรสนิยม ความรู้สึกของตนเองได้ด้วย

อย่างไรก็ตามสไตล์พื้นฐานจะไม่เปลี่ยนแปลง แต่แฟชั่นจะเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ (Basic styles never change, but fashion is always changing) เนื้อหาสาระของสไตล์หรือแฟชั่นครอบคลุมไว้เพียงหลักการเท่านั้น นักออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ดี ควรมีการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของตนเอง โดยประสานเข้ากับหลักการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อให้ได้แนวคิดของประโยชน์ใช้สอย วัสดุ หรือรูปแบบของงานออกแบบในทิศทางที่ตอบรับกับพฤติกรรมให้สัมพันธ์กับวิถีการดำรงชีวิต สภาพเศรษฐกิจ และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การออกแบบที่ลึกและครอบคลุมประเด็นต่างๆ ของปัญหาได้มากกว่า ย่อมเกิดประโยชน์ต่อการใช้สอยและสร้างความยั่งยืนให้กับผลิตภัณฑ์ได้ยาวนานกว่า (วัชรินทร์ จรุงจิตสุนทร. 2549. หน้า 49-58)

การออกแบบผลิตภัณฑ์จากสิ่งทอพื้นเมือง

ทั่วทุกภูมิภาคและเกือบทุกจังหวัดของประเทศไทยมีการผลิตสิ่งทอในท้องถิ่น หลากหลายรูปแบบ โดยแต่ละพื้นที่มีการเลือกใช้เส้นใยและเส้นด้ายในการทอผ้าแตกต่างกันออกไป สิ่งทอที่ผลิตจากเส้นใยธรรมชาติ ส่วนใหญ่ผลิตมาจากไหม ฝ้าย นอกจากนี้ ยังมีสิ่งทอที่ผลิตจากป่าน ปอ ขนสัตว์ ไก่ถ้วยหรือเส้นใยธรรมชาติชนิดอื่นบ้าง ตามแต่จะหาได้ในท้องถิ่น สำหรับสิ่งทอที่ผลิตจากเส้นใยสังเคราะห์ นิยมเลือกใช้เส้นใยอะคริลิก และโพลีเอสเตอร์

ลักษณะทางกายภาพ

สิ่งทอพื้นเมืองที่ผลิตจากเส้นใยธรรมชาติ ส่วนใหญ่ผลิตมาจากไหม ฝ้าย ซึ่งคุณสมบัติและลักษณะทางกายภาพแตกต่างกันดังนี้

ผ้าไหม ผ้าไหมเป็นสินค้าที่ได้รับความนิยมทั่วโลก เป็นที่รู้จัก และแพร่หลายมาเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารลิขสิทธิ์ผ้าไหมไทย ท่อจากเส้นไหมที่มีคุณสมบัติมันวาวโดยธรรมชาติ ผลิตภัณฑ์ที่ได้ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

จึงให้ลักษณะเงามัน สวยงามแตกต่างจากผ้าที่ทอด้วยเส้นใยชนิดอื่น และนิยมออกแบบลวดลายที่มีลักษณะเฉพาะเช่น การทอผ้าไหมให้มีลวดลายพิเศษ

สถาบันหม่อนไหมแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ (2548) กล่าวว่า ข้อเสียของไหม คือ มีความยืดหยุ่นน้อย ยับง่าย และดูแลรักษายาก แต่สามารถให้สารเคมีในกระบวนการผลิตเพื่อทำให้ผ้าไหมดูแลรักษาง่ายขึ้น ลดการยับและลดการทำให้ผ้าเหลืองลงได้ นอกจากนี้ ยังมีการพัฒนาเส้นไหมดิบให้มีความยืดหยุ่นมากขึ้น โดยการเติมเกลือวเส้นไหม ในทิศทางกลับกันและถี่ขึ้น ใช้เส้นใยที่มีขนาดใหญ่ เส้นใยชนิดนี้จะมีคุณสมบัติทางเคมีและฟิสิกส์ดี กำจัดข้อเสียต่าง ๆ ออกได้

คุณภาพของผ้าไหมเริ่มต้นจากคุณภาพของเส้นใย ซึ่งเส้นใยที่ได้มาจากพันธุ์ของหนอนไหม ดังนั้น การพิจารณาคุณภาพของผ้าไหมสามารถพิจารณาลึกลงไปถึงขั้นตอนการสร้างเส้นใยของหนอนไหม ทั้งพันธุ์หนอนไหม อาหารซึ่งได้แก่ ใบหม่อน การบำรุงเลี้ยงดู รวมถึงสภาพแวดล้อมในการเลี้ยงหนอนไหม เป็นต้น นอกจากนี้ คุณลักษณะภายนอกของเส้นใย ได้แก่ กระบวนการผลิต สีเส้น โครงสร้างการทอ และลวดลายก็เป็นสิ่งสำคัญในการพิจารณาคุณภาพของผ้าไหมเช่นกัน

ไหมมีคุณสมบัติที่เชื่อมโยงในการระบายอากาศ ดูดซับความร้อน ทำให้ร่างกายสบายมีการดูดซับน้ำและระบายความชื้น ได้ดีสามารถดูดซับน้ำได้มากกว่าฝ้าย 1.5 เท่า แต่ระบายความชื้นได้เร็วกว่า 50% และดูดซับความร้อนไว้ที่เนื้อผ้าได้ สูงกว่า 13-21% ปกติอุณหภูมิของร่างกายบริเวณเต้านม และต้นขาประมาณ 33.3 – 34.2 องศาเซลเซียส การสวมใส่ชุดผ้าไหมจะทำให้อุณหภูมิของร่างกายบริเวณดังกล่าวลดลงเหลือ 31 – 33 องศาเซลเซียส ดังนั้น จึงทำให้ผู้สวมใส่รู้สึกอบอุ่นในฤดูหนาวแต่จะเย็นสบายในฤดูร้อน ไม่เหนียวเหนอะหนะเวลาสวมใส่ผ้าไหม ด้วยเหตุผลดังกล่าวประเทศญี่ปุ่นที่มีอากาศร้อนและอากาศหนาวในช่วง 1 ปี จึงพัฒนาชุดชั้นในที่ทำด้วยเส้นใยไหมดึงดูดความชื้นได้มากกว่าเส้นใยสังเคราะห์อื่น ๆ นอกจากจะใช้ผ้าไหมเป็นเครื่องนุ่งห่มแล้ว ยังเป็นผ้าปูที่นอน ผ้าห่มชุดเฟอร์นิเจอร์ ฯลฯ ในอดีตถุงน่องสตรี ทำจากไหมเพียงอย่างเดียว แม้ว่าภายหลังใยสังเคราะห์ เช่น ไนลอนเข้ามาทดแทนไหมได้เกือบสมบูรณ์ เนื่องจากมีความเหนียวทนทาน ยืดหยุ่นดีและราคาถูก แต่ไหมก็มีคุณสมบัติดีกว่าไนลอนอยู่มากในด้านผิวสัมผัส การดูดซับความร้อนและระบายอากาศ จึงได้มีการพัฒนาเส้นไหมผสม (hybrid silk) เพื่อรวมคุณสมบัติที่ดีของเส้นใยทั้ง 2 ชนิดไว้ด้วยกัน (สถาบันหม่อนไหมแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ, 2548)

ผ้าฝ้าย คุณสมบัติทั่วไปของใยฝ้าย คือ ที่สภาวะแห้งมีความเหนียวประมาณ 3.8-4 g/d (กรัม/เดนิเยร์) ที่สภาวะเปียกความเหนียวจะเพิ่มขึ้นประมาณ 30 เปอร์เซ็นต์ ดูดความชื้นประมาณ 8

เปอร์เซ็นต์ จึงเหมาะใช้ทำผ้าเช็ดตัว ผ้าอ้อม สวมใส่สบาย ทนความร้อนจึงสามารถต้มฆ่าเชื้อได้ รีดได้ ทนความร้อนสูงได้ 160-180 องศาเซลเซียส ที่อุณหภูมิสูงกว่านี้ ใยฝ้ายจะเปลี่ยนเป็นสีเหลือง มี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์สำหรับโรงเรียนเอกชนที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนเท่านั้น ไม่สามารถนำไปเผยแพร่หรือทำซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาต

ความงามมันน้อย ความแข็งแรงปานกลาง มีความยืดหยุ่นหรือความโหยงตัว (resiliency) ก่อนข้างต่ำ ขึ้นอยู่กับปริมาณความชื้นที่มีอยู่ในเส้นใย ยืดออกได้ประมาณ 3-7 เปอร์เซ็นต์ ก่อนจะถึงจุดขาด มีการคืนตัวได้ดีจึงยับได้ง่ายมาก ไม่พองพุ่มมากนัก สามารถผลิตด้ายเกลียวสูงได้ ผลิตผ้าเนื้อแน่นได้ (ก้นลม) ระบายประจุไฟฟ้าได้ดี ไม่มีปัญหาไฟฟ้าสถิต ความหนาแน่นประมาณ 1.5 จึงค่อนข้างหนัก แต่ระบายความร้อนได้ดี ด้านทานแมลงและด้านทานเชื้อราต่ำทำให้มีปัญหาในการดูแล ทนต่อแสงแดดปานกลาง ถ้าใช้ทำผ้า màn ควรซักใน คีดไฟลูกไหม้เร็ว โดยเฉพาะผ้าเนื้อห่าง ใยฝ้ายทนต่อค้างได้ดี ทนต่อสารละลายอินทรีย์ได้เกือบทุกชนิด เช่น อะซิโตน จึงสามารถซักแห้งได้ แต่ไม่ทนกรดเข้มข้น ผ้าฝ้ายที่ถูกแดดจัดนานๆ จะเกิดการออกซิไดส์เป็นออกซิเซลลูโลส เปลี่ยนเป็นสีเหลืองและเสื่อมคุณภาพลง ฝ้ายทนต่อสารฟอกขาวทั้งประเภทคลอรีนและประเภท ออกซิเจน ฝ้ายสามารถย้อมสีหลายชนิด เช่น สี ไคเร็กซ์ สีรีแอคทีฟ สีแวต เป็นต้น

การย้อมสีเส้นใยและเส้นด้ายเพื่อนำมาทอผ้า แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม

1) สีธรรมชาติ สีที่นำมาย้อมได้จากวัตถุดิบที่หาได้ในท้องถิ่น โดยเป็นสีธรรมชาติที่ได้จากต้นไม้และที่ได้จากสัตว์ สีธรรมชาติที่ได้จากต้นไม้ได้มาจากส่วนต่าง ๆ ได้แก่ ราก แก่น เปลือก ต้นดอก ผล เมล็ดและใบ สำหรับวิธีการย้อมสีธรรมชาติส่วนใหญ่จะนำวัสดุไปตัด สับ หั่นเป็นชิ้นเล็ก ๆ ถ้าเป็นดอกที่ไม่สามารถตัดหรือหั่น ได้จะใช้การตำหรือบดให้ละเอียด เพื่อสกัดเอาสีออกจากพืช การย้อมสีธรรมชาติแต่ละครั้งจะให้สีที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น กรรมวิธีในการสกัดน้ำสี อายุของต้นไม้ สารช่วยติด ฯลฯ สีธรรมชาติบางสีไม่สามารถติดแน่นในเส้นใยผ้าได้ด้วยตนเองจำเป็นต้องใช้สารช่วยติดเพื่อให้ทนต่อการซักและแสงแดด สารช่วยติดที่นิยมใช้ได้แก่น้ำด่างจืดหรือจุนสี น้ำส้มสายชู สารส้ม ปูนขาวหรือน้ำสนิมเหล็ก เป็นต้น สีธรรมชาติจะให้สีสวยงาม กลมกลืน ไม่ฉูดฉาด อย่างไรก็ตาม ผ้าที่ย้อมด้วยสีธรรมชาติดังนี้มีข้อจำกัดคือ มีขั้นตอนการย้อมที่ยุ่งยาก ไม่ทนต่อการซักและแสงแดด

2) สีสังเคราะห์ มีหลายชนิดและมีคุณสมบัติแตกต่างกันเพื่อให้เหมาะสำหรับการย้อมเส้นใยแต่ละประเภท สีสังเคราะห์ส่วนใหญ่ทนต่อการซักและแสงแดดดี ให้สีสดใส หาสีสะดวกร มีวิธีการย้อมที่ไม่ยุ่งยากและราคาถูก และสามารถผสมให้ได้สีที่หลากหลายแตกต่างกัน

จากข้อมูลดังกล่าว การพิจารณาเลือกสิ่งทอพื้นเมืองมาใช้เพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์ต้นแบบจึงมีความหลากหลาย สิ่งทอที่เลือกใช้มีลักษณะดังนี้

1. สิ่งทอที่ผลิตจากเส้นใยธรรมชาติและย้อมด้วยสีธรรมชาติ ผลิตได้เองในท้องถิ่น เช่น ผ้าฝ้ายทอมือจากท้องถิ่นต่าง ๆ มีสีสันทันและลวดลายแตกต่างกันไป ผ้าที่ได้จึงมีเอกลักษณ์และสีสันทันเฉพาะตัว ปริมาณขึ้นอยู่กับศักยภาพการผลิตของผู้ประกอบการ แต่เนื่องจาก ผู้ประกอบการส่วนมากมักทอผ้าและแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ลักษณะใกล้เคียงกันทำให้การแข่งขันสูง จึงจำหน่ายได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

2. สิ่งทอที่ผลิตจากเศษผ้ารูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ เศษผ้าจากการผลิตผ้าผืน เศษเส้นไหมที่เสียหายจากการเก็บรักษาหรือมีลักษณะไม่ตรงตามมาตรฐานที่ต้องการ พรหมเช็ดเท้าที่ทอหรือตัดเย็บจากเศษผ้าจากโรงงาน เศษวัสดุเหล่านี้มีลักษณะหลากหลายทั้งขนาด ปริมาณ สี สัน และแหล่งที่มา ราคาของผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้ค่อนข้างถูก ประชาชนใช้สอยจำกัด ตลาดจำหน่ายน้อย (ส่วนภาครัฐกิจและวิสาหกิจชุมชน. (<http://www.deqp.go.th>. ออนไลน์ 18 ธันวาคม 2555. สืบค้นเมื่อ 17 กุมภาพันธ์ 2556.)

2.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ซูใจ กิบุญ (2550) ได้ทำการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นเมืองชาวเขาเผ่าม้ง บ้านเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าชาวเขาเผ่าม้งให้มีคุณภาพดี โดยเฉพาะผ้าปักแบบครอสติช (Cross Stitch) มีการพัฒนาการให้สีและการออกแบบลวดลาย ใหม่ ๆ แต่ยังคงรักษาเอกลักษณ์เดิม สามารถนำผ้าปักไปใช้สร้างสรรค์ออกแบบตกแต่งเสื้อผ้าในรูปแบบต่าง ๆ ที่หลากหลายได้ตามความต้องการของตลาด และยังคงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของท้องถิ่น

วิธีดำเนินการวิจัยเป็นการวิจัยและพัฒนาโดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research-PAR) และการสาธิตโดยใช้ความร่วมมือระหว่างชุมชนกลุ่มแม่บ้าน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สรุปผลการวิจัย

1. การพัฒนาลายผ้าปักม้ง ได้ออกแบบลายปักโดยนำลายปักแบบดั้งเดิมของชาวม้ง คือ ลายใจเต้า และลายเหล่าโฮ มาผสมผสานกับลายผ้าทอพื้นบ้านภาคเหนือของอำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ คือ ลายดอกจันทร์แปดกลีบและลายประกอบห้องนก 1,3 มาประยุกต์ประสานลายเข้าด้วยกัน แล้วปักลายลงบนผ้าที่จะใช้ตัดเป็นตัวเสื้อได้เลย โดยออกแบบกำหนดตำแหน่งของลายตามต้องการ

2. การพัฒนาการออกแบบลายปักบนผ้าชิ้นเล็กเป็นแถบยาว ซึ่งแต่เดิมนิยมใช้แต่ผ้าพื้นสีด้าและปักลวดลายด้วยสีจุดฉาด ใช้แม่สีสด ๆ มาปักซึ่งเป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของผ้าปักม้งนอกเหนือไปจากลายปัก จึงได้พัฒนาโดยออกแบบลายปักใหม่ให้มีการผสมผสานกันระหว่างลายปักแบบเก่า และการใช้สีตามหลักศิลปะสมัยใหม่ การปักลายแบบใหม่ลงบนผ้าพื้นสีด้าและผ้าพื้นสีขาว เลือกใช้สีตามความนิยมของนักท่องเที่ยว ผลงานที่ได้เป็นที่น่าพอใจ ผ้าปักมีความสวยงามและยังคงรักษาเอกลักษณ์ของผ้าปักม้ง

3. การพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าปักม้ง หลังจากได้รับการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การสร้างแบบและตัดเย็บเสื้อสตรีแบบมาตรฐานแล้ว

ศึกษากลุ่มได้นำผ้าปักม้งมาตกแต่งเสื้อได้เสื้อที่มีไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปทรงสวยงามเข้ากับรูปร่างผู้สวมใส่ ลวดลายและการใช้สีบนผ้าปักมีการออกแบบที่ทันสมัยเพิ่มความสวยงามให้กับเสื้อ

4. การพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าปักม้ง หลังจากได้รับการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง การอัดกลีบกระโปรงม้ง โดยใช้ผ้ายัดเกล็ดเป็นตัวช่วย แล้วรีดด้วยเตารีดไอน้ำเป็นการพัฒนากระโปรงม้ง ที่ใช้วิธีอัดกลีบแบบดั้งเดิมโดยการเนา มาเพิ่มคุณภาพให้กลีบกระโปรงม้งอยู่คงทนไม่คลายตัวง่ายเหมือนกระโปรงม้งแบบดั้งเดิม

วารภรณ์ ปามูทา (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตผ้าไหมยกดอกลำพูน การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตผ้าไหมยกดอกลำพูน และศึกษาเปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนที่ใช้ในการผลิตผ้าไหมยกดอกลำพูน ระหว่างผู้ผลิตที่ขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indications: GI) กับผู้ผลิตที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Non Geographical Indications: Non-GI)

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ผลิตผ้าไหมยกดอกลำพูนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีสถานภาพสมรสแล้ว อายุเฉลี่ย 46 ปี มีประสบการณ์ในการทอเฉลี่ย 12.6 ปี ส่วนใหญ่ได้รับความรู้ในการทอมาจากพ่อแม่ มีรายได้ต่อครัวเรือนเฉลี่ย 303,356.66 บาทต่อปี รายได้จากธุรกิจไหมต่อครัวเรือนเฉลี่ย 231,818.33 บาทต่อปี แหล่งเงินทุนมาจากการกู้และทุนของตนเอง ในการผลิตผ้าชุดมีต้นทุนเฉลี่ย 4,829.11 บาทต่อชุด ผ้าชิ้นมีต้นทุนเฉลี่ย 2,007.46 บาทต่อผืน ผู้ผลิตมีรายได้จากการขายผ้าชุดราคาเฉลี่ย 8,662.50 บาทต่อชุด ผ้าชิ้นราคาเฉลี่ย 3,693.88 บาทต่อผืน ส่วนใหญ่ผู้ผลิตเป็นผู้กำหนดราคาขาย ผู้รับซื้อ เป็นลูกค้าต่างจังหวัด ร้อยละ 28.00 และนักท่องเที่ยว ร้อยละ 26.86 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทน พบว่า ต้นทุนการผลิตผ้าไหมยกดอกลำพูนระหว่างผู้ผลิตที่ขึ้นทะเบียน GI กับผู้ผลิตที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียน GI ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $\alpha=0.05$ สำหรับผลตอบแทนการผลิตผ้าไหมยกดอกลำพูน ประเภทผ้าชุด พบว่า ผู้ผลิตที่ขึ้นทะเบียน GI มีผลตอบแทนสูงกว่าผู้ผลิตที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียน GI อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $\alpha=0.05$ ส่วนประเภทผ้าชิ้น พบว่า ทั้ง 2 กลุ่ม มีผลตอบแทนที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $\alpha=0.05$ การขึ้นทะเบียน GI เป็นการเพิ่มมูลค่า สร้างมาตรฐานของสินค้า และชื่อเสียงให้กับผู้ผลิตผ้าไหมยกดอกลำพูน ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมถึงภาครัฐ ควรเข้ามาส่งเสริมสนับสนุนการขึ้นทะเบียน GI เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค ผู้ผลิต เพิ่มมูลค่าของสินค้า และดูแลมาตรฐานของสินค้า อีกทั้งการดูแลด้านราคาของวัสดุต้นทุน และกำหนดราคากลางการจำหน่ายให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

ศิริอร นาคแดง (2552) ได้ทำการวิจัยศึกษาภาพภูมิปัญญาไทยด้านสิ่งทอพื้นเมืองของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะพื้นฐาน ศักยภาพภูมิปัญญาไทยด้านสิ่งทอพื้นเมือง และเปรียบเทียบศักยภาพของกลุ่มผู้ผลิตที่มีลักษณะพื้นฐานต่างกัน

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือ กลุ่มผู้ผลิตสิ่งทอพื้นเมืองในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางที่ได้รับระดับดาว OTOP 3-5 ดาว ในปี 2549 จำนวน 100 กลุ่ม ที่สุ่มเลือกจากประชากรจำนวน 659 กลุ่ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์สำหรับใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ห้ามมิให้ผู้ใดนำเอกสารนี้ไปใช้ในการค้า ไม่ว่ากรณีใด ๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามเผยแพร่สิ่งสงวนลิขสิทธิ์ และโดยยังสงวนสิทธิ์ในเอกสารทุกสิ่งทุกอย่างนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มผู้ผลิตส่วนใหญ่มีระดับดาว OTOP 3 ดาว มีสถานภาพเป็นกลุ่มสตรี กลุ่มแม่บ้านหรือกลุ่มอาชีพ มีจำนวนสมาชิกเท่ากับหรือน้อยกว่า 30 คน มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่ม 6 ปีขึ้นไป ทอผ้าพื้น ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตจำหน่ายมากที่สุดคือผ้าฝ้ายสำหรับตัดเสื้อผ้า โยที่ใช้ทอคือโยไหม สีที่ใช้ย้อมคือสีสังเคราะห์ ทอโดยใช้กี่ทอมือ ผู้ผลิตกลุ่มนี้มีศักยภาพด้านสิ่งทอพื้นเมืองโดยรวมระดับสูง โดยมีศักยภาพด้านการถ่ายทอดภูมิปัญญา ความเข้มแข็งของกลุ่ม การเตรียมเส้นด้าย การฟอกย้อม การพัฒนาผลิตภัณฑ์ และการผลิตเส้นด้ายระดับสูง มีศักยภาพด้านการออกแบบลวดลาย สีเส้นและรูปแบบผลิตภัณฑ์ การตลาด การผลิตเพื่อจำหน่าย การทอ คุณภาพของผลิตภัณฑ์ การตัดเย็บและการจัดหาวัตถุดิบระดับปานกลาง กลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกันมีศักยภาพด้านการออกแบบลวดลาย สีเส้นและรูปแบบผลิตภัณฑ์ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการฟอกย้อมต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กลุ่มผู้ผลิตมีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกันมีศักยภาพด้านความเข้มแข็งของกลุ่มต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมาพร คล้ายวิเชียร (2551) ได้ทำการวิจัย การพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าไหมมัดหมี่การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1. เพื่อพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ผ้าไหม มัดหมี่ของกลุ่มทอผ้าฝ้าย-ไหม บ้านหนองผือ 24 หมู่ 1 ต.หนองผือ อ.เมืองสรวง จ.ร้อยเอ็ด ให้ได้การรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มพช.) ระดับ 5 ดาว จากสำนักงานคณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) และ 2. เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ผ้าไหมมัดหมี่ การวิจัยจะเป็นการปฏิบัติกรอย่างมีส่วนร่วมกับกลุ่ม โดยใช้เครื่องมือในการวิจัย 3 แบบ ได้แก่

1.แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวม ข้อมูลมี 4 ส่วน คือ 1) ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบ 2) บริบทผลิตภัณฑ์ 3) การผลิต 4) ข้อเสนอแนะ/ข้อมูลเพิ่มและที่ตั้งกลุ่ม จากกลุ่มตัวอย่างประชากร ที่เป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในกลุ่มทอ ผ้าฝ้าย -ไหม เช่น ประธานกลุ่ม รองประธานกลุ่ม คณะกรรมการกลุ่ม ตลอดจนสมาชิกในกลุ่ม เพื่อให้ได้สภาพปัจจุบัน บริบทกลุ่ม สถานที่ผลิต กระบวนการผลิต จัดเก็บตัวอย่าง ทดสอบและศึกษา สภาพปัญหา 2. จัดเวทีระดมสมอง เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและ วางแผนการดำเนินการปรับปรุงคุณภาพผลิตภัณฑ์ 3. จัดการถ่ายทอดความรู้ เทคโนโลยีและ การอบรม เพื่อพัฒนาและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์

ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมมัดหมี่ของกลุ่มทอผ้าฝ้าย-ไหม บ้านหนองผือ ได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพผลิตภัณฑ์ (ม.พ.ช.) ผ้าไหมมัดหมี่ ระดับ 5 ดาว เลขที่ ม.พ.ช. 17(1)/2546 ออกใบรับรองวันที่ 24 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2549 และใบรับรองหมดอายุวันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552 จากสำนักงานคณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) และสามารถสร้าง มูลค่าเพิ่ม

ให้กับผลิตภัณฑ์ผ้าไหมมัดหมี่ให้มีมูลค่าสูงขึ้นด้วย เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนลิขสิทธิ์หรือสงวนชื่อและนามสกุลของเจ้าของเอกสารเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อรนุช อ่อนจันทร์ (2552) ได้ทำการวิจัยศึกษาภูมิปัญญาไทยด้านสิ่งทอพื้นเมืองของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะพื้นฐานและศักยภาพภูมิปัญญาไทยด้านสิ่งทอพื้นเมืองของกลุ่มผู้ผลิตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน และเปรียบเทียบศักยภาพของกลุ่มผู้ผลิตที่มีลักษณะพื้นฐานต่างกัน กลุ่มตัวอย่าง คือกลุ่มผู้ผลิตที่ได้รับระดับดาว OTOP 3-5 ดาว ในปี พ.ศ. 2549 จำนวน 51 กลุ่ม ที่สุ่มเลือกจากประชากรจำนวน 370 กลุ่ม เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (F-test) และ Least Significant Difference (LSD)

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มผู้ผลิตส่วนใหญ่มีระดับดาว OTOP 3 ดาว มีสถานภาพเป็นกลุ่มสตรี กลุ่มแม่บ้าน หรือกลุ่มอาชีพ มีจำนวนสมาชิกกลุ่ม 25-50 คน มีระยะเวลาดำเนินงาน 6 ปีขึ้นไป นิยมทอผ้ามัดหมี่ ผ้าที่ผลิตจำหน่ายมากที่สุดคือผ้าฝ้ายสำหรับตัดเสื้อผ้า ใช้ใยฝ้าย สีข้อมธรรมชาติ และใช้ก๊ทอมือ

กลุ่มตัวอย่างนี้มีศักยภาพโดยรวมระดับปานกลาง โดยมีศักยภาพด้านความเข้มแข็งของกลุ่ม การเตรียมเส้นด้าย การตลาด การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การออกแบบลวดลาย สีเส้นและรูปแบบผลิตภัณฑ์และการถ่ายทอดภูมิปัญญาในระดับสูง มีศักยภาพด้านการฟอกย้อม การผลิตเพื่อจำหน่าย การผลิตเส้นด้าย คุณภาพของผลิตภัณฑ์ การทอ การจัดหาวัตถุดิบ และการตัดเย็บผลิตภัณฑ์ระดับปานกลาง กลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกันมีศักยภาพด้านความเข้มแข็งของกลุ่มต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกต่างกัน มีศักยภาพด้านการฟอกย้อม การเตรียมเส้นด้าย และการทอต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาและวิจัยเรื่องการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากฝ้ายกดอก เพื่อการอนุรักษ์และส่งเสริมอาชีพของชุมชน กลุ่มแม่บ้านตำบลเวียงยอง จังหวัดลำพูน จะต้องมีบริบทต่างๆ เข้ามาเกี่ยวข้องทั้ง บุคคล เวลา สถานที่ และสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ณ ช่วงเวลานั้น ในบทนี้ซึ่งเป็นวิธีดำเนินการวิจัยจึงเป็นการนำเสนอกระบวนการและวิธีการของผู้ทำวิจัย โดยได้แบ่งออกเป็นหัวข้อดังต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 การวางแผนการวิจัย
- 3.3 กำหนดเครื่องมือในการวิจัย
- 3.4 การสร้างเครื่องมือในการวิจัย
- 3.5 การออกแบบผลิตภัณฑ์
- 3.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

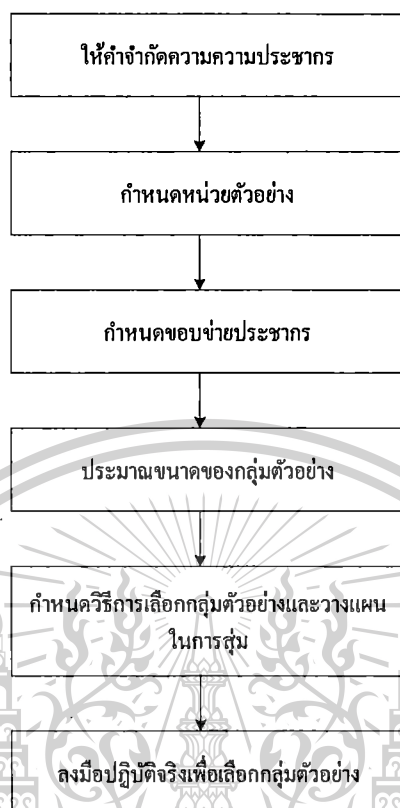
3.1 ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มประชากรเป้าหมาย (Target population) ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย คือประชากรที่เป็นกลุ่มแม่บ้าน ต.เวียงยอง อ.เมือง จังหวัด ลำพูน โดยการประยุกต์ใช้ขั้นตอนการสุ่มตัวอย่างของ (วารุ เฟิงสวัสดิ์, 2551, หน้า 184)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ภาพที่ 3.1 แสดงขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง (วาโร เฟ็งส์ว็ลด์, 2551, หน้า 184)

ประชากร หมายถึง กลุ่มแม่บ้าน ต.เวียงยอง อ.เมือง จังหวัดลำพูน จำนวน 30 คน โดยใช้วิธีการเลือกเฉพาะที่เป็นกลุ่มอาชีพผ้าทอยกดอก

กลุ่มตัวอย่างคือ กลุ่มแม่บ้าน ต.เวียงยอง อ.เมือง จังหวัดลำพูน จำนวน 20 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง เฉพาะกลุ่มอาชีพผ้าทอยกดอกวัดต้นแก้ว

ซึ่งสาเหตุที่ผู้ทำวิจัยเลือกวิธีการนี้ เนื่องจากกลุ่มประชากรมีจำนวนน้อย และผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเท่านั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

3.2 การวางแผนการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัย ได้วางแผนดำเนินการวิจัย เพื่อให้การวิจัยในครั้งนี้บรรลุไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงแผนดำเนินการวิจัย

การดำเนินงาน	ระยะเวลา												
	ค.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
1.ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา	←→												
2.ทำการออกแบบและสร้างผลิตภัณฑ์ต้นแบบ		←→											
3.นำให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินคุณภาพและตรวจสอบแล้วนำไปปรับปรุง					←→								
4.นำผลิตภัณฑ์ที่สร้างขึ้นเพื่อทดลองใช้และปรับปรุงแก้ไข							←→						
5.นำผลิตภัณฑ์ที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง								←→					
6.เก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล									←→				
7.จัดทำรูปเล่มรายงานการวิจัย										←→			
8.สรุปผลงานวิจัยและนำเสนอ											←→		

3.3 กำหนดเครื่องมือในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือวิจัยโดยใช้ แบบสัมภาษณ์ แบบประเมินรูปแบบ และแบบสอบถาม

ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ข้อมูลเบื้องต้นเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลประกอบในการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์

ผู้วิจัยใช้แบบประเมินรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ เพื่อประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบและการผลิต ในขั้นนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการจดบันทึก เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลและความต้องการ

การสร้างแบบประเมินรูปแบบผลิตภัณฑ์จากฝ้ายกดอกโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ โดยการสร้างและพัฒนาเครื่องมือประเภทแบบประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ สามารถแสดงเป็นหัวข้อได้ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้พิจารณาหัวข้อในการประเมินคุณภาพเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีการเผยแพร่ข้อมูลหรือรูปภาพของงานวิจัยนี้โดยไม่ได้รับอนุญาต

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

3. ร่างแบบประเมินรูปแบบผลิตภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ฝ้ายกดอก
4. ตรวจสอบประเมินรูปแบบผลิตภัณฑ์ฝ้ายกดอกฉบับร่างเพื่อปรับปรุงแก้ไข

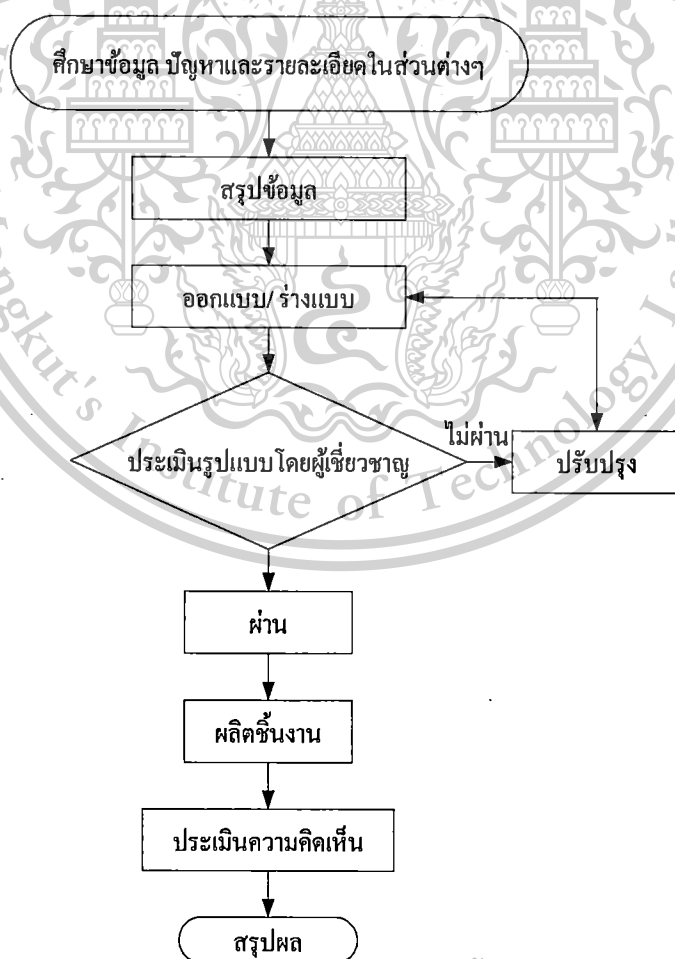
โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ

6. ทำการปรับปรุงแบบประเมินรูปแบบผลิตภัณฑ์ฝ้ายกดอก
7. สร้างแบบประเมินรูปแบบผลิตภัณฑ์ฝ้ายกดอก

การใช้แบบสอบถามเพื่อประเมินหาความพึงพอใจและข้อคิดเห็นของกลุ่มแม่บ้าน ตำบลเวียงยอง จังหวัดลำพูน ที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ฝ้ายกดอกที่ได้รับการพัฒนา และทำการสรุปผลในขั้นต่อไป

3.4 การออกแบบผลิตภัณฑ์

ในขั้นตอนการออกแบบผลิตภัณฑ์ฝ้ายกดอกสามารถทำเป็นแผนภาพได้ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามใช้เพื่อเผยแพร่ข้อมูลหรือข้อมูลส่วนตัวของผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาตทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

3.5 การดำเนินการวิจัย

3.5.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบผลิตภัณฑ์

3.5.2 สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

3.5.2.1 แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับข้อมูลเพื่อนำไปออกแบบร่างผลิตภัณฑ์ของกลุ่มทอผ้ายกดอก ต.เวียงของ จ.ลำพูน

3.5.2.2 แบบสอบถาม โดยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่มีต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ที่ได้รับการออกแบบและพัฒนาแล้ว โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วน 5 ระดับ โดยแบ่งคะแนนออกเป็น 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

5 คะแนน หมายถึงเหมาะสมมากที่สุด

4 คะแนน หมายถึงเหมาะสมมาก

3 คะแนน หมายถึงเหมาะสมปานกลาง

2 คะแนน หมายถึงเหมาะสมน้อย

1 คะแนน หมายถึงเหมาะสมน้อยที่สุด

3.5.3 เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ้าทอยกดอก ต.เวียงของ จ.ลำพูน

3.5.4 ออกแบบผลิตภัณฑ์ โดยเขียนแบบร่างในลักษณะต่างๆ ซึ่งโครงสร้างทำด้วยวัสดุประเภทผ้าทอยกดอกผสมกับวัสดุประเภทหนัง โดยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการออกมาเป็นตัวอย่าง เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ต่อไป ผลิตภัณฑ์นั้นคือ กระเป๋าสำหรับสุภาพสตรี

3.5.5 นำแบบร่างผลิตภัณฑ์พร้อมแบบสอบถามให้ผู้ผลิตและจำหน่ายประเมินความเป็นไปได้ในการผลิต

3.5.6 นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความเหมาะสมของผลิตภัณฑ์ โดยกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยดังนี้

4.50-5.00 หมายถึงมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

3.50-4.49 หมายถึงมีความเหมาะสมในระดับมาก

2.50-3.49 หมายถึงมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

1.50-2.49 หมายถึงมีความเหมาะสมในระดับน้อย

1.00-1.49 หมายถึงมีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

3.5.7 ปรับปรุงแก้ไขแบบร่างตามข้อเสนอแนะ และนำแบบร่างนำไปเขียนแบบเพื่อการ

ผลิตจริง เอกสารนี้เป็นลิขสิทธิ์ที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น ยกเว้นที่ขออนุญาตให้ผู้อื่นใช้หรือเผยแพร่อย่างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.6.1 ขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลในงานวิจัย ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้ขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลของ (พิสนุ พงศ์ศรี, 2553) โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. การวางแผนการเก็บข้อมูล โดยที่ผู้ทำวิจัยได้ทำการศึกษากลุ่มตัวอย่างและวิธีการที่เหมาะสมของแต่ละข้อมูลว่าควรใช้การบันทึกจากข้อมูลประเภทใดบ้าง
2. เก็บข้อมูลตามแผนที่กำหนดไว้ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง เนื่องจากมีความเข้าใจในพื้นที่มากกว่า
3. ตรวจสอบความสมบูรณ์ในการให้ข้อมูล ในขั้นตอนการตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลผู้วิจัยจะทำการเลือกช่วงระยะเวลาที่เหมาะสมในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อไม่เป็นการรบกวนผู้ให้ข้อมูลมากเกินไป
4. ทวงถาม ในขั้นตอนการทวงถามข้อมูล ส่วนของการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยจะดำเนินการด้วยตนเองในระหว่างการเก็บข้อมูล จะสามารถทำให้อัตราการตอบกลับเกิดความผิดพลาดน้อย
5. ตรวจสอบความสมบูรณ์ครั้งสุดท้าย ขั้นตอนของการตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล ผู้วิจัยจะดำเนินการแยกประเภทของเครื่องมือวิจัย และทำการประมวลผลตามรูปแบบและจำนวนของกลุ่มตัวอย่างตามที่ได้ตั้งไว้ตั้งแต่ตอนต้น

3.6.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสอบถาม ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม ใช้วิธีการเก็บข้อมูลด้วยตนเองโดยการแจกแบบสอบถามที่เป็นคำถามแบบปลายเปิดพร้อมทั้งเก็บในเวลาเดียว หลังจากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติ

3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.4.1 ค่าเฉลี่ยของคะแนนการประเมินรูปแบบ (ล้วน สายยศ. 2538 : 73) คำนวณจากสูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} หมายถึง ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนแต่ละข้อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับครูใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

N หมายถึง จำนวนข้อมูล

3.4.2 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (ล้วน สายยศ. 2538 : 79) คำนวณจากสูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{N(\sum X^2) - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. หมายถึง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง

$\sum X$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนแต่ละข้อ

$\sum X^2$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

N หมายถึงจำนวนข้อมูล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์เพื่อการวิจัยครั้งนี้เป็นข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบประเมินผลการออกแบบ โดยวิเคราะห์ด้วยหลักสถิติและเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ผลการวิเคราะห์รูปแบบของผลิตภัณฑ์จากผ้าทอยกดอก เพื่อการอนุรักษ์และส่งเสริมอาชีพของชุมชน กลุ่มแม่บ้าน ตำบลเวียงยอง จังหวัดลำพูน โดยให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตจำนวน 3 ท่านทำการประเมินแบบร่างของผลิตภัณฑ์จำนวน 5 แบบ ได้ผลดังแสดงในตารางที่ 4.1-4.5

ตารางที่ 4.1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ได้จากการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิต รูปแบบที่ 1

รายการประเมิน	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1. วัสดุท้องถิ่นที่ใช้มีความเหมาะสม	5	4	5	4.66	0.57	มากที่สุด
2. โครงสร้างมีความเหมาะสม	4	4	4	4	0	มาก
3. ความสวยงามและน่าสนใจ	5	4	4	4.33	0.57	มาก
4. ความเป็นเอกลักษณ์สื่อถึงชุมชน	5	5	5	5	0	มากที่สุด
5. สามารถประยุกต์เข้ากับยุคปัจจุบัน	4	5	5	4.66	0.57	มากที่สุด
6. ง่ายต่อการผลิตเชิงพาณิชย์	4	4	4	4	0	มาก
7. ความง่ายในการขนส่ง	4	4	4	4	0	มาก
เฉลี่ยรวม	4.42	4.28	4.42	4.38	0.24	มาก

จากตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตที่มีต่อแบบร่างที่ 1 มีความเหมาะสมมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.38 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ความเป็นเอกลักษณ์สื่อถึงชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=5$) รองลงมา

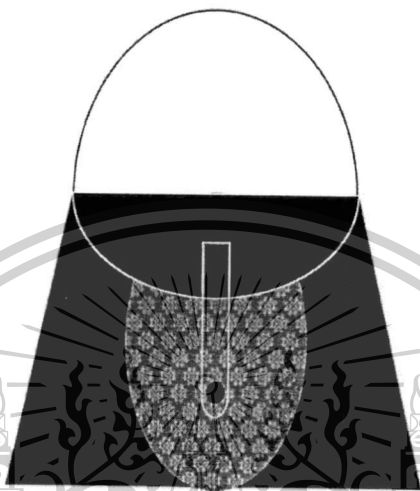
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์การเรียงานเพื่อใช้ประโยชน์ทางวิชาการและเพื่อประโยชน์ของสังคมเท่านั้นจึงมีขออนุญาตในการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ได้แก่วัสดุท้องถิ่นที่ใช้มีความเหมาะสม และสามารถประยุกต์เข้ากับยุคปัจจุบันอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.66$)

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ได้จากการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตรูปแบบที่ 2

รายการประเมิน	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	\bar{x}	S.D.	ความหมาย
1. วัสดุท้องถิ่นที่ใช้มีความเหมาะสม	4	4	4	4	0	มาก
2. โครงสร้างมีความเหมาะสม	4	3	4	3.66	0.57	มาก
3. ความสวยงามและน่าสนใจ	4	4	3	3.66	0.57	มาก
4. ความเป็นเอกลักษณ์สื่อถึงชุมชน	4	4	4	4	0	มาก
5. สามารถประยุกต์เข้ากับยุคปัจจุบัน	4	3	3	3.33	0.57	ปานกลาง
6. ง่ายต่อการผลิตเชิงพาณิชย์	4	4	4	4	0	มาก
7. ความง่ายในการขนส่ง	4	4	4	4	0	มาก
เฉลี่ยรวม	4	3.71	3.71	3.80	0.24	มาก

จากตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตที่มีต่อแบบร่างที่ 2 มีความเหมาะสมมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ วัสดุท้องถิ่นที่ใช้มีความเหมาะสม ความเป็นเอกลักษณ์สื่อถึงชุมชน ง่ายต่อการผลิตเชิงพาณิชย์ และ ความง่ายในการขนส่ง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4$) รองลงมา ได้แก่ โครงสร้างมีความเหมาะสม ความสวยงามและน่าสนใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.66$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ได้จากการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตรูปแบบที่ 3

รายการประเมิน	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	\bar{x}	S.D.	ความหมาย
1. วัสดุท้องถิ่นที่ใช้มีความเหมาะสม	5	4	4	4.33	0.57	มาก
2. โครงสร้างมีความเหมาะสม	5	5	5	5	0	มากที่สุด
3. ความสวยงามและน่าสนใจ	5	5	5	5	0	มากที่สุด
4. ความเป็นเอกลักษณ์สื่อถึงชุมชน	4	5	5	4.66	0.57	มากที่สุด
5. สามารถประยุกต์เข้ากับยุคปัจจุบัน	4	5	4	4.33	0.57	มาก
6. ง่ายต่อการผลิตเชิงพาณิชย์	5	5	5	5	0	มากที่สุด
7. ความง่ายในการขนส่ง	4	5	4	4.33	0.57	มาก
เฉลี่ยรวม	4.57	4.85	4.57	4.66	0.32	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตที่มีต่อแบบร่างที่ 3 มีความเหมาะสมมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.66 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ โครงสร้างมีความเหมาะสม ความสวยงามและน่าสนใจ และ ง่ายต่อการผลิตเชิงพาณิชย์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=5$) รองลงมา ได้แก่ ความเป็นเอกลักษณ์สื่อถึงชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.66$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ได้จากการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตรูปแบบที่ 4

รายการประเมิน	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1. วัสดุท้องถิ่นที่ใช้มีความเหมาะสม	5	5	5	5	0	มากที่สุด
2. โครงสร้างมีความเหมาะสม	4	5	5	4.66	0.57	มากที่สุด
3. ความสวยงามและน่าสนใจ	5	5	5	5	0	มากที่สุด
4. ความเป็นเอกลักษณ์สื่อถึงชุมชน	4	5	5	4.66	0.57	มากที่สุด
5. สามารถประยุกต์เข้ากับยุคปัจจุบัน	4	5	4	4.33	0.57	มาก
6. ง่ายต่อการผลิตเชิงพาณิชย์	4	5	5	4.66	0.57	มากที่สุด
7. ความง่ายในการขนส่ง	4	5	4	4.33	0.57	มาก
เฉลี่ยรวม	4.28	5	4.71	4.66	0.41	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตที่มีต่อแบบร่างที่ 4 มีความเหมาะสมมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.66 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ วัสดุท้องถิ่นที่ใช้มีความเหมาะสม ความสวยงามและน่าสนใจ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=5$) รองลงมา ได้แก่ โครงสร้างมีความเหมาะสม ความเป็นเอกลักษณ์สื่อถึงชุมชน และ ง่ายต่อการผลิตเชิงพาณิชย์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.66$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ได้จากการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิต รูปแบบที่ 5

รายการประเมิน	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	\bar{x}	S.D.	ความหมาย
1. วัสดุท้องถิ่นที่ใช้มีความเหมาะสม	3	4	3	3.33	0.57	ปานกลาง
2. โครงสร้างมีความเหมาะสม	3	4	3	3.33	0.57	ปานกลาง
3. ความสวยงามและน่าสนใจ	4	3	4	3.66	0.57	มาก
4. ความเป็นเอกลักษณ์สิ่งชุมชน	3	4	3	3.33	0.57	ปานกลาง
5. สามารถประยุกต์เข้ากับยุคปัจจุบัน	4	4	4	4	0	มาก
6. ง่ายต่อการผลิตเชิงพาณิชย์	4	4	4	4	0	มาก
7. ความง่ายในการขนส่ง	4	3	4	3.66	0.57	มาก
เฉลี่ยรวม	3.57	3.71	3.57	3.61	0.41	มาก

จากตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตที่มีต่อแบบร่างที่ 5 มีความเหมาะสมมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สามารถประยุกต์เข้ากับยุคปัจจุบัน และ ง่ายต่อการผลิตเชิงพาณิชย์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4$) รองลงมา ได้แก่ ความสวยงามและน่าสนใจ และ ความง่ายในการขนส่ง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.00$)

เมื่อพิจารณาจากรูปแบบที่ผู้เชี่ยวชาญประเมิน ปรากฏว่ารูปแบบที่ 1-5 สามารถนำไปผลิตได้จริง แต่หากวัดจากค่าเฉลี่ยของแต่ละรูปแบบ จะสังเกตว่ารูปแบบที่ 3 และ 4 ผู้เชี่ยวชาญให้ความสนใจและประเมินรูปแบบในค่าเฉลี่ยที่สูง ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือก รูปแบบที่ 3 และ 4 นำมาทำเป็นผลิตภัณฑ์ต้นแบบเพื่อประเมินความพึงพอใจต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากฝ้ายคดอก เพื่อการอนุรักษ์และส่งเสริมอาชีพของชุมชน กลุ่มแม่บ้าน ตำบลเวียงของ จังหวัดลำพูน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนนั้น ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ 1 มีความเหมาะสมมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.38 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ความเป็นเอกลักษณ์สื่อถึงชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=5$) รองลงมาได้แก่วัสดุท้องถิ่นที่ใช้มีความเหมาะสม และสามารถประยุกต์เข้ากับยุคปัจจุบันอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.66$) ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตที่มีต่อแบบร่างที่ 2 มีความเหมาะสมมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ วัสดุท้องถิ่นที่ใช้มีความเหมาะสม ความเป็นเอกลักษณ์สื่อถึงชุมชน ง่ายต่อการผลิตเชิงพาณิชย์ และความง่ายในการขนส่ง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4$) รองลงมา ได้แก่ โครงสร้างมีความเหมาะสม ความสวยงามและน่าสนใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.66$) ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตที่มีต่อแบบร่างที่ 3 มีความเหมาะสมมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.66 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ โครงสร้างมีความเหมาะสม ความสวยงามและน่าสนใจ และ ง่ายต่อการผลิตเชิงพาณิชย์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=5$) รองลงมา ได้แก่ ความเป็นเอกลักษณ์สื่อถึงชุมชนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.66$) ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตที่มีต่อแบบร่างที่ 4 มีความเหมาะสมมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.66 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ วัสดุท้องถิ่นที่ใช้มีความเหมาะสม ความสวยงามและน่าสนใจ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=5$) รองลงมา ได้แก่ โครงสร้างมีความเหมาะสม ความเป็นเอกลักษณ์สื่อถึงชุมชน และ ง่ายต่อการผลิตเชิงพาณิชย์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.66$) ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตที่มีต่อแบบร่างที่ 5 มีความเหมาะสมมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สามารถประยุกต์เข้ากับยุคปัจจุบัน และ ง่ายต่อการผลิตเชิงพาณิชย์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4$) รองลงมา ได้แก่ ความสวยงามและน่าสนใจ และ ความง่ายในการขนส่ง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.00$)

เมื่อพิจารณาจากรูปแบบที่ผู้เชี่ยวชาญประเมิน ปรากฏว่ารูปแบบที่ 1-5 สามารถนำไป
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้เพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น มิใช่เพื่อเผยแพร่ในเชิงพาณิชย์หรือทางการค้า
ผลิตได้จริง แต่หากวัดจากค่าเฉลี่ยของแต่ละรูปแบบ จะสังเกตว่ารูปแบบที่ 3 และ 4 ผู้เชี่ยวชาญให้
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามเผยแพร่โดยไม่ขออนุญาต และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งหากนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ความสนใจและประเมินรูปแบบในค่าเฉลี่ยที่สูง ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือก รูปแบบที่ 3 และ 4 นำมาทำเป็นผลิตภัณฑ์ต้นแบบ

และผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของกลุ่มแม่บ้านผู้ผลิตผ้าทอยกดอกที่มีต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ จำนวน 20 คน แยกเป็น หญิง 19 คน ชาย 1 คน สามารถสรุปได้ดังนี้ ผลความพึงพอใจโดยภาพรวมของผลิตภัณฑ์อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.96$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ วัสดุที่ใช้มีความเหมาะสม สะดวกสบายในการใช้งาน และสามารถเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ได้เป็นอย่างดี แต่มีข้อเสนอแนะว่าหากใช้วัสดุผสมที่หลากหลายจะทำให้สามารถเพิ่มความน่าสนใจให้กับผลิตภัณฑ์ ในการผลิตผลิตภัณฑ์จากผ้าทอยกดอกปัญหาที่เกิดขึ้นคือ ระยะเวลาในการผลิตผ้าทอ จะต้องใช้เวลาและความสามารถมากในการผลิต อาจเกิดปัญหาในอนาคตหากผลิตภัณฑ์ได้รับการตอบรับและต้องผลิตเป็นจำนวนมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วราภรณ์ ปามุทา (2554) ที่ได้ทำ การศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตผ้าไหมยกดอกลำพูน เนื่องด้วยความยากในการทอ ทำให้ต้นทุนในการผลิตมีราคาที่สูง

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากการดำเนินงานในระหว่างการศึกษาวิจัยพื้นที่ในการทำวิจัยและการออกแบบนั้นได้รับการตอบรับเป็นอย่างดีจากชุมชน เนื่องด้วยการวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาอาชีพชุมชนอย่างแท้จริง แต่ในระหว่างการศึกษาวิจัยยังต้องประสบปัญหาคือ การประสานงานระหว่างภาครัฐกับกลุ่มชาวบ้าน ยังต้องได้รับการแก้ไข เนื่องด้วยการสนับสนุนในกลุ่มอาชีพนี้ ได้รับการสนับสนุนน้อย นำเสียดายที่อาชีพที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่นับวันจะหายากและต้องได้รับการอนุรักษ์และพัฒนาโดยปัจจุบันทันด่วน หากมีการสนับสนุนและส่งเสริมอาชีพในชุมชนให้มากกว่าที่เป็นอยู่ จะทำให้ชุมชนเข้มแข็งและสามารถยืนอยู่ได้ด้วยตนเอง พร้อมทั้งมีวิถีชีวิตที่พอเพียง

5.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

ในการทำวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุมชน สถาบันการศึกษามีส่วนสำคัญเป็นอย่างมากที่จะขับเคลื่อนชุมชนให้เป็นไปในทางที่เหมาะสม เนื่องด้วยมีบุคลากรและนักศึกษาที่พร้อมในการทำงาน หากมีการทำข้อตกลงระหว่างชุมชนและสถาบันการศึกษา ก็จะเป็นหนทางที่ดีจะฝึกฝนและพัฒนาศักยภาพของนักศึกษา รวมทั้งพัฒนาชุมชนไปพร้อมกัน และสามารถทำให้เยาวชนในชุมชนหันมารักและหวงแหนในภูมิปัญญาของบรรพบุรุษให้คงอยู่และสืบทอดต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

บรรณานุกรม

จันทร์ภา ธนสงวนพงศ์. <http://e-learning.e-tech.ac.th/learninghtml/s1301/unit010.html>. ออนไลน์.
สืบค้น 10 มกราคม 2556.

ชูใจ กิบุญ. 2550. การพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นเมืองของชาวเขาเผ่าม้ง บ้านเข็กน้อย อ.เขาค้อ จ.
เพชรบูรณ์. เพชรบูรณ์ : รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

นิรัช สุดสังข์. 2548. ออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียน
สตอร์.

ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. 2538. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5.

กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาการวัดผลและวิจัยทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิ
โรฒ ประสานมิตร.

วัชรินทร์ จรุงจิตสุนทร. 2549. หลักและแนวคิดการออกแบบผลิตภัณฑ์. กรุงเทพมหานคร :
Idesign Publishing.

วัฒน์ จูฑะวิภาต. 2552. ศิลปะพื้นบ้าน. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

ศิริอร นาคแดง. 2552. การวิจัยศักยภาพภูมิปัญญาไทยด้านสิ่งทอพื้นเมืองของภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (คหกรรมศาสตร์)
คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สมาพร คล้ายวิเชียร. 2551. การพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าไหมมัดหมี่. รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์
ส่วนภาคธุรกิจและวิสาหกิจชุมชน. การออกแบบผลิตภัณฑ์จากสิ่งทอพื้นเมือง. 18 ธันวาคม 2555.
<http://www.deqp.go.th>. ออนไลน์ สืบค้น 17 กุมภาพันธ์ 2556.

สำนักงานจังหวัดลำพูน. 2555. ข้อมูลบรรยายสรุปจังหวัดลำพูน. ลำพูน : กลุ่มงานข้อมูล
สารสนเทศและการสื่อสาร.

อรนุช อ่อนจันทุม. 2552. การวิจัยศักยภาพภูมิปัญญาไทยด้านสิ่งทอพื้นเมืองของภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (คหกรรมศาสตร์)
คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

<http://www.buriramtime.com/17797>. ออนไลน์. สืบค้น 14 มกราคม 2556.

<http://www.cmvmedia.com/news/viewcomment.php?tid=2537&cat=5>ออนไลน์. สืบค้น 14
มกราคม 2556.

เอกสารนี้เป็นลิขสิทธิ์ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมรัฐกิจอุตสาหกรรมจังหวัดลำพูน กรณีที่มีการนำ
ไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาตถือว่าผิดกฎหมาย
www.industry.go.th : รายงานวิเคราะห์สถานะเศรษฐกิจอุตสาหกรรมจังหวัดลำพูน กรกฎาคม-ธันวาคม
2554. ออนไลน์. สืบค้น 2 ตุลาคม 2555. อิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

<http://www.newthaisilk.com/YokDok.html>. ออนไลน์. สืบค้น 14 มกราคม 2556.

<http://www.nmt.or.th/lamphun/mueanglamphun/Lists/List62/AllItems.aspx> : แผนพัฒนา

ยุทธศาสตร์ เทศบาลเมืองลำพูน. ออนไลน์. 2 สิงหาคม 2555.

<http://www.oknation.net/blog/print.php?id=783649> : ออนไลน์. สืบค้น. 25 กุมภาพันธ์ 2556.

<http://www.phayok-lamphun.org/history.php>. ออนไลน์. สืบค้น 2 ตุลาคม 2555.

<http://silkcongress19th.doae.go.th/silksellTH.htm>. ออนไลน์. สืบค้น 14 มกราคม 2556.

วารสารณ์ ปามุทา. 2554. การศึกษาด้านทุนและผลตอบแทนการผลิตผ้าไหมยกดอกลำพูน.

วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาการเกษตร บัณฑิตวิทยาลัย,
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

พิสนุ พงศรี. 2553. วิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : ด้านสุทธการพิมพ์.

วาโร เฟิงสวัสดิ์. 2551. วิจัยวิทยการวิจัย. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาสน์.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
ภาคผนวก ข ภาพการลงพื้นที่สำรวจเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล
ภาคผนวก ค ภาพผลงานที่ได้ทำการออกแบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

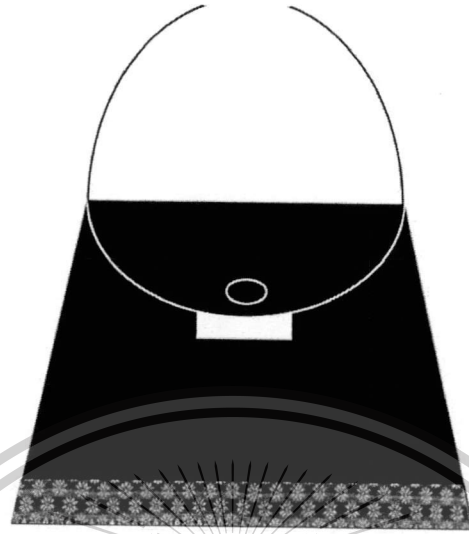

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

แบบประเมินรูปแบบผลิตภัณฑ์จากผ้าทอยกดอก แบบที่ 1
โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นของท่าน

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	ดีมาก (5)	ดี (4)	ปานกลาง (3)	พอใช้ (2)	ควรปรับปรุง (1)
1. วัสดุท้องถิ่นที่ใช้มีความเหมาะสม					
2. โครงสร้างมีความเหมาะสม					
3. ความสวยงามและน่าสนใจ					
4. ความเป็นเอกลักษณ์สื่อถึงชุมชน					
5. สามารถประยุกต์เข้ากับยุคปัจจุบัน					
6. ง่ายต่อการผลิตเชิงพาณิชย์					
7. ความง่ายในการขนส่ง					

ความคิดเห็นอื่นๆ (โปรดระบุ)

1) จุดเด่นของผลิตภัณฑ์ผ้าทอยกดอก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

.....

.....

2) ข้อควรได้รับการแก้ไขของผลิตภัณฑ์ผ้าทอยกดอก

.....

.....

.....

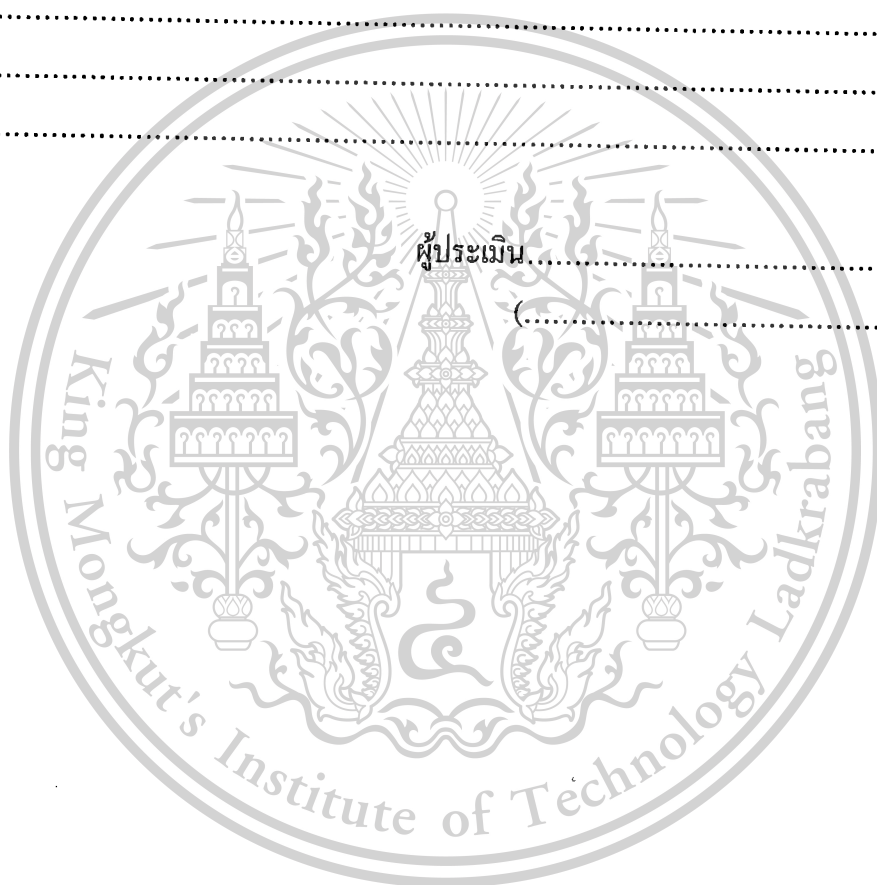
.....

3) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

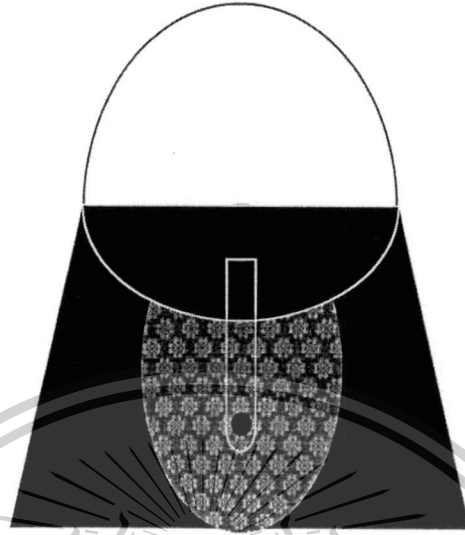

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

แบบประเมินรูปแบบผลิตภัณฑ์จากผ้าทอยกดอก แบบที่ 2
โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นของท่าน

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				ควรปรับปรุง (1)
	ดีมาก (5)	ดี (4)	ปานกลาง (3)	พอใช้ (2)	
1. วัสดุท้องถิ่นที่ใช้มีความเหมาะสม					
2. โครงสร้างมีความเหมาะสม					
3. ความสวยงามและน่าสนใจ					
4. ความเป็นเอกลักษณ์สื่อถึงชุมชน					
5. สามารถประยุกต์เข้ากับยุคปัจจุบัน					
6. ง่ายต่อการผลิตเชิงพาณิชย์					
7. ความง่ายในการขนส่ง					

ความคิดเห็นอื่นๆ (โปรดระบุ)

1) จุดเด่นของผลิตภัณฑ์ผ้าทอยกดอก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

.....

.....

.....

.....

2) ข้อควรได้รับการแก้ไขของผลิตภัณฑ์ผ้าทอยกดอก

.....

.....

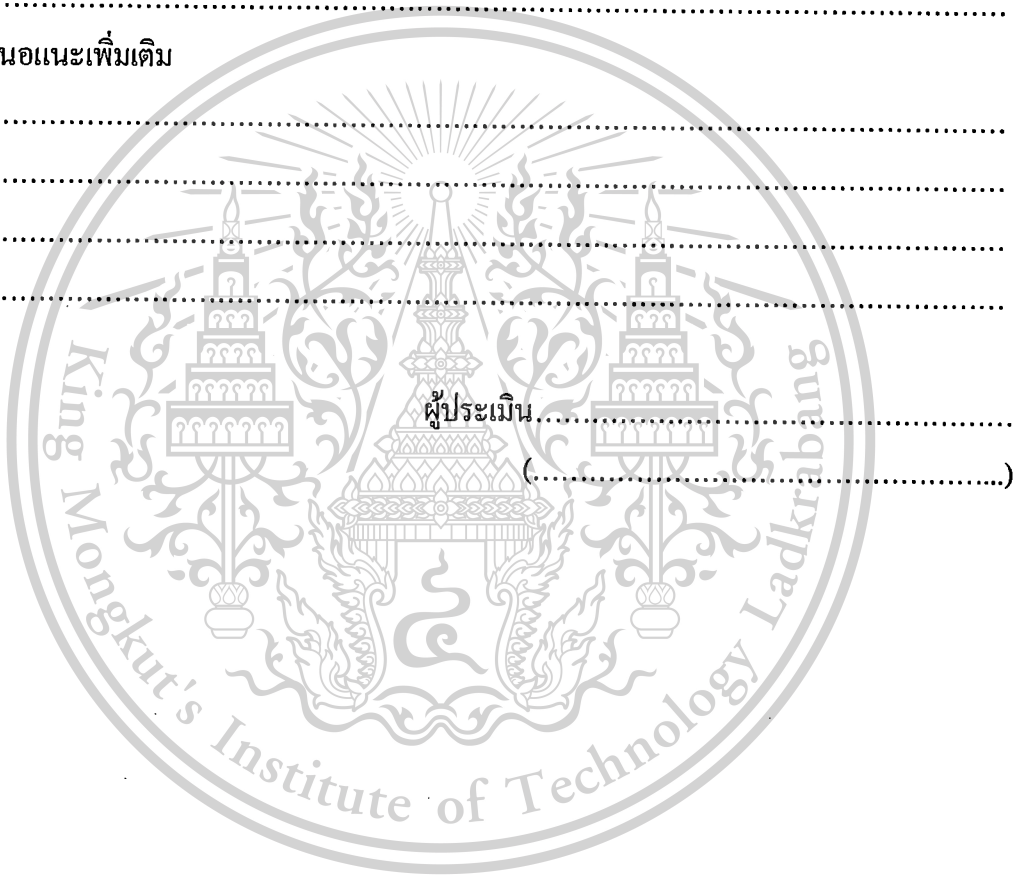
.....

3) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

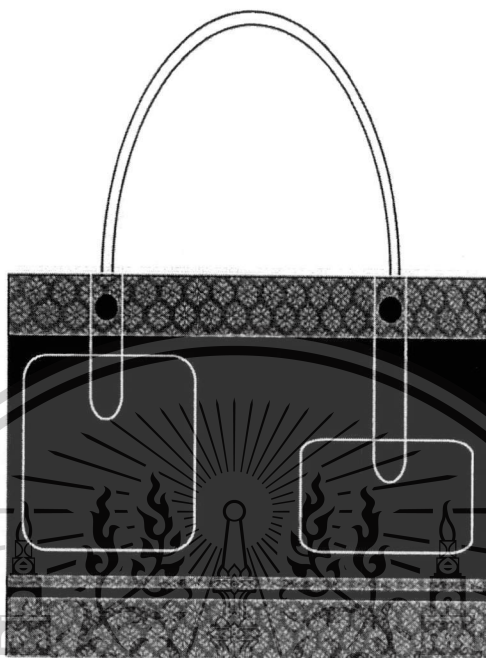

ผู้ประเมิน.....
 (.....)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.
 Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

แบบประเมินรูปแบบผลิตภัณฑ์จากผ้าทอยกดอก แบบที่ 3
โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นของท่าน

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	ดีมาก (5)	ดี (4)	ปานกลาง (3)	พอใช้ (2)	ควรปรับปรุง (1)
1. วัสดุท้องถิ่นที่ใช้มีความเหมาะสม					
2. โครงสร้างมีความเหมาะสม					
3. ความสวยงามและน่าสนใจ					
4. ความเป็นเอกลักษณ์สื่อถึงชุมชน					
5. สามารถประยุกต์เข้ากับยุคปัจจุบัน					
6. ง่ายต่อการผลิตเชิงพาณิชย์					
7. ความง่ายในการขนส่ง					

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ความคิดเห็นอื่นๆ (โปรดระบุ)

1) จุดเด่นของผลิตภัณฑ์ผ้าทอยกดอก

.....

.....

.....

.....

2) ข้อควรได้รับการแก้ไขของผลิตภัณฑ์ผ้าทอยกดอก

.....

.....

.....

.....

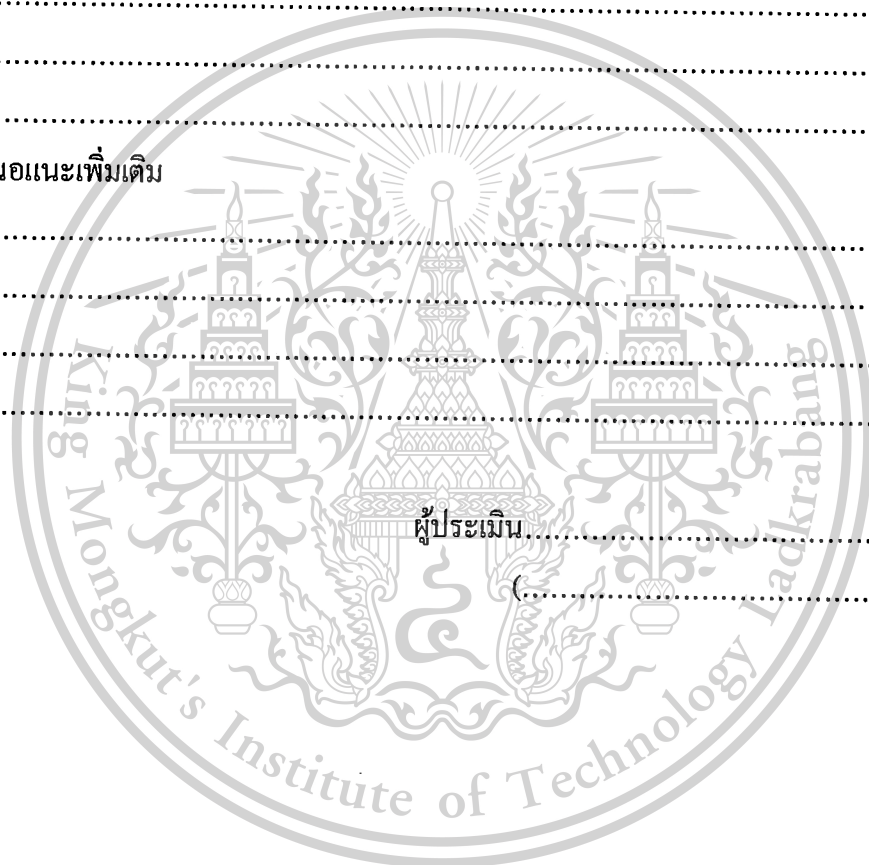
3) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ผู้ประเมิน

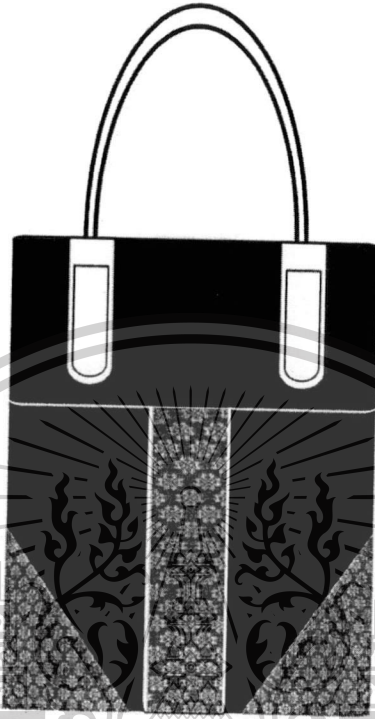
(.....)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

แบบประเมินรูปแบบผลิตภัณฑ์จากผ้าทอยกดอก แบบที่ 4
โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นของท่าน

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	ดีมาก (5)	ดี (4)	ปานกลาง (3)	พอใช้ (2)	ควรปรับปรุง (1)
1. วัสดุท้องถิ่นที่ใช้มีความเหมาะสม					
2. โครงสร้างมีความเหมาะสม					
3. ความสวยงามและน่าสนใจ					
4. ความเป็นเอกลักษณ์ที่สื่อถึงชุมชน					
5. สามารถประยุกต์เข้ากับยุคปัจจุบัน					
6. ง่ายต่อการผลิตเชิงพาณิชย์					
7. ความง่ายในการขนส่ง					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ความคิดเห็นอื่นๆ (โปรดระบุ)

1) จุดเด่นของผลิตภัณฑ์ผ้าทอยกดอก

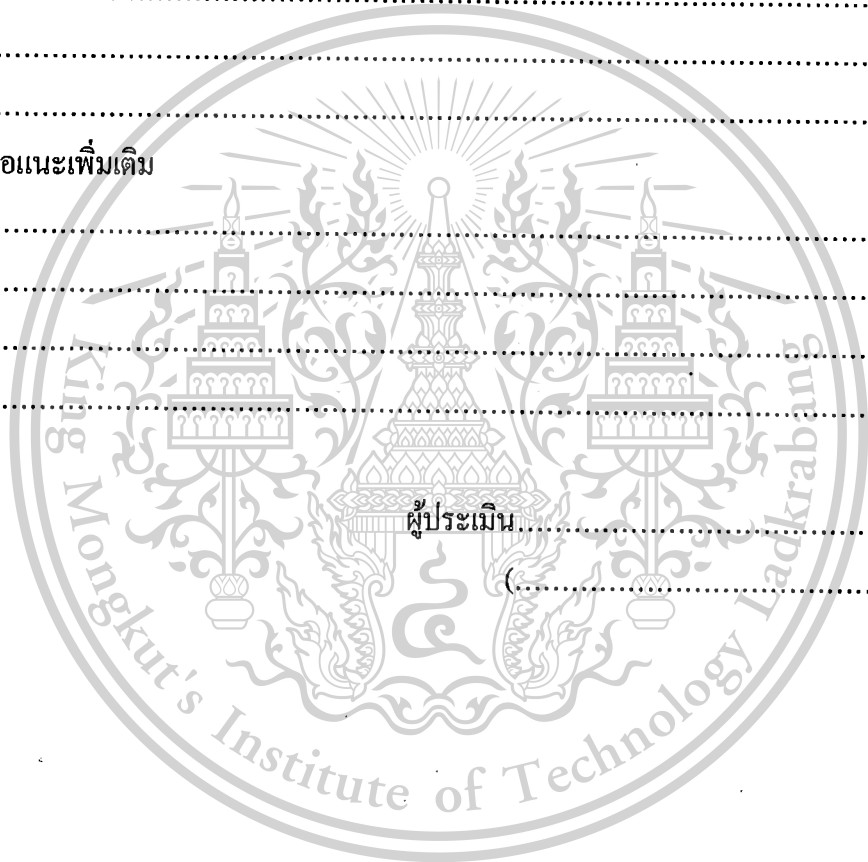
.....
.....
.....
.....

2) ข้อควรได้รับการแก้ไขของผลิตภัณฑ์ผ้าทอยกดอก

.....
.....
.....

3) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....
.....
.....

ผู้ประเมิน

(.....)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.
Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

แบบประเมินรูปแบบผลิตภัณฑ์จากผ้าทอยกดอก แบบที่ 5
โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นของท่าน

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				ควรปรับปรุง (1)
	ดีมาก (5)	ดี (4)	ปานกลาง (3)	พอใช้ (2)	
1. วัสดุท้องถิ่นที่ใช้มีความเหมาะสม					
2. โครงสร้างมีความเหมาะสม					
3. ความสวยงามและน่าสนใจ					
4. ความเป็นเอกลักษณ์สื่อถึงชุมชน					
5. สามารถประยุกต์เข้ากับยุคปัจจุบัน					
6. ง่ายต่อการผลิตเชิงพาณิชย์					
7. ความง่ายในการขนส่ง					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ความคิดเห็นอื่นๆ (โปรดระบุ)

1) จุดเด่นของผลิตภัณฑ์ผ้าทอยกดอก

.....

.....

.....

.....

2) ข้อควรได้รับการแก้ไขของผลิตภัณฑ์ผ้าทอยกดอก

.....

.....

.....

.....

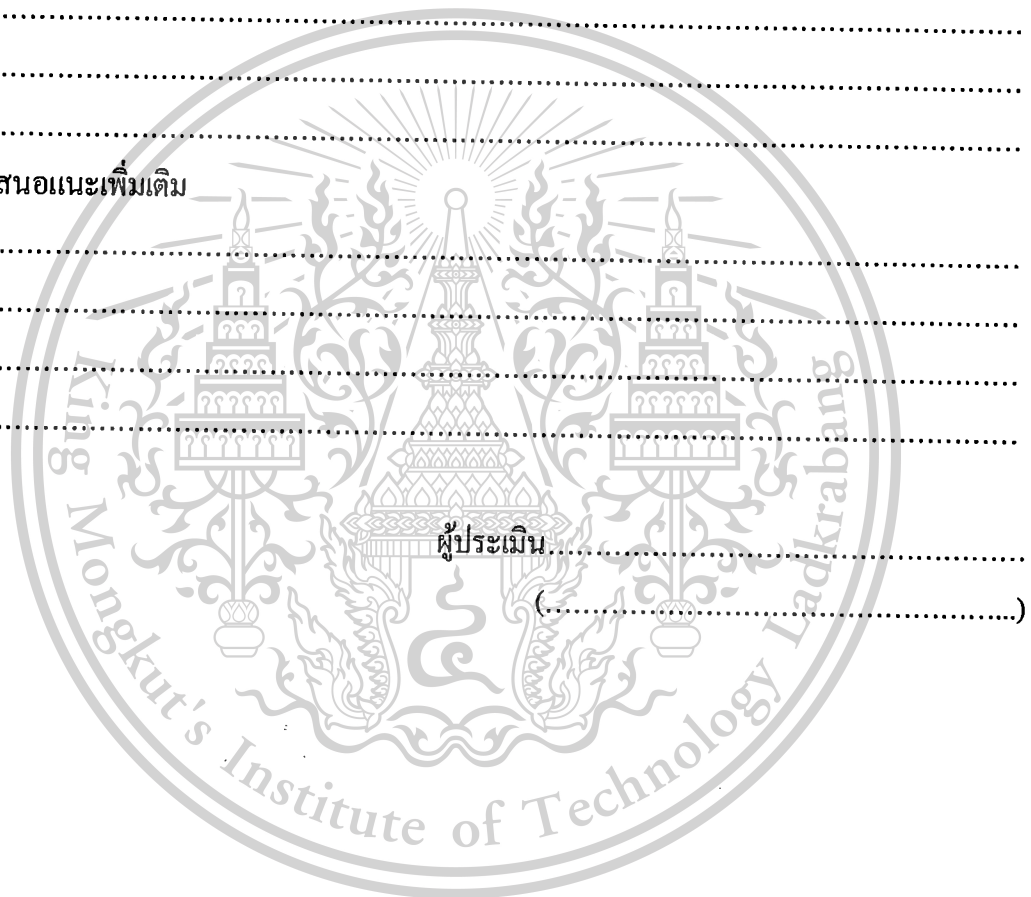
3) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

แบบสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มแม่บ้านที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากฝ้ายกดอก

ชื่อผู้วิจัย นางสาวสุธาสินี บุรีคำพันธ์

สาขาวิชาครุศาสตร์สถาปัตยกรรมและการออกแบบ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

หัวข้อวิจัย การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากฝ้ายกดอก เพื่อการอนุรักษ์และส่งเสริมอาชีพของชุมชน

กลุ่มแม่บ้าน ตำบลเวียงยอง จังหวัดลำพูน

โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่องความคิดเห็นของท่าน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

- เพศ ชาย หญิง
- อายุ 30-40 ปี 41-50 ปี 51-60 ปี 61-70 ปี อื่นๆ.....
- ประสบการณ์ในการทอผ้า
- 10-15 ปี 16-20 ปี 21-25 ปี 25-30 ปี 35-40 ปี อื่นๆ.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากผ้าทอยกดอก

5	หมายถึง	พึงพอใจมากที่สุด
4	หมายถึง	พึงพอใจมาก
3	หมายถึง	พึงพอใจปานกลาง
2	หมายถึง	พึงพอใจพอใช้
1	หมายถึง	ไม่พึงพอใจ

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	ดีมาก (5)	ดี (4)	ปานกลาง (3)	พอใช้ (2)	ควรปรับปรุง (1)
1. ความสวยงาม					
2. รูปแบบร่วมสมัยระหว่างเก่าและใหม่					
3. รูปแบบไม่มีผลกระทบต่อชุมชน					
4. วัสดุที่ใช้มีความเหมาะสม					
5. การใช้สีที่เหมาะสมในการออกแบบ					
6. ความสะดวกในการใช้งาน					
7. ขนาดมีความเหมาะสม					
8. ผลิตภัณฑ์มีความปลอดภัยต่อผู้ใช้งาน					
9. สามารถเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์					
10. โดยภาพรวมท่านมีความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์					

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ภาคผนวก ข ภาพการลงพื้นที่สำรวจเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ภาพที่ ข. 1 แสดงการลงพื้นที่สำรวจเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

ภาพที่ ข. 2 แสดงการลงพื้นที่สำรวจเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ภาพที่ ข. 3 แสดงการลงพื้นที่สำรวจเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

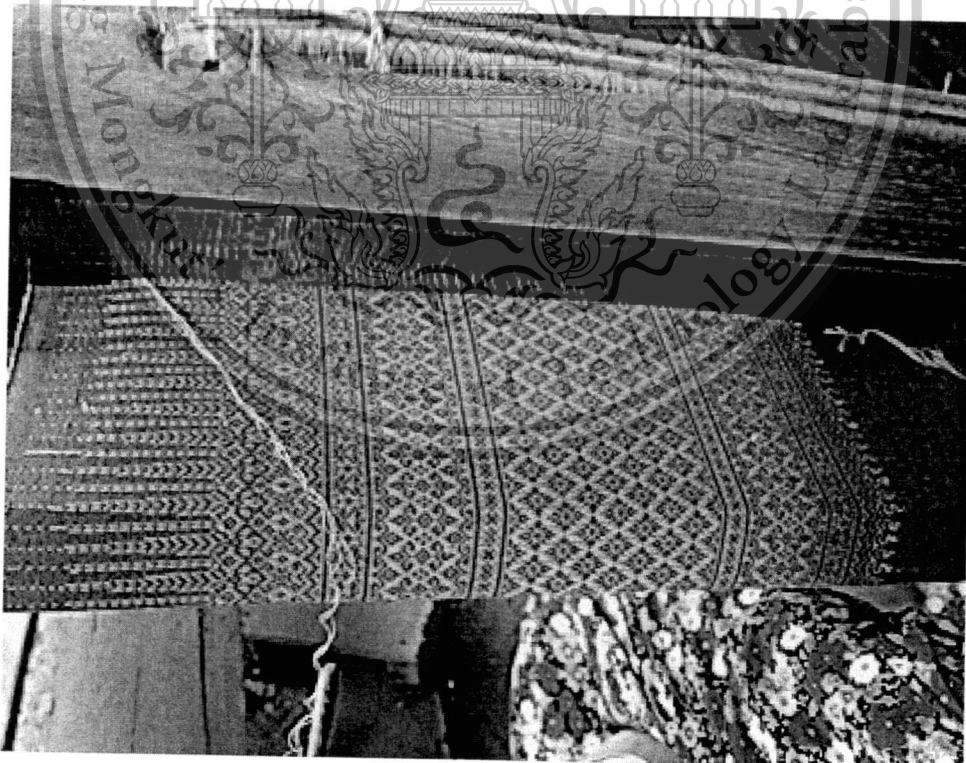
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ภาพที่ ข. 4 แสดงการลงพื้นที่สำรวจเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ภาพที่ ข. 5 แสดงการลงพื้นที่สำรวจเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

ภาพที่ ข. 6 แสดงการลงพื้นที่สำรวจเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น มิใช่ข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

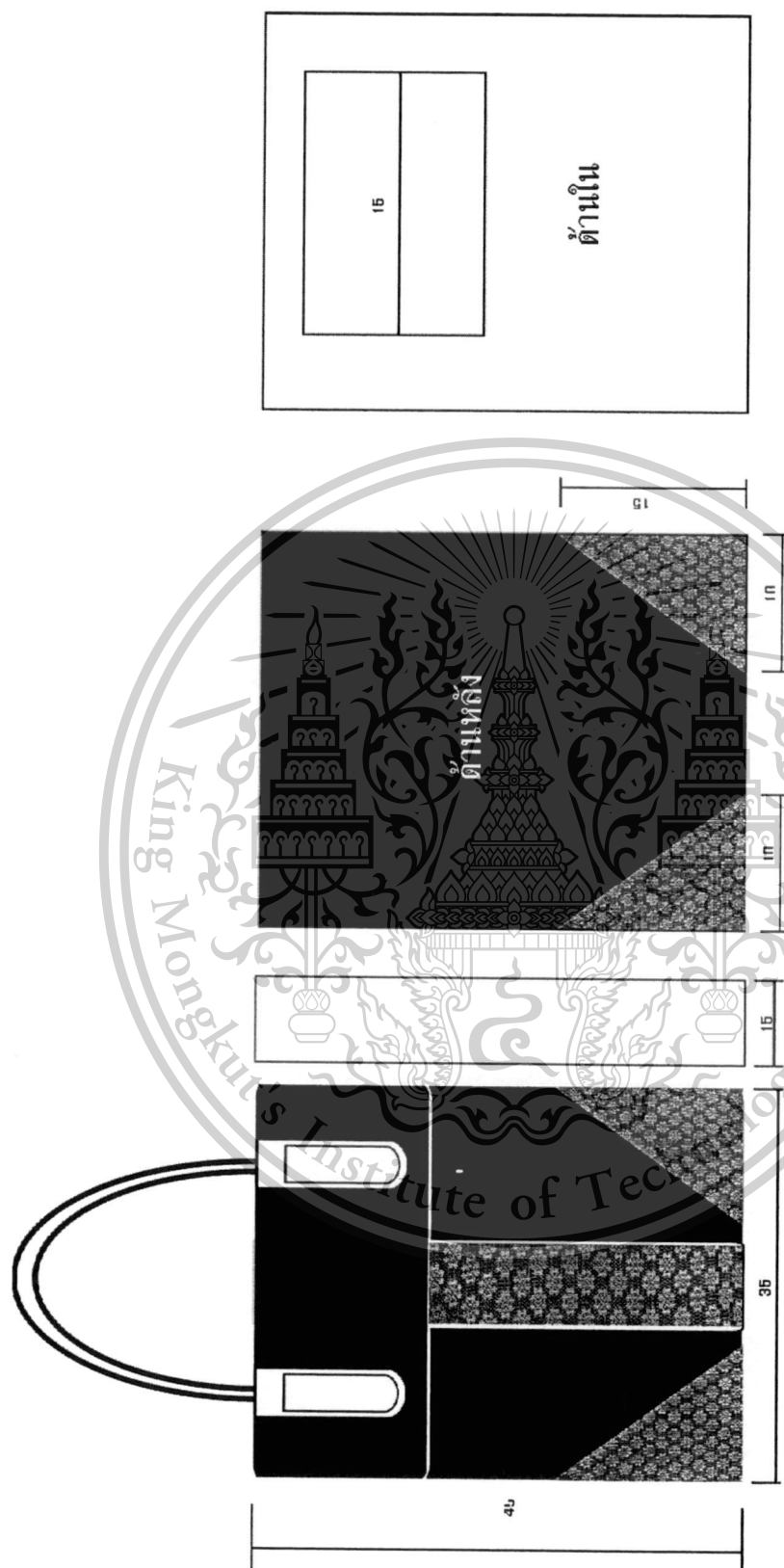
Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

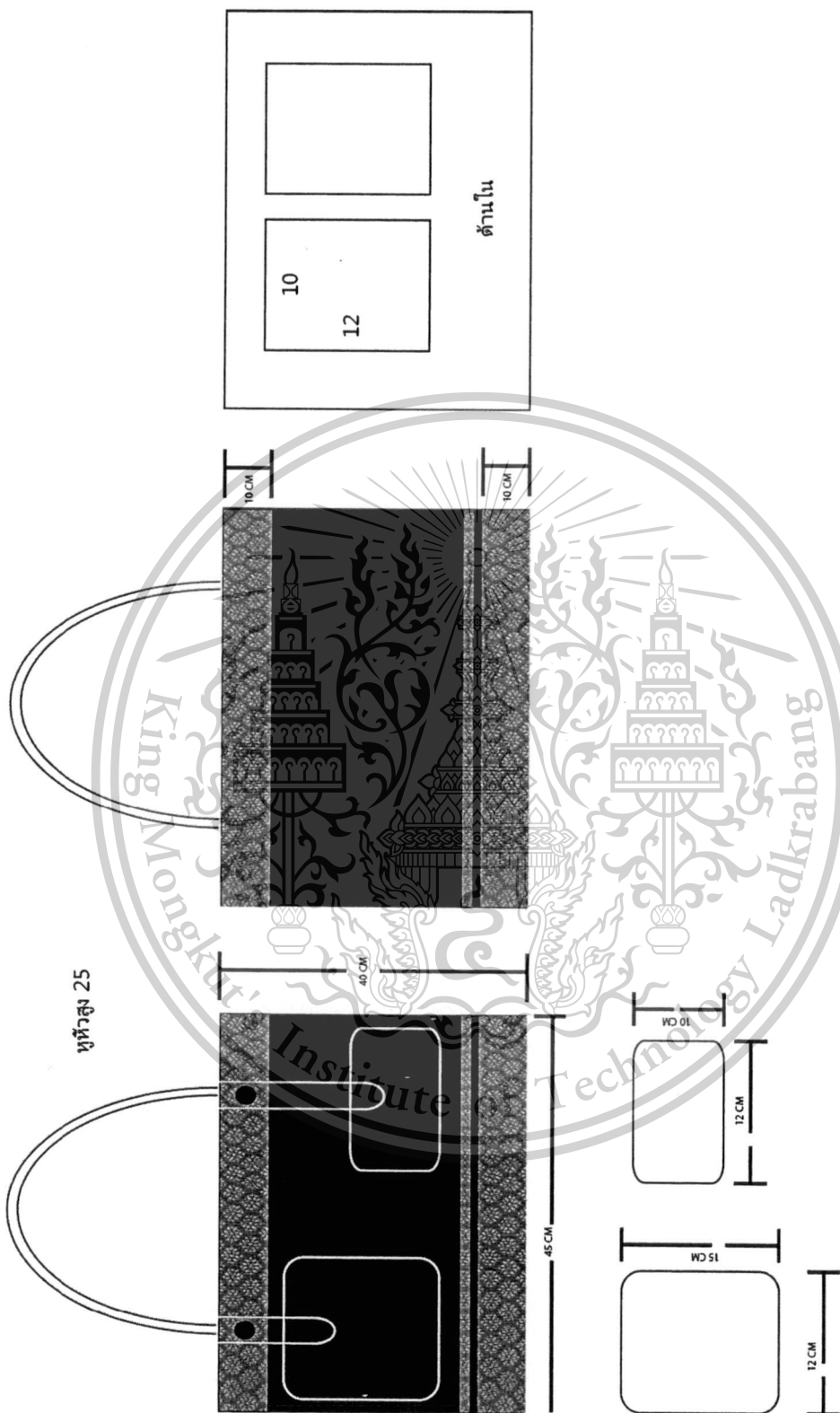
Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.
 Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

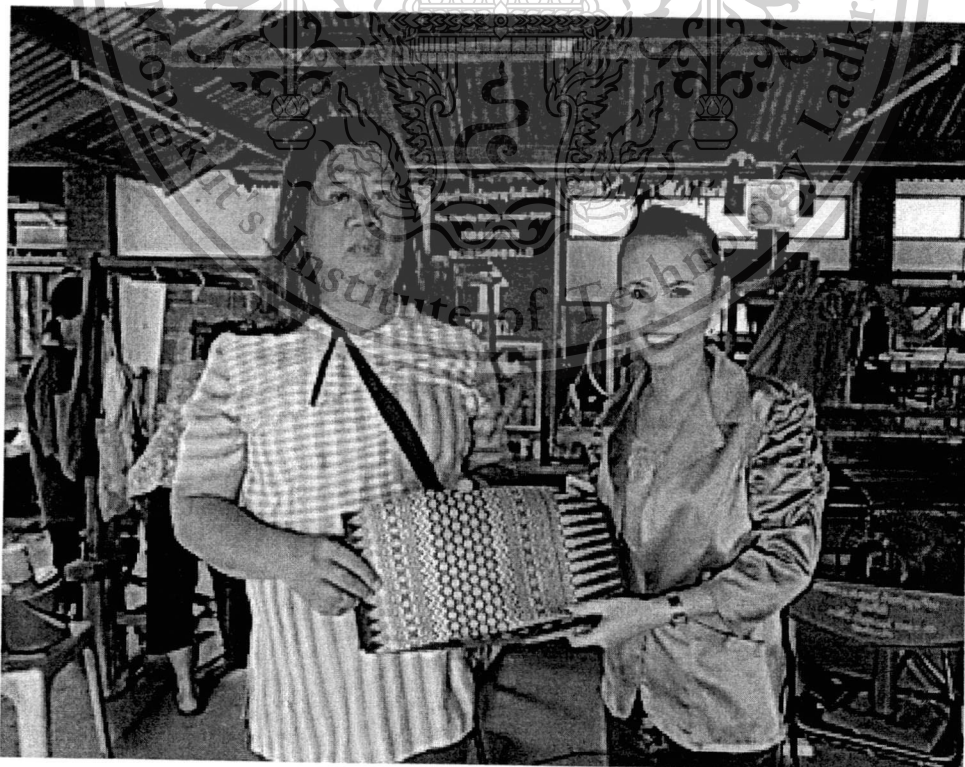
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ภาพที่ ค.1 แสดงภาพผลงานที่ได้ทำการออกแบบ

ภาพที่ ค.2 แสดงภาพการรับมอบผลงานจากกลุ่มผู้ผลิต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุที่ดัดแปลงเนื้อหา และต้องยกย่องแหล่งที่มาของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ภาพที่ ค.3 แสดงภาพผลงานที่ได้ทำการออกแบบ

ภาพที่ ค.4 แสดงผลงานที่ได้ทำการออกแบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ภายในเท่านั้นที่จะนำออกจำหน่ายอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ข้อมูลประวัติผู้วิจัย

ประวัติส่วนตัว

ชื่อ-สกุล นางสาวสุชาสินี บุรีคำพันธ์

ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์

ประวัติการศึกษา

ชื่อย่อปริญญา	สาขา	สถาบันที่จบ	ปีที่จบ
ค.อ.บ.	ศิลปอุตสาหกรรม	สจล.	2541
ค.อ.ม.	เทคโนโลยีการศึกษาฯ	สจล.	2545

สาขาวิจัยที่มีความชำนาญพิเศษ (แตกต่างจากวุฒิการศึกษา) ออกแบบแพ้น้ำและสิ่งทอ
คอมพิวเตอร์กราฟิก

รางวัลด้านวิชาการ/ด้านวิจัย/งานสร้างสรรค์ (ด้านศิลปะ หรืออื่นๆ) ที่ได้รับ

ปี พ.ศ.	ชื่อรางวัล	สถาบันที่ให้

ทุนการศึกษาและทุนวิจัยที่เคยได้รับ

ปี พ.ศ.	ทุนการศึกษาและทุนวิจัย	สถาบันที่ให้
2554	ทุนวิจัยเงินรายได้	สจล.
2554	ทุนวิจัยเงินรายได้	สจล.
2555	ทุนวิจัยเงินรายได้	สจล.

ผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์

ผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ที่ตีพิมพ์เผยแพร่ (ระดับชาติและนานาชาติ)

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับควรใช้ในงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

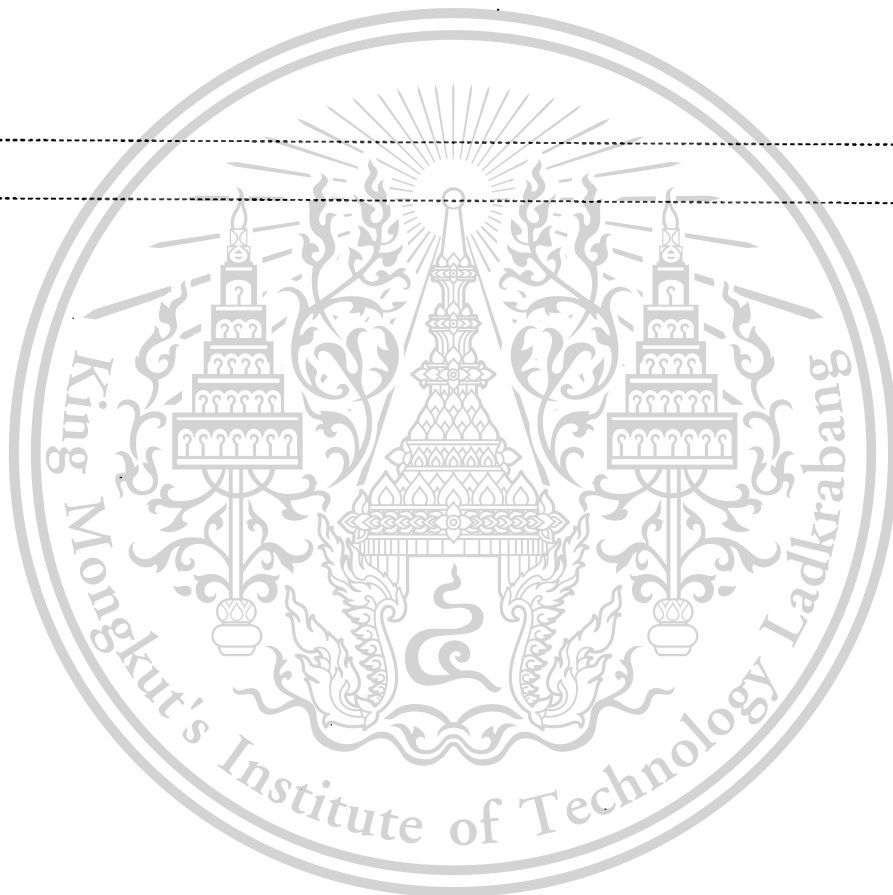
Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

การเสนอผลงานวิชาการ

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อความยั่งยืน ของกลุ่มอาชีพชุมชนวัดสังฆราชา เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร

ผลงานสิทธิบัตร/สิ่งประดิษฐ์/งานสร้างสรรค์ (ศิลปะ หรือ อื่นๆ)

อื่นๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.